

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
Rajamagala University of Technology Phra Nakhon

โครงการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากร ด้านการเงิน บัญชี พัสดุ และบริหารทรัพย์สิน “วิชา ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการจัดซื้อจัดจ้าง”

บรรยายโดย

นางสาวรวีวัลย์ แสงจันทร์

ผู้เชี่ยวชาญด้านงานพัสดุ โทร. ๐๘๙ ๔๗๘-๗๘-๑๘

สอบถามเพิ่มเติมได้ที่ สำนักมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

กรมบัญชีกลาง โทร. ๐๒ ๑๒๗๗๐๐๐ ต่อ ๔๕๕๑, ๔๕๘๘-๙, ๖๑๒๕

E-MAIL : OPM@CGD.GO.TH (www.gprocurement.go.th กรมบัญชีกลาง)(สงวนลิขสิทธิ์)

**ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการพัสด,
พ.ศ.๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม**

และ

**ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสด,
ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๔๙**

หัวข้อคำบรรยายเกี่ยวกับ ปัญหาด้านการจัดซื้อจัดจ้าง มีดังนี้

ปัญหาด้าน
งบประมาณ

ปัญหาด้าน
การมอบ
อำนาจ

ปัญหาด้าน
บุคลากร

ปัญหาด้าน
การจัดซื้อ/
จัดจ้าง

ปัญหาด้านสัญญา
และการบริหารสัญญา

ปัญหาด้านการ
ควบคุมพัสดุ

ปัญหาด้าน เงินงบประมาณ

ปัญหา

หน่วยงาน ก. ได้รับงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อจัดซื้อ
ครุภัณฑ์ ประกาศผลผู้ชนะราคาแล้ว แต่ไม่อาจทำสัญญา
ได้ทัน งบประมาณพับไป ต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ.
๒๕๕๑ ได้รับงบประมาณรายการดังกล่าวอีก จะนำผลการ
จัดหาในปี พ.ศ.๒๕๕๐ มาใช้ในปี พ.ศ.๒๕๕๑ ได้หรือไม่

แนวทางปฏิบัติ

หากการจัดซื้อครุภัณฑ์ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๐ ชอบด้วย
ระเบียบแล้ว ต่อมางบประมาณที่ได้มาไม่เหลืออยู่เลย หรือเหลืออยู่
ไม่พอ เป็นเหตุให้ไม่อาจลงนามสัญญาได้ เมื่อได้รับงบประมาณปี
ใหม่กดไปติดต่อกันในรายการเดิม ก็สามารถนำผลการจัดหาในปี
ก่อน มาดำเนินการลงนามสัญญาได้ หากผู้ขายยังยื่นราคาเดิมอยู่

ข้อควรรู้

หากขณะจัดหาในปี ๒๕๕๑ ไม่มีงบประมาณ หรือคาดว่าจะได้รับ
งบประมาณ แม้จะได้ตัวผู้ขาย/รับจ้างแล้วก็ไม่อาจนำผลการจัดหา
มาลงนามสัญญาในปีใหม่ได้แต่อย่างใด

ปัญหา

การจัดหาพัสดุ ให้สามารถเริ่มดำเนินการได้ เมื่อได้รับทราบยอดเงินงบประมาณ ตามระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แล้ว

แนวทางปฏิบัติ

คำว่า “ทราบยอดเงิน” หมายความว่า การทราบยอดเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีของส่วนราชการที่ผ่านการพิจารณาอนุมัติจากรัฐสภา หรือได้รับอนุมัติจากสำนักงบประมาณแล้ว

กรณีเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีไม่เพียงพอ หัวหน้าส่วนราชการ สามารถกระทำได้อะไร ?

แนวทางแก้ไข

ระเบียบบริหารงบประมาณฯ ข้อ ๒๖ กำหนดว่า กรณีไม่อาจจัดหา
ครุภัณฑ์ หรือรายการสิ่งก่อสร้างนั้น ไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ก็ตาม

□ ให้หัวหน้าส่วนราชการ ...มีอำนาจโอนเปลี่ยนแปลงรายการรายจ่าย
ได้ โดยมีวิธีปฏิบัติดังนี้

๑. ให้โอน/เปลี่ยนแปลงงบประมาณ
รายจ่ายต่าง ๆ ภายใต้แผน
งบประมาณเดียวกัน หรือ

๒. นำเงินนอกงบประมาณ ไปเพิ่ม
วงเงินรายการนั้นได้ไม่เกิน ๑๐% ของ
วงเงินที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

๓. กรณีที่มีเงินนอกงบประมาณสมทบ
อยู่แล้ว ให้ใช้เงินนอกงบประมาณไป
เพิ่มได้อีกไม่เกิน ๑๐ % ของวงเงิน
รายการนั้น

๔. ถ้ามีเงินนอกงบประมาณไม่พอ
จะใช้เงินงบประมาณไปเพิ่มได้ไม่เกิน
๑๐% ของวงเงินในส่วนที่เป็นเงินงปม.

ปัญหา

รายการงบประมาณที่ได้รับจัดสรรมาเป็นค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างในงบลงทุน งบเงินอุดหนุน หรืองบรายจ่ายอื่น ที่มีใช้รายการก่อนหน้านี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ หากมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงรายละเอียด ที่มีใช้สาระสำคัญ /โดยไม่เพิ่มวงเงิน เพื่อให้ตรงกับความต้องการใช้งาน จะมีวิธีการอย่างไร ?

แนวทางแก้ไข

ระบุว่าด้วยการบริหารงบประมาณของสำนักงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้เป็นอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการ สามารถโอนเปลี่ยนแปลงรายละเอียดได้โดยไม่ต้องขอตกลงกับสำนักงบประมาณ ภายในวงเงิน/ ต่อหน่วย

- ๑.) ครุภัณฑ์ ไม่เกิน ๑ ล้านบาท
- ๒.) ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ไม่เกิน ๑๐ ล้าน

➡ (ต่อ)การขอเปลี่ยนแปลงรายละเอียดรายการงบประมาณ
ที่ถือว่าเป็นสาระสำคัญ ที่ส่วนราชการจะต้องขอตกลงกับ
สำนักงบประมาณก่อน ได้แก่ ?

๑. การเปลี่ยนแปลง สถานที่ ไปจากที่กำหนดในแผนงบประมาณ
- ในรายการจัดหาที่ดิน หรือสิ่งก่อสร้าง

ซึ่งต้องมีความจำเป็นอย่างแท้จริง โดยให้ชี้แจงเหตุผลดังต่อไปนี้เพื่อ
ประกอบการพิจารณาของสำนักงบประมาณด้วย

๑. ดำเนินการที่เดิมต่อไปไม่ได้ เนื่องจากขัดข้องเรื่องกรรมสิทธิ์ในที่ดิน
๒. หมดความจำเป็นที่ต้องดำเนินการในที่เดิม เนื่องจากใช้เงินจากแหล่ง
อื่นแล้ว หรือมีหน่วยงานอื่นดำเนินการไปแล้ว
๓. มีเหตุผลชัดเจนว่า จำเป็นต้องเปลี่ยนสถานที่ใหม่ เพื่อแก้ไขปัญหาความ
เดือดร้อนของประชาชน

ในช่วงปลายปีงบประมาณ มีเงินเหลือจ่ายจะนำไปใช้ได้หรือไม่/อย่างไร
(ระเบียบบริหารงปม.ข้อ๒๕) แก้ไข ฉบับที่ ๕ ใช้บังคับ ๑ ส.ค.๒๕๕๕

❖ หัวหน้าส่วนราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ มีอำนาจโอน/ เปลี่ยนแปลง
รายการงบประมาณที่เหลือจ่ายยกเว้น งบบุคลากร ในแผนงบประมาณ
เดียวกัน จากการดำเนินงานที่บรรลุวัตถุประสงค์แล้ว หรือ จากการจัดซื้อ
จัดจ้างแล้ว ไปใช้จ่ายในรายการใด ๆ ได้

❖ ยกเว้นมิให้ใช้ - ในรายการบุคลากรตั้งใหม่ / ค่าที่ดิน/ และรายการก่อ
หนี้ผูกพันข้ามปี // หรือนำไปสมทบเป็นค่าใช้จ่ายเดินทางไปต่างประเทศ
ชั่วคราวที่มีได้อยู่ในแผนที่สำนักงานงบประมาณเห็นชอบไว้แล้ว

❖ แต่หากส่วนราชการมีหนี้ตามสัญญาค้างชำระ/ หรือมีหนี้ค่า
สาธารณูปโภคค้างชำระ/ ให้โอนไปชำระเป็นลำดับแรกก่อน

กรณีโอนเปลี่ยนแปลงเพื่อจัดหาครุภัณฑ์ ต้องมีวงเงินต่อหน่วยไม่ต่ำกว่า ๑ ล้านบาท ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
๑๐ ล้านบาท / กรณีโอนเปลี่ยนแปลงเพื่อจัดหายานพาหนะ ต้องเฉพาะเพื่อทดแทนของเดิม

ในช่วงใกล้สิ้นปีงบประมาณ

เงินงบประมาณที่ใช้ในการจัดหาพัสดุ หากยังไม่ได้เบิกจ่าย

-ให้ขอเงินไว้เบิกจ่ายเหลือมปี / หรือขยายเวลาเบิกจ่ายเงินไว้

ตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และ การนำเงินส่งคลัง

พ.ศ.๒๕๕๑ ข้อ ๑๐๑ ซึ่งสรุปว่า

๑.ส่วนราชการใดได้ก่อหนี้ผูกพันไว้ก่อน
สิ้นปีงบประมาณ...และมีวงเงินตั้งแต่
๕๐,๐๐๐บาทขึ้นไป ...หากเบิกเงินไป
ชำระหนี้ไม่ทันสิ้นปีงบประมาณ **ให้รีบ**
แจ้งยืนยันรายการงบประมาณในระบบ
GFMIS เพื่อขอเงินไว้เบิกเหลือมปี
กรณีมีหนี้ผูกพันที่ยังเบิกจ่ายไม่หมดอีก
ครั้งหนึ่ง

✓๒.หากไม่ได้ก่อหนี้ผูกพัน
ไว้ แต่จำเป็นต้องใช้จ่ายเงิน
นั้นต่อไปอีก

✓ให้ขอตกลงกับกระทรวงการคลัง
ก่อนสิ้นปีงบประมาณ หาก
ได้รับอนุมัติแล้วจึงให้กันเงินไว้
เบิกเหลือมปีได้

ปัญหาด้าน การมอบอำนาจ

ระเบียบฯ พัสดู่ข้อ ๑๐ บทกำหนดโทษ

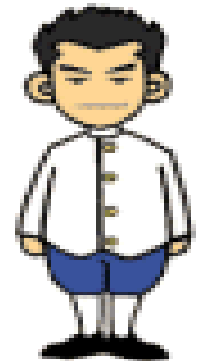
ผู้มีอำนาจหรือมีหน้าที่ดำเนินการตามระเบียบนี้ หรือผู้หนึ่งผู้ใด
กระทำการใดโดยประมาทเลินเล่อไม่ปฏิบัติตามระเบียบนี้ หรือมี
เจตนาทุจริต หรือกระทำโดยปราศจากอำนาจ หรือนอกเหนืออำนาจ
หน้าที่ รวมทั้งมีพฤติกรรมที่เอื้ออำนวยแก่ผู้เข้าเสนองาน ให้มีการ
ขัดขวางการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย...
และไม่เป็นเหตุให้หลุดพ้นจากความรับผิดชอบทางแพ่ง หรือทางอาญา
(ถ้ามี)แล้วแต่กรณี

อธิการบดีมหาวิทยาลัย ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการ
เป็นผู้มีอำนาจดำเนินการจัดหาพัสดุ
ตามที่ระเบียบฯ พัสดฯ พ.ศ.๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
กำหนดไว้

สามารถมอบอำนาจไปให้บุคคลผู้ดำรงตำแหน่ง
ใดก็ได้ โดยคำนึงถึง ตำแหน่ง หน้าที่ และความ
รับผิดชอบเป็นสำคัญ
ทั้งนี้ เป็นไปตามระเบียบฯ พัสดฯ ข้อ ๙

แต่ระเบียบฯ ห้ามมิให้ผู้ได้รับมอบอำนาจ
มอบอำนาจนั้นต่อไปให้ใครอีก

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๗ พ.ศ.๒๕๕๐)

หมวด ๕ กำหนดเรื่องการปฏิบัติราชการแทนไว้ใน มาตรา ๓๘ สรุปว่า
“อำนาจการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินการอื่น
ใด ที่ผู้ดำรงตำแหน่งใด จะพึงปฏิบัติฯ สามารถมอบอำนาจนั้น ให้แก่ผู้ดำรง
ตำแหน่งอื่นในส่วนราชการเดียวกันปฏิบัติราชการแทนได้ **โดยทำเป็นหนังสือ**
และมาตรา ๔๐ กำหนดว่า เมื่อมอบอำนาจแล้ว จะต้อง มีหน้าที่กำกับ ดูแล
และติดตามผลการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจ และให้มีอำนาจ
แนะนำหรือแก้ไขการปฏิบัติราชการแทนของผู้รับมอบอำนาจได้”

กรณีรักษาราชการแทน หมวด ๖ มาตรา ๔๖ ในกรณีไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอธิบดี...(หรือที่
เรียกชื่ออย่างอื่น (อธิการบดี))หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองอธิบดีรักษาราชการ
แทน ถ้ามีหลายคน ให้ปลัดกระทรวงแต่งตั้งรองฯคนใดคนหนึ่งรักษาราชการแทน..

มาตรา ๔๘ ผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน

คำสั่งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ที่ ๑๐๔๗/๒๕๕๖ ลว ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ เรื่อง มอบอำนาจให้
รองอธิการบดีปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

**ทั้งนี้ โดยอาศัยอำนาจตาม พรบ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคล พ.ศ.๒๕๔๘ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๗
ในข้อ ๑ (๓) มอบอำนาจให้รองอธิการบดีด้านการคลังและ
ทรัพย์สิน มีอำนาจในการสั่ง หรือปฏิบัติราชการแทนเกี่ยวกับ
ราชการของหน่วยงาน หรือของส่วนราชการ ในงานต่าง ๆ ดังนี้**

**(ข) การดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย
การพัสดุ ยกเว้น การก่อหนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ**

ปัญหา

กรณีหัวหน้าส่วนราชการ ได้มอบอำนาจในการ
จัดซื้อจัดจ้างไปให้สำนัก กอง ศูนย์

แนวทางปฏิบัติ

การมอบอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการควรคำนึงถึง
ประโยชน์ของทางราชการประกอบด้วย*****

✓การแยกดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างไปตามสำนัก กอง ศูนย์
หรือการจัดหารวมกัน

✓อย่างไรจะเป็นประโยชน์มากกว่ากันด้วย

ปัญหาด้าน บุคลากร

ปัญหา

การจัดหาพัสดุ ต้องมีเจ้าหน้าที่ตามระเบียบข้อ ๕

เป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งได้แก่ เจ้าหน้าที่พัสดุ และหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ
แต่กรณีไม่มีเจ้าหน้าที่พัสดุ หรือหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ
หรือมีแต่ไม่เพียงพอ หรือกรณีส่วนราชการได้กระจายอำนาจ
ไปให้หน่วยงานย่อย(สำนัก กอง ศูนย์)ในสังกัดจัดซื้อจัดจ้างเอง

แนวทางแก้ไข

➤ ส่วนราชการก็สามารถแต่งตั้งเพิ่มเติมได้โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

กรณีแต่งตั้งเจ้าหน้าที่พัสดุ
ให้แต่งตั้งจากข้าราชการ/พ.ราชการ/
พ.มหาวิทยาลัย/ลูกจ้างประจำ/
หรือลูกจ้างชั่วคราว ก็ได้

กรณีหน.เจ้าหน้าที่พัสดุ
ให้แต่งตั้ง จากข้าราชการ
หรือ/พ.มหาวิทยาลัย
เท่านั้น

การปรับโครงสร้างมหาวิทยาลัย กวพ.อนุมัติยกเว้นให้ แต่งตั้ง “พนักงานมหาวิทยาลัย”

เป็นหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ ตามระเบียบฯพัสดุ ได้

หนังสือกรมบัญชีกลาง ถึงสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา
ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๒๑.๓(กวพ)/๓๒๒๔๙ ลว.๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓

โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ดังนี้

๑.ให้แต่งตั้งข้าราชการเป็นหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุเป็นลำดับแรกก่อน

๒.หากมีข้าราชการไม่เพียงพอจึงให้แต่งตั้งพนักงานมหาวิทยาลัยได้

๓.โดยให้ดำเนินการตามพรบ.ระเบียบข้าราชการพลเรือนใน
สถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.๒๕๔๗ มาตรา ๑๘ (ข)และมาตรา ๖๕/๒ ก่อน
ซึ่งหมายถึงผู้อำนวยการกอง หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากอง ตามที่
คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา(ก.พ.อ.)กำหนดก่อน

๔.เมื่อดำเนินการแล้ว จึงจะแต่งตั้งพนักงานมหาวิทยาลัยเพื่อให้ทำหน้าที่หัวหน้า
เจ้าหน้าที่พัสดุต่อไปได้

การเดินทางไปประชุม / อบรม / ดูงาน / สัมมนา จัดงานหรือไปปฏิบัติงาน

หากผู้จัดซึ่งมีใช้หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ หรือ เจ้าหน้าที่พัสดุ และไม่มีอำนาจสั่งซื้อ/สั่งจ้าง จำเป็นต้องไปจัดซื้อ/จัดจ้าง ณ ที่นั้นด้วย

แนวทางแก้ไข (มติกวพ.)

✓ ในขั้นตอนการขออนุมัติ
โครงการ ผู้จัดฯ จะต้องขอให้
หัวหน้าส่วนราชการ

มอบหมายให้ข้าราชการ

✓ ที่เดินทางไปในครั้งนั้น

✓ ทำหน้าที่เป็นหัวหน้า

เจ้าหน้าที่พัสดุ หรือ

เจ้าหน้าที่พัสดุ

✓ รวมทั้งแต่งตั้ง

คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ

แล้วแต่กรณี

✓ เพื่อให้ดำเนินการในเรื่อง
ของการจัดซื้อ/จัดจ้าง
ให้เป็นไปตามระเบียบด้วย

ปัญหา

แนวปฏิบัติ

งานก่อสร้าง ผู้ควบคุมงาน จะต้องแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติตาม
พรบ.วิศวกร พ.ศ.๒๕๔๒ โดยนำมาใช้ประกอบการแต่งตั้งด้วย
หรือไม่ ?

ในหลักการ ระเบียบข้อ ๓๗ กำหนดให้งานจ้างก่อสร้างแต่ละครั้ง..จะต้องแต่งตั้งผู้
ควบคุมงานที่มีความรู้ ความชำนาญงานทางด้านช่างตามลักษณะของงานก่อสร้าง จาก
ข้าราชการในสังกัด หรือข้าราชการในสังกัดอื่น ตามที่ได้รับความยินยอมจากหัวหน้า
หน่วยงาน ของผู้นั้นที่มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าระดับปวช. กรณีลักษณะงานต้องใช้ผู้มี
ความรู้/ชำนาญ หลายด้าน จะแต่งตั้งผู้ควบคุมงานเฉพาะด้าน หรือเป็นกลุ่มบุคคลก็ได้
และกรณีจำเป็นจะจ้างที่ปรึกษา หรือเอกชน คุมงานแทนก็ได้

ดังนั้น เมื่อระเบียบ ฯ พัสด ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ควบคุมงานไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ส่วน
พรบ.วิศวกร พ.ศ.๒๕๔๒ เป็นเรื่องของการกำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของ ผู้ประกอบ
วิชาชีพวิศวกรควบคุม ซึ่งเป็นคนละกรณีกับการแต่งตั้งผู้ควบคุมงานก่อสร้างตามนัยระเบียบฯ
พัสดดังกล่าว หน่วยงานจึงไม่ต้องนำพรบ.ดังกล่าวมากำหนดเพิ่มเติมประกอบการแต่งตั้งแต่
อย่างใด มติกวพ. (กวพครั้งที่ ๔๒/๒๕๕๓ /๒๑ ต.ค.๕๓)

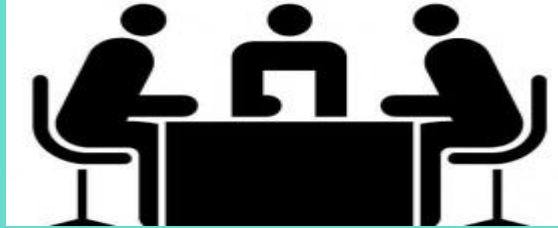
ปัญหา

แนวปฏิบัติ

ส่วนราชการจะเบิกจ่ายเงินค่าควบคุมงาน เมื่อพ้นกำหนดเวลาส่งมอบแล้ว ได้หรือไม่ ?

หากส่วนราชการไปจ้างบริษัทเอกชนเป็นผู้ควบคุมงาน ในสัญญาข้อ ๑๕ กำหนดว่า ...หากผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามสัญญา...ผู้รับจ้างจะต้องชำระค่าใช้จ่ายเป็นค่าควบคุมงานให้แก่ผู้ว่าจ้าง ในเมื่อผู้ว่าจ้างต้องจ้างผู้ควบคุมงานอีกต่อหนึ่ง เป็นจำนวนวันละ...(๑,๕๐๐.. บาท) นับถัดจากวันครบกำหนดสัญญา หรือวันที่ได้รับการขยายสัญญา.. ...นอกจากนี้ ผู้รับจ้างยอมให้ผู้ว่าจ้างเรียกค่าเสียหายอันเกิดจากการที่ผู้รับจ้างทำงานล่าช้า เฉพาะส่วนที่เกินกว่าจำนวนค่าปรับและค่าใช้จ่ายดังกล่าวด้วย....

❖ ดังนั้น ผู้รับจ้างจึงต้องรับผิดชอบค่าจ้างบริษัทเอกชนคุมงานตามเงื่อนไขในสัญญา รวมถึงค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นของเจ้าหน้าที่ ที่ส่วนราชการแต่งตั้งให้เป็นผู้ควบคุมงานนั้นด้วย โดยถือได้ว่าเป็นค่าเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ส่วนราชการ อันเนื่องมาจากผู้รับจ้างทำงานล่าช้า..... ส่วนราชการย่อมสามารถเรียกค่าเสียหายในส่วนนี้ได้ แต่จะเป็นส่วนที่เกินกว่าจำนวนค่าปรับที่กำหนดไว้แล้ว หรือน้อยกว่า อันจะทำให้เกิดสิทธิเรียกร้องตามสัญญาจ้างข้อ ๑๕ หรือไม่ ย่อมสุดแต่ข้อเท็จจริงในแต่ละกรณี

เรื่อง หน้าทีขอคณะกรรมการ

ปัญหา

บันทึกเสนอความเห็นของคณะกรรมการตามระเบียบพัสดุ
กรรมการจะต้องลงชื่อในบันทึกเสนอความเห็นทุกคน ?

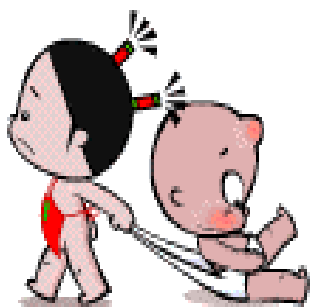
แนวทางแก้ไข

ในหลักการ ระเบียบฯ พัสดฯ ข้อ ๓๔ ประกอบข้อ ๓๖ ในวันนัดประชุม
ลงมติของคณะกรรมการ **เมื่อมีการประชุมลงมติเรียบร้อยแล้ว**
จะต้องสรุปความเห็นที่ประชุมเสนอต่อ หัวหน้าส่วนราชการ
(ผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ)

คณะกรรมการจะต้องลงชื่อในบันทึกเสนอความเห็นทุกคน
แต่ถ้าหากกรรมการคนใด ตีตราชการ ไม่อาจลงชื่อได้

ให้บันทึกไว้ในช่องลงชื่อของกรรมการผู้นั้นว่า
“ตีตราชการ”

แล้วส่งสำเนารายงานสรุปผลแจ้งเพื่อให้ทราบด้วย

ปัญหา

หน่วยงาน แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ๕ คน ต่อมา ๑ คน ย้ายไปจังหวัดอื่น และมีได้ตั้งคนใหม่แทน กรรมการท่านนั้นอ้างว่าย้ายไปแล้ว กรณีจะถือว่าคำสั่งแต่งตั้งเดิมยังมีผลอยู่หรือไม่ หากมีผลบังคับ แต่ข้าราชการไม่ปฏิบัติ จะเข้าข่ายละเว้นการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ ?

แนวปฏิบัติ

หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ นร ๐๒๐๔/ว๑๗๐ ลว.๑๔ ก.ย.๕๕

๑.กรรมการโดยระบุ ตำแหน่ง

- หากพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว ย่อมสิ้นสภาพการเป็นกรรมการไปด้วย
- ผู้มาดำรงตำแหน่งแทน จึงเป็นกรรมการโดยอัตโนมัติ
- กรณีนี้ สามารถมอบหมายให้ผู้อื่นไปประชุมแทนในฐานะปฏิบัติราชการแทน หรือรักษาราชการแทนในตำแหน่งได้

๒.กรรมการโดยระบฐีอบุคคค/ โม่ระบฐำตำแหน่ง

- แม้ย้ายไปดำรงตำแหน่งในที่ใหม่ ก็ยังคงมีหน้าที่ความรับผิดชอบตามคำสั่งอยู่เช่นเดิม จะพ้นจากหน้าที่เมื่อยกเลิกคำสั่งเท่านั้น
- และกรณีนี้ โม่อาจมอบหมายบุคคลอื่นไปประชุมแทนได้

๓.กรรมการโดยระบฐีอบุคคค และระบฐำตำแหน่ง

- เมื่อบุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว ให้เป็นที่ย้ำใจว่าพ้นจากการเป็นกรรมการด้วย กรณีนี้ ก็โม่อาจมอบหมายบุคคลอื่นไปประชุมแทนได้

กรณีตามปัญหา จึงต้องพิจารณาตามหลักการดังกล่าว

- อย่างไรก็ดี หากคณะกรรมการตรวจรับพัสดุรายใด ย้ายไปปฏิบัติราชการประจำในท้องที่ใหม่ **ย่อมเป็นดุลยพินิจของหัวหน้าหน่วยงานที่จะพิจารณาว่า สมควรจะให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งอยู่ต่อไป หรือสมควรแต่งตั้งผู้อื่นแทน** โดยคำนึงถึงประโยชน์ราชการ ตามความเหมาะสมเป็นสำคัญ

ปัญหา (ข้อหารือ)

คณะกรรมการจัดซื้อโดยวิธีพิเศษ ในวันประชุมลงมติ มีความเห็นแตกต่างกัน ๓ ต่อ ๒ ปราบกฏในรายงานการประชุม แต่ ๒ คนไม่ได้ร่วมลงนามในรายงานของคณะกรรมการที่เสนอหัวหน้าหน่วยงาน จะชอบด้วยระเบียบหรือไม่ ?

แนวทางปฏิบัติ

- ✓ ตามระเบียบฯ ข้อ ๔๗ ประกอบข้อ ๓๖ กำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการจัดซื้อโดยวิธีพิเศษ และ การประชุมลงมติของคณะกรรมการที่ให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนใดไม่เห็นด้วยกับมติ ให้แสดงความเห็นแย้งไว้
- ✓ เมื่อปรากฏว่า กรรมการ ๒ คน ได้มีความเห็นแย้ง บันทึกไว้ในรายงานการประชุมแล้ว แม้จะไม่ได้ร่วมลงนามในรายงานเสนอความเห็นต่อหัวหน้าหน่วยงาน
- ✓ ก็ถือว่า รายงานดังกล่าวชอบที่จะเสนอหัวหน้าหน่วยงานเพื่อพิจารณาสั่งการ(อนุมัติสั่งซื้อ) ได้ต่อไป

ปัญหา (ข้อหาเรือ)

การเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อ/สั่งจ้าง กรณีการประกาศจัดซื้อหรือจัดจ้างในครั้งเดียวกัน แต่มีหลายรายการ และส่วนราชการแยกตัดสินแต่ละรายการ จะมีแนวทางพิจารณาอย่างไร จึงจะถูกต้อง

แนวทางปฏิบัติ

✓ ในหลักการระเบียบฯ ข้อ ๖๕ , ๖๖, ๖๗ กำหนดวงเงินในการอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้น ในการเสนอเรื่องดังกล่าวจึงให้ดูจากวงเงินที่ชนะราคา แต่หากมีหลายรายการ และแยกตัดสินราคาแต่ละรายการ ให้เอาผลชนะราคาทุกรายการมารวมกัน เช่น รายการที่ ๑ ชนะราคาที่ ๒๐ ล้านบาท รายการที่ ๒ ที่ ๓๐ ล้านบาท รายการที่ ๓ ที่ ๖๐ ล้านบาท รวมแล้ว ๑๑๐ ล้านบาท ผู้มีอำนาจสั่งซื้อ / สั่งจ้างได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....ที่หน่วยงานสังกัด

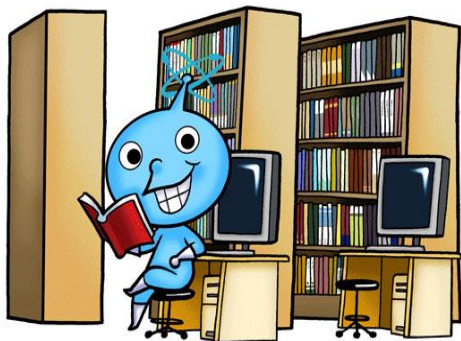
มิใช่ดูจากยอดรวมที่ชนะราคาแต่ละรายการ/หรือจากวงเงินงบประมาณแต่อย่างใด

ปัญหา ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

เรื่อง การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของสิ่งของ ที่จะซื้อ หรือ ขอบเขตงานที่จะจ้าง (Specifecation(Spec))

ช่างฝีมือบริการ 061-5764336, 063-8315079

รับทำเฟอร์นิเจอร์ ไม้จริง ไม้เทียม ไม้สังเคราะห์ ไม้เทียม ไม้สังเคราะห์ ไม้เทียม ไม้สังเคราะห์

การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของสิ่งของที่จะซื้อ (Spec) กำหนดอย่างไร จึงจะถูกต้อง?

หลักการ

เป็นอำนาจของหน่วยงานที่จัดหาพัสดุ

สามารถใช้ดุลยพินิจกำหนดได้ตามความต้องการของหน่วยงาน

แต่ ต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ตามที่กฎหมาย ระเบียบ

ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง กำหนดไว้ คือ

ในกรณีการจัดหาพัสดุที่เป็นการแข่งขันราคา ห้าม LOCK SPEC ได้แก่

งานซื้อ

1. ห้ามกำหนดคุณลักษณะสิ่งของให้ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง
2. หรือ ระบุยี่ห้อสิ่งของที่จะซื้อโดยเจาะจง

เว้นแต่ ที่มีข้อยกเว้นไว้
เช่น ยารักษาโรค เครื่อง
อะไหล่ เป็นต้น

หน่วยงาน ก. จะจ้างพิมพ์เอกสารข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว จะกำหนดเงื่อนไขคุณสมบัติผู้เสนอราคาว่า “**จะต้องมีเครื่องพิมพ์ออฟเซต ๔ สี ขนาดตัด ๒ อย่างน้อย ๒ หรือ ๓ เครื่อง ใช้เครื่องแยกสีที่มีคุณภาพสูง สามารถแยกสีที่มีความละเอียดไม่น้อยกว่า ๒๐๐ เส้นต่อนิ้ว และขอสงวนสิทธิ์รับพิจารณาเฉพาะผู้เสนอราคาที่มีคุณภาพคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน**”

จะกำหนดได้หรือไม่ ?

วิธีปฏิบัติ/แนวทางแก้ไข

การกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะซื้อหรือจ้าง ตลอดจนคุณสมบัติผู้เสนอราคา ตลอดจนการวินิจฉัยคุณสมบัติผู้ยื่นซองแต่ละรายว่า เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้หรือไม่ **ถือเป็นดุลยพินิจของหน่วยงาน สามารถพิจารณาได้เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของหน่วยงาน** แต่ทั้งนี้ ต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งหรือมติ คณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องที่กำหนดไว้ และต้องดำเนินการโดยเปิดเผย โปร่งใสให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรมตามระเบียบพัสดุ ข้อ ๑๕ ทวิ

การกำหนด Spce จะต้องสนับสนุนสินค้าที่ผลิตในประเทศ

**ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐
แจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๕๐๕/ ๖ ๘๓ ลว.๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๐**

**ทั้งนี้ ให้ระบุความต้องการ ตามที่กำหนดไว้
ในระเบียบฯ พัสด, ข้อ ๑๖**

➤ คำว่า “พัสดุที่ผลิตในประเทศ” หมายความว่า

****** ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตสำเร็จรูปแล้ว โดยสถานที่ผลิตตั้งอยู่ในประเทศไทย และหมายความรวมถึง ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการประกอบ หรือขึ้นรูปในประเทศไทยด้วย (**ระเบียบฯ ข้อ 5**)

ดังนั้น ในการจัดหาพัสดุที่มีผลิตในประเทศ

✓ ส่วนราชการจะต้องระบุในประกาศ/หรือมีหนังสือเชิญชวน โดยระบุความต้องการสิ่งของที่จะซื้อ หรือ งานที่จะจ้างหรือ กรณีสั่งจ้างก่อสร้าง วัสดุที่ใช้ จะต้องกำหนดผู้เสนอราคาใช้ เฉพาะพัสดุที่ได้มาตรฐาน มอก. (ถ้ามี) เท่านั้น

ส่วนราชการสามารถหาสินค้าที่ได้มาตรฐาน มอก. ได้จากเว็บไซต์ของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) และในบัญชีคู่มือผู้ซื้อ ของสมอ.

หน่วยงาน ก. จะซื้อเครื่องจักรที่ผลิต**โดยตรงจากต่างประเทศ** ซึ่งมีการพัฒนาด้านเทคโนโลยี **จะกระทำได้หรือไม่ ?**
และมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร ?

วิธีปฏิบัติ/แนวทางแก้ไข

ในการ**ซื้อพัสดุจากต่างประเทศโดยตรง** ในหลักการ ต้องถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐ แจกตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ ว ๘๓ ลว.๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ข้อ ๑.๑ สรุปว่า **“ให้หน่วยงานของรัฐใช้พัสดุที่ผลิตในประเทศ ถ้าไม่มีให้จัดหาตามหลักเกณฑ์ปกติได้”** และ ข้อ ๑.๒ **“ในกรณีที่มีพัสดุที่มีผลิตในประเทศแล้ว แต่ไม่เพียงพอต่อความต้องการในประเทศ หรือมีจำนวนน้อยราย หรือมีความจำเป็นต้องใช้พัสดุที่ผลิตจากต่างประเทศ หรือจะต้องมีการนำเข้าพัสดุจากต่างประเทศโดยตรงจะเป็นประโยชน์ยิ่งกว่า ให้หน่วยงานของรัฐ นำเสนอรัฐมนตรีพิจารณา เว้นแต่** เป็นการจัดหาที่มีวงเงินไม่สูง ให้เป็นความรับผิดชอบของหัวหน้าหน่วยงานที่จะพิจารณาอนุมัติ

ดังนั้น หน่วยงาน ก. จึงต้องถือปฏิบัติตามมติดังกล่าว

หน่วยงานแห่งหนึ่งประสงค์จะซื้อพัสดุ ๖ รายการ กำหนดใน
ประกาศว่า ให้ผู้เสนอราคา เสนอสินค้าที่ผลิตได้ทั้งในและ
ต่างประเทศ ปรากฏว่า มีผู้เสนอราคาที่ได้ทั้งนอก. + ISO ๑ ราย
วิธีปฏิบัติ/แนวทางแก้ไข ได้ ISO อย่างเดียว ๑ ราย

๑. เมื่อสินค้าที่จะซื้อ มีผู้ได้รับการจดทะเบียน นอก. ไว้ที่สมอ. แล้ว หน่วยงานจะต้อง
กำหนดความต้องการจัดหาให้เป็นไปตามระเบียบฯ พัสดฯ ข้อ ๑๖ (๘) โดยต้องระบุ
ความต้องการเฉพาะพัสดุที่ทำในประเทศไทยเท่านั้น

การที่ไม่ระบุ จึงเป็นการกำหนดที่ไม่สอดคล้องกับระเบียบดังกล่าว และเมื่อการ
ประกวดราคาครั้งนี้ มีผู้เข้าเสนอราคาทั้งพัสดุที่มีได้มีแหล่งกำเนิด หรือผลิตในประเทศ พัสดฯ ที่
ผลิตในประเทศและได้รับการรับรองผลิตภัณฑ์ และผลิตจากโรงงานที่ไม่ได้รับการรับรองคุณภาพ
การจะพิจารณาเปรียบเทียบราคาเพื่อให้สิทธิแก่ผู้เสนอราคาในลักษณะนี้ จึงไม่ได้กำหนดไว้ใน
ระเบียบฯ พัสดฯ ข้อ ๑๖ และไม่อาจนำหลักเกณฑ์ในระเบียบมาพิจารณาตัดสินผู้ชนะราคาได้

๒. เมื่อพบว่ากำหนด Spec ไม่ถูกต้องแล้ว หน่วยงานก็ควรยกเลิกการประกวดราคา
ครั้งนี้ และดำเนินการใหม่ เพื่อความถูกต้อง โปร่งใส เป็นธรรม ต่อไป

การกำหนด Spec ต้องสนับสนุนสินค้าที่ผลิตในประเทศ และการระบุแหล่งผลิตในทวีปยุโรป หรืออเมริกา

ปัญหา

- ❑ โรงพยาบาล ข. ซื้อเตียงผ่าตัดชนิดพิเศษ โดยประกาศกำหนดเงื่อนไขใน ข้อ ๗.๓ ว่า เป็นผลิตภัณฑ์จากทวีปยุโรป หรืออเมริกาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากยุโรป หรืออเมริกามีผู้เข้าเสนอราคา ๒ ราย ถูกต้องตามเงื่อนไข ๑ รายต่อมาเป็นผู้ประกอบการ ร้องเรียนว่ากำหนด Spec ไม่เป็นไปตามระเบียบฯ และมติกรม.ที่ให้สนับสนุนสินค้าไทย และขอให้ยกเลิก
- โรงพยาบาล ข.แจ้งว่าตรวจสอบบัญชีคู่มือผู้ซื้อจากสมอ.แล้ว เตียงชนิดพิเศษที่จะซื้อ มีคุณภาพ / คุณลักษณะเฉพาะและราคาสูงกว่าเตียงผ่าตัดแบบทั่วไป ซึ่งไม่มีผลิตในประเทศไทย มีเพียงมอก. หรือที่จดทะเบียน ชนิดอื่น ๆ แบบทั่วไปเท่านั้น ดังนั้น การกำหนด **Spec**จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดตามมอก./ หรือจดทะเบียน ตามระเบียบฯข้อ ๑๖(๓)

วิธีปฏิบัติ/แนวทางแก้ไข

❖ เนื่องจาก เติยงผ่าตัดมีผู้ได้รับการจดทะเบียนไว้กับสมอ.แล้ว
ดังนั้น หากโรงพยาบาล ข. จำเป็นต้องกำหนด Spec ที่แตกต่างกันไป
จากที่กำหนดไว้ ตามระเบียบข้อ ๑๖(๓) **จะต้องแจ้งให้สมอ.
ทราบ และหากสมอ.ทราบ หรือไม่ทั่วทั้งจึงสามารถซื้อได้**

□ ดังนั้น ก่อนการกำหนดSpec จึงต้องแจ้งสมอ.ก่อน เมื่อสมอ.มี
หนังสือแจ้งรับทราบแล้ว จึงนำไปดำเนินการจัดซื้อต่อไปได้

➤*** อย่างไรก็ตาม การกำหนดประเทศผู้ผลิตเฉพาะเจาะจง เฉพาะ
ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากทวีปยุโรป หรือ อเมริกา ย่อมเป็นการกีดกัน
สินค้าไทย จึงขัดต่อระเบียบฯ ๓๕ ข้อ ๑๖ จึงไม่อาจกระทำได้

(Ref.15066/11/มิ.ย/51

ปัญหา

โรงเรียน ส. ประกาศสอบราคาซื้อโต๊ะและเก้าอี้เรียนเดี่ยว โดยกำหนดตามคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุตามคู่มือการจัดซื้อของ สพฐ. โดยใช้แบบรูปที่ทำด้วยไม้ (ขาเหล็ก หรือไม้)

บริษัท ต.เสนอโต๊ะ และเก้าอี้เรียน ที่ใช้โครงสร้างพลาสติก เพื่อใช้ในสถานศึกษา **ซึ่งเป็น 1 ใน 3 ราย**ที่ได้รับเครื่องหมาย มอก.

แนวทางแก้ไข /ส.ตอบข้อหารือ สพฐ. ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง
ด่วนที่สุด ที่ กค(กwp)๐๔๐๘.๔/๒๗๔๒๖/๒๒๓.ค.๒๕๕๐

เนื่องจาก กระทรวงอุตสาหกรรม ได้มีประกาศ เรื่องกำหนดมาตรฐาน
ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เครื่องเรือนสำหรับสถานศึกษา โต๊ะเรียน เก้าอี้เรียน
ตามลำดับไว้แล้ว โดยโต๊ะเรียน :มอก.๑๔๙๔-๒๕๔๑ และเก้าอี้เรียน:มอก.
๑๔๙๕-๒๕๔๑ ซึ่งโรงเรียนต้องกำหนดคุณลักษณะสิ่งของให้เป็นไปตาม
ระเบียบฯพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ ข้อ ๑๖(๒)

นอกจากนี้ ระเบียบฯ ข้อ ๑๖(๖) ยังกำหนดว่า ในกรณีพัสดุที่
ต้องการซื้อ หรือจ้างทำ เป็นพัสดุที่มีผู้ได้รับใบอนุญาตแสดงเครื่องหมาย
มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ประเภท ชนิด หรือขนาดเดียวกันตั้งแต่
๓ รายขึ้นไป ให้ระบุความต้องการเฉพาะพัสดุที่แสดงเครื่องหมาย
มาตรฐานที่ทำในประเทศไทยเท่านั้น

ดังนั้น โรงเรียน ส. จึงต้อง**กำหนดรายละเอียดหรือคุณ**
ลักษณะเฉพาะของโต๊ะและเก้าอี้นักเรียนเดี่ยว เป็นไปตามประกาศ
กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม(มอก.) และระบุความต้องการ
เฉพาะพัสดุ ซึ่งแสดงเครื่องหมายมาตรฐานที่ทำในประเทศไทย

แต่หากโรงเรียนฯ มีความประสงค์จะกำหนดนอกเหนือจากหลักเกณฑ์ของระเบียบ
ดังกล่าวมาแล้ว สพฐ. จะต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบฯ พัสดขข้อ ๑๖(๔)
ต่อไป (กล่าวคือแจ้งไปที่ ให้สมอ. และเมื่อ กระทรวงอุตสาหกรรมตอบรับทราบ
หรือไม่ทักท้วงแล้ว ให้ดำเนินการซื้อ หรือจ้างต่อไปได้ หรือไม่รับพิจารณารายนั้น
แล้วแต่กรณี)

การกำหนดเงื่อนไข (Spec)
ในเรื่องผลงานของผู้เข้าเสนอราคา
งานจ้างก่อสร้าง
(งานซื้อ กวพ.ให้อนุโลมมากำหนดได้)

นอกจากตัวอย่างประกาศประกวดราคา ที่ กวพ .กำหนดไว้แล้ว

กรณีงานจ้างก่อสร้าง หากหน่วยงานราชการต้องการผู้มี
ประสบการณ์ทำงานประเภทเดียวกันมาก่อน ก็สามารถกำหนด
เงื่อนไขเรื่องผลงานเพิ่มเติมได้ แต่ต้องไม่เกิน ๕๐% ของวงเงิน
งบประมาณ หรือวงเงินประมาณการ
(มติ ครม.หนังสือ สลค.ที่ นร ๐๒๐๒/ว ๑ ลว. ๓ ม.ค. ๒๕๓๗)

ทั้งนี้ ห้ามกำหนดดังต่อไปนี้

(หนังสือแจ้งเวียนสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร(กวพ)๑๓๐๕/ว ๗๙๑๔ ลว.๒๒ก.ย.๔๓

-เป็นผู้ประกอบการที่มีผลกำไร กำหนดทุนจดทะเบียน

☐ ต้องมีเครื่องมือ เครื่องจักรอยู่ก่อนหรือขณะเข้าเสนอราคา

☐ ต้องมีหนังสือรับรองทางการเงินจากสถาบันการเงินมาแสดง เป็นต้น

ปัญหา

ผู้รับจ้างช่วง ซึ่งมีใช้คู่สัญญาของมหาวิทยาลัย จะขอให้มหาวิทยาลัยออกหนังสือรับรองผลงานให้ได้หรือไม่?

วิธีปฏิบัติ/แนวทางแก้ไข

✓การออกหนังสือรับรองผลงาน มหาวิทยาลัยจะต้องออกให้แก่ผู้รับจ้างที่มีนิติสัมพันธ์กับมหาวิทยาลัยเท่านั้น เนื่องจากห้างฯเป็นผู้รับจ้างช่วงไม่อยู่ในฐานะเป็นคู่สัญญาโดยตรงกับมหาวิทยาลัยผู้ว่าจ้าง จึงไม่สามารถถือเอาผลงานของผู้รับจ้างเป็นผลงานของตนได้

“ทั้งนี้ โดยถือปฏิบัติตามส.เวียนสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร (กwp)1204/ว11441 ลว.28 พ.ย.39 กำหนดเงื่อนไขไว้ในตัวอย่างประกาศประกวดราคา ดังนี้

-จะต้องเป็นผลงานที่ผู้เข้าเสนอราคาเคยได้ทำงานแล้วเสร็จตามสัญญามาก่อน โดยได้มีการส่งมอบงานและตรวจรับเรียบร้อยแล้ว ภายใต้การจ้างสัญญาเดียว มิใช่การจ้างหลาย ๆ ครั้ง มารวมกันจะต้องเป็นผลงานที่กระทำสัญญากับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่เชื่อถือได้ ซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างโดยตรง ไม่ใช่ ผลงานอันเกิดจากการรับจ้างช่วง

ปัญหา

การเสนอผลงานของกิจการร่วมค้าที่ไม่จดทะเบียน
ถ้าไม่ระบุว่าให้ใครเป็นผู้รับผิดชอบหลัก

ในการเสนอผลงานก่อสร้างในนามกิจการร่วมค้า จึงไม่อาจใช้
ผลงานของผู้ร่วมค้าเพียงรายเดียวมาเสนอได้ ต้องใช้ผลงานของ
ผู้ร่วมค้าทุกรายมาเสนอ ซึ่งแต่ละรายต้องครบจำนวนตามที่ประกาศไว้
แนวปฏิบัติ (กพ.อ. ๐๔๒๑.๓/๔๐๙๖๓ ลว.๒๙ธ.ค.๒๕๕๔)

หลักเกณฑ์ หนังสือเวียนสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร(กพ)๑๓๐๕/ว๒๔๕๗ลว.๑๖ มี.ค.
๒๕๔๓ กำหนดคุณสมบัติผู้เสนอราคาที่เป็นกิจการร่วมค้า กรณีไม่จดทะเบียนไว้สรุปว่า
“ผู้ร่วมค้าต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามประกาศ เว้นแต่ ผลงาน หากกิจการร่วมค้า
มีข้อตกลงเป็นหนังสือกำหนดให้ผู้ร่วมค้ารายใดเป็นผู้รับผิดชอบหลัก ก็สามารถนำ
ผลงานของผู้ร่วมค้าหลักรายนั้นเพียงรายเดียวซึ่งมีผลงานครบมาเสนอได้”

-ดังนั้นเมื่อกรณีนี้ ไม่ปรากฏว่ามีข้อตกลงดังกล่าว การที่กิจการร่วมค้า **D/S** นำ
ผลงานของ **D** มายื่นเพียงรายเดียว โดยไม่นำผลงานของ **S** ที่ครบมายื่นด้วย
ดังนั้น การที่คณะกรรมการฯ ให้กิจการร่วมค้า **D/S** ผ่านคุณสมบัติเบื้องต้น
จึงปฏิบัติไม่ถูกต้อง ตามระเบียบ

ส่วนราชการจะกำหนด Spec เรื่องผลงาน มาแสดงว่าต้องเป็นผลงานที่ทำเสร็จย้อนหลัง ไม่เกิน ๕ ปี ได้หรือไม่ ?

(แนววินิจฉัยที่ กค ๐๔๒๑.๓/๓๒๔๓๐/๑๔/๑๒/๕๒)

วิธีปฏิบัติ/แนวทางแก้ไข

ในประกาศประกวดราคางานก่อสร้าง ได้กำหนดเงื่อนไขว่า
ต้องมีผลงานก่อสร้างประเภทเดียวกันย้อนหลัง
ไม่น้อยกว่า ๕ ปี ก็สามารถกำหนดได้

แต่การกำหนด **Spec** ดังกล่าวจะต้องเปิดโอกาสให้มีการแข่งขัน
ราคากันอย่างเป็นธรรมและไม่เป็นการกีดกันหรือเอื้อประโยชน์
ให้ผู้เสนอราคารายใดรายหนึ่งตามระเบียบฯ พัสดข ๑๕ ทวิ

ปัญหา

(กwp.ด่วนที่สุด ที่กค(กwp)๐๔๒๑.๓/๐๓๖๖๐ ลว.๑๓ ก.พ.๒๕๕๑)

— หน่วยงาน ก.กำหนดในประกาศแยกรายชนิดผลงานว่า “ผู้เข้าเสนอราคาต้องมีผลงานติดตั้งระบบสุขาภิบาลและหรือระบบป้องกันอัคคีภัย และหรือระบบไฟฟ้าและสื่อสาร ที่มีวงเงินค่าก่อสร้างไม่น้อยกว่า ๗,๕๐๐,๐๐๐ บาท ต่อหนึ่งสัญญา” กระทำได้

วิธีปฏิบัติ/แนวทางแก้ไข

กรณีเป็นการกำหนดข้อความที่แตกต่างจากเงื่อนไขตัวอย่างเอกสารประกวดราคาที่กำหนดไว้ เนื่องจาก คำว่า “ต้องเป็นผลงานก่อสร้างประเภทเดียวกันกับงานที่ประกวดราคา” หมายถึงการใช้เทคนิคเดียวกันกับงานที่ประกวดราคาจ้างก่อสร้างนั้นจะต้องพิจารณาผลงานรวมทั้งสัญญาโดยไม่สมควรแยกรายชนิดของผลงานตามสัญญาอีก

การกำหนดเงื่อนไขดังกล่าว อาจเป็นการกีดกันผู้เสนอราคารายใดมิให้มีโอกาสเข้าแข่งขันกันในการเสนอราคาอย่างเป็นธรรม

ประกาศประกวดราคาก่อสร้างอาคารโรงพยาบาล

ระบุว่า..ผู้เสนอราคาต้องเคยมีผลงานก่อสร้างชั้นใต้ดินมาแล้ว
ไม่น้อยกว่า ๑ ชั้นในสัญญาเดียว...และมีระบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
ทางการแพทย์ภายในอาคาร

แนวทางปฏิบัติ/ตามคำวินิจฉัยของกพอ. ๐๔๒๑.๓/๒๗๔๘๖ ๑๔ก.ย.๒๕๕๔

ในการกำหนดเงื่อนไขคุณสมบัติผู้เข้าเสนอราคาดังกล่าว ส่วนราชการ
มุ่งหมายโดยเฉพาะมาตั้งแต่ต้น เมื่อผู้เสนอราคาไม่ปรากฏผลงานตาม
เงื่อนไขที่ประกาศ

ถือว่าเป็นการเสนอรายละเอียดแตกต่างในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ
เชิงวิศวกรรม และได้เปรียบเสียเปรียบกับผู้เสนอราคารายอื่น
การที่คณะกรรมการฯให้รายนี้ผ่านคุณสมบัติ จึงเป็นการปฏิบัติที่ผิด
ระเบียบ ต้องปรับตกคุณสมบัติ

ผู้รับจ้างใช้สิ่งของวงกบ กรอบบานประตูอะลูมิเนียมงานก่อสร้าง ที่ไม่ตรงตามเงื่อนไขสัญญา ที่ระบุให้ใช้ผลิตภัณฑ์ของ ๑๑ บริษัท คณะกรรมการ มี ๘ คนไม่ตรวจรับ ๔ คน ต่อมา ได้ตรวจสอบคุณภาพแล้ว เท้าเทียมกับของ ๑๑ บริษัท คณะกรรมการจึงตรวจรับงาน บริษัทฯ ฟ้องว่าประวิงเวลาตรวจรับ ใช้ดุลพินิจบิดเบือนความจริง

แนวทางปฏิบัติ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๕๕๕/๒๕๕๔

* * ศาลพิพากษาว่าเรื่องนี้ คณะกรรมการมีความเห็นไม่ตรงกัน จึงได้ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาว่าเทียบเท่า ๑๑ บริษัทหรือไม่ เมื่อผลปรากฏว่า เทียบเท่าได้ จึงเป็นการปฏิบัติตามหน้าที่คณะกรรมการฯ โดยชอบแล้ว ความล่าช้าเกิดจากผู้รับจ้างเสนอสิ่งของ โดยไม่ขอเทียบเท่ามาตั้งแต่ก่อนติดตั้ง

หลักการ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อ ๒๓ มี.ค.๒๕๒๐ หนังสือสสค.ด่วนมาก ที่ สร ๐๒๐๓/๕๒ ลว. ๒๘ มี.ค.๒๕๒๐ วัสดุก่อสร้างถ้ามี มอก. หรือ กระทรวงอุตสาหกรรมรับรองแล้ว หรือมีมาตรฐานที่ส่วนราชการอื่นกำหนดไว้ก็ให้ระบุตามมาตรฐานนั้นได้ ตามความจำเป็นกรณียังไม่มีมาตรฐาน ถ้าส่วนราชการจำเป็นต้องใช้สิ่งของที่เห็นว่ามีคุณภาพดี เป็นที่นิยมใช้ในขณะนั้น ต้องระบุให้มาก เปิดกว้าง มากี่ห้อยที่สุดเท่าที่จะสามารถระบุได้ และสิ่งของที่มีคุณภาพเทียบเท่ากันก็ให้ใช้ได้ด้วย

ข้อควรรู้

งานก่อสร้าง วงเงิน ๑ ล้านบาทขึ้นไป

มติคณะรัฐมนตรี หนังสือสำนักเลขาธิการม.ต่วนมาก ที่ สร ๐๒๐๓/ว ๑๓๒ ลว. ๒ ก.ย. ๒๕๓๕ ให้ส่วนราชกำหนดเงื่อนไขให้ ผู้เสนอราคาต้องจัดทำแผ่นป้ายแสดงรายละเอียดงานก่อสร้าง (ชื่อเจ้าของโครงการ/ผู้รับจ้าง/เลขที่สัญญา/วงเงิน/ระยะเวลา/ ผู้ควบคุม/สถาปนิกคุมงาน...)

หนังสือแจ้งเวียนข้อความเข้าใจของ คณะกรรมการว่าด้วยการ พัสด, ที่ กค (กวพ) ๐๔๒๑.๓/ว ๒๓๑ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๖ กำหนดเพิ่มเติมว่า “กรณีมีการแก้ไขสัญญาให้ขยายเวลาก่อสร้าง ขอให้ปรับปรุงแผ่นป้ายแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับงานก่อสร้างให้สอดคล้องกับระยะเวลาที่ได้รับการขยายออกไปด้วย”

สำนักงาน ป.ป.ช

.กำหนด หลักเกณฑ์ แนวทาง และวิธีปฏิบัติ

ในการเปิดเผยราคากลางงานก่อสร้าง

และราคากลางในการซื้อหรือจ้างของทางราชการ

โดยให้ใช้กับ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ
และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

***** (ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐๓/๗ ,
๑๐๓/๘และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๔)

ตามมติคณะรัฐมนตรี

๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ และ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๖

ดูรายละเอียด

มติคณะรัฐมนตรี ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ได้เห็นชอบแนวทางการปรับปรุง
หลักเกณฑ์ แนวทางและวิธีปฏิบัติในการเปิดเผยราคากลางของทางราชการ
ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ ทั้งนี้ กระทรวงการคลังได้มีหนังสือแจ้งเวียน ให้
ทุกหน่วยงานทราบแล้ว ตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ กค๐๔๒๑.๓/ ว ๒๒ ลงวันที่
๘ มีนาคม ๒๕๕๖ บัดนี้ กรม.มีมติเมื่อ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๖ เห็นชอบการปรับปรุง
ราคากลางเพิ่มเติม ตามที่กระทรวงการคลังเสนอตามหนังสือสำนักเลขาธิการ
คณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ ว ๑๒๙ ลว. ๙ สิงหาคม ๒๕๕๖

กำหนดวิธีการเปิดเผยราคากลาง สรุปว่า

ข้อ ๒.๒ ให้ ประกาศราคากลาง และรายละเอียดการคำนวณราคากลาง ไว้ใน
เว็บไซต์ของหน่วยงาน และของกรมบัญชีกลาง ที่ www.gprocurement.go.th

การใช้บังคับ

หลักเกณฑ์ตามข้อ ๑ และข้อ ๒.๑ -๒.๒ ให้ใช้กับ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ
หน่วยงานอื่นของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
-ให้ดำเนินการทันที-ถ้าหน่วยงานใดยังไม่มีความพร้อม ให้ดำเนินการให้
แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วันนับแต่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ

๓. ให้ใช้สำหรับการจัดซื้อจัดจ้าง ที่มีวงเงินเกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป
๒. ให้นักงงานของรัฐ ประกาศราคากลาง และรายละเอียดการคำนวณราคากลาง ไว้ในเว็บไซต์ของหน่วยงาน และเว็บไซต์ของศูนย์ข้อมูลจัดซื้อจัดจ้าง (www.gprocurement.go.th) ของกรมบัญชีกลาง

๓.ระยะเวลาประกาศ/ กรณีมีประกาศเชิญชวน ตั้งแต่ประกาศ **TOR** หรือประกาศจัดซื้อจัดจ้าง ไปจนถึงวันที่ผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อสั่งจ้างได้มีคำสั่งรับคำเสนอซื้อ/จ้าง หรือ พ้น ๓๐ วัน นับแต่วันที่คณะกรรมการพิจารณาผล เสนอความเห็นต่อผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อ/จ้างแล้วแต่ระยะเวลาใดถึงกำหนดก่อน

-กรณีไม่มีประกาศ-เริ่มประกาศภายใน ๓ วันทำการ นับแต่วันที่ผู้มีอำนาจอนุมัติรายงานขอซื้อ/จ้างได้อนุมัติ /กรณีเร่งด่วน ประกาศภายใน ๓๐ วันนับแต่จัดซื้อ/จ้าง ให้ประกาศไว้ ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

๔.กรณีการแก้ไขสัญญา ที่กระทบต่อจำนวน ปริมาณ ชนิดของพัสดุเปลี่ยนแปลงชนิดสินค้าหรือบริการ หรือรูปแบบรายการจากที่เคยประกาศไว้ หน่วยงานต้องเผยแพร่รายละเอียดที่เกี่ยวกับสัญญาไว้ในระบบอิเล็กทรอนิกส์ อีกครั้ง อย่างน้อย ๓๐ วัน

หลักเกณฑ์ การเปิดเผยราคากลาง

๑. งานก่อสร้างของทางราชการ

ให้ปฏิบัติตามหนังสือเวียนกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด
ที่ กค ๐๔๒๑.๓/ว ๙๐ ลว.๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ ซึ่งกำหนดดังนี้

- ให้ประกาศเปิดเผยข้อมูลราคากลางทางเว็บไซต์ของหน่วยงานและของ
กรมบัญชีกลางที่ www.gprocurement.go.th พร้อมกับประกาศสอบ/
ประกวดราคา/หรือจ้างก่อสร้างโดยวิธีอื่น
- โดยแนบหลักฐานการคำนวณตาม BOQ เป็นเอกสาร หรือเอกสารทาง
อิเล็กทรอนิกส์ (CD-ROM) ให้ผู้สนใจเข้าตรวจสอบ/ดาวน์โหลดได้
 - วิธีเปิดเผยให้ปฏิบัติตามคู่มือในระบบ e-GP ทาง w.gprocurement.go.th
หัวข้อข่าวจัดซื้อจัดจ้าง และหัวข้อแนะนำ/รายละเอียดการคำนวณที่ต้องเปิดเผย

งานอาคาร

(ปร.๔, ปร. ๔ (พ.) ปร.
๕(ข), ปร.๖

งานทาง สะพาน

และท่อเหลี่ยม

-แบบสรุปราคากลางงานดังกล่าว

งานชลประทาน

แบบสรุปราคากลาง
งานชลประทาน

๒.หลักเกณฑ์ การเปิดเผยราคากลาง งานจัดซื้อ จัดจ้างทั่วไป ที่มีใช้งานจ้างก่อสร้าง

สำนักงาน ปปช. ดังนี้

๒.๑.๑ การจัดซื้อจัดจ้างที่มีใช้งานก่อสร้าง

(๑) ธุรภณฑ์

- ให้ใช้ราคารมาตรฐานที่สำนักงานประมาณกำหนด
- หากไม่มี ให้ใช้ราคาที่เคยซื้อครั้งหลังสุดไม่เกิน ๒ ปีงบประมาณ
- หรือให้ใช้ราคาตลาด โดยสืบราคาจากท้องตลาด รวมทั้งเว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นราคาอ้างอิง ทั้งนี้ ให้พิจารณาจากความเหมาะสมของประเภทธุรภณฑ์ และประโยชน์ต่อทางราชการ

(๒.) ยา และเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา แบ่งเป็น

ก. ยาในบัญชียาหลักแห่งชาติ

-ใช้ราคากลางตามประกาศของคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓

-ถ้าไม่มีให้ใช้ราคาที่เคยซื้อครั้งสุดท้ายในระยะเวลาไม่เกิน ๒ ปีงบประมาณ.

-ถ้าไม่มีราคาหลังสุดให้ใช้ราคาตลาด โดยสืบราคาจากห้องตลาด รวมทั้งเว็บไซต์ต่างๆเป็นราคาอ้างอิง

ข. ยานอกบัญชียาหลัก

-ใช้ราคากลางตามประกาศของคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓

-หากไม่มีให้ใช้ราคาที่เคยซื้อครั้งสุดท้ายไม่เกิน ๒ ปีงบประมาณ.

**-ถ้าไม่มีราคาครั้งสุดท้ายให้ใช้ราคาตลาด โดยสืบราคาจาก
ท้องตลาด รวมทั้งเว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นราคาอ้างอิง**

**(๓.) เวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา-ให้ใช้ราคามาตรฐานที่กระทรวง
สาธารณสุขจัดทำขึ้นและเผยแพร่เอกสาร หรือเว็บไซต์ของ
ศูนย์ข้อมูลข่าวสารด้านเวชภัณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข
(<http://dmsic.moph.go.th>) หากไม่มีให้ใช้ราคา
ที่เคยซื้อครั้งสุดท้ายไม่เกิน ๒ ปีงบประมาณ.**

**-ถ้าไม่มีราคาครั้งสุดท้ายให้ใช้ราคาตลาด โดยสืบ
ราคาจากท้องตลาด รวมทั้งเว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นราคา
อ้างอิงด้วย**

(๔.) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ.

ก.ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์-ใช้ราคามาตรฐานที่กระทรวง

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกำหนด

/หรือให้ใช้ราคาตลาด โดยสืบราคาจากท้องตลาด รวมทั้งเว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นราคาอ้างอิง

-ทั้งนี้ ให้พิจารณาตามความเหมาะสมของประเภทสินค้าและบริการ และเป็นประโยชน์ต่อทางราชการ

ข.การพัฒนาซอฟต์แวร์ประเภทโปรแกรมประยุกต์

-ใช้ราคามาตรฐานที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกำหนด/

-หรือให้ใช้ราคาตลาด โดยสืบราคาจากท้องตลาด รวมทั้งเว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นราคาอ้างอิง

❖ -ทั้งนี้ ให้พิจารณาตามความเหมาะสมของประเภทสินค้าและบริการ หรืองานโครงการ และเป็นประโยชน์ต่อทางราชการ

**ด. สำหรับรายการอื่น ๆ ที่ ก.เทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่ได้กำหนด
ราดามาตรฐาน-ให้ใช้ราคาตลาด โดยสืบราคาจากท้องตลาด
รวมทั้งเว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นราคาอ้างอิง**

๒.๑.๒ การจ้างที่ปรึกษา

**-ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกอัตราค่าตอบแทนที่ปรึกษาตามที่
สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะกำหนด หากไม่มี ให้พิจารณาจาก
วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ของที่ปรึกษาเป็นสำคัญ**

๒.๒.๒ การจ้างงานวิจัย หรือเงินสนับสนุนให้ทุนการวิจัย

**-การกำหนดอัตราค่าจ้าง ให้พิจารณาจากวุฒิ
การศึกษา และประสบการณ์ของที่ปรึกษาเป็นสำคัญ**

๒.๑.๓ การจ้างออกแบบและควบคุมงาน

**-ใช้อัตราตามที่ระเบียบฯ พ.ศ.๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนด หรือ
ระเบียบ อื่นของหน่วยงานนั้น กำหนด เป็นราคาอ้างอิง**

**เรื่อง การแบ่งซื้อ หรือแบ่งจ้าง
ตามระเบียบฯ ข้อ ๒๒ วรรคสอง**

ปัญหา

ส่วนราชการ ก.ซื้อครุภัณฑ์ ๑๒ รายการวงเงิน ๙ แสนบาทเศษ โดยวิธี
สอบราคา ผลการจัดหา ได้เพียง ๖ รายการ คงเหลือที่ไม่สามารถจัดหา
ได้ ๖ รายการ วงเงิน ๕ แสนบาทเศษ เนื่องจากการเสนอราคาเกิน
วงเงิน ผิดเงื่อนไข และยกเลิกรายการที่เหลือแล้ว ต่อมา ประกาศสอบ
ราคาส่วนที่เหลือ ๖ รายการใหม่ โดยเพิ่มวงเงิน
จะดำเนินการด้วยวิธีใด จึงชอบด้วยระเบียบ

แนวทางปฏิบัติ

โดยหลักการของระเบียบ เมื่อได้จัดหาพัสดุไปส่วนหนึ่งแล้ว
ส่วนที่เหลือ ย่อมสามารถดำเนินการตามระเบียบฯปกติได้
โดยวิธีการจัดหา ขึ้นอยู่กับวงเงินที่เหลือ
กรณีนี้ ปรากฏว่ามีวงเงิน ๕ ๒๕,๗๑๒ บาท
จึงต้องดำเนินการโดยวิธีสอบราคา

ปัญหา

ส่วนราชการ จ้างทำวารสารออนไลน์

กำหนดออกประจำทุกเดือน เนื่องจากต้นปีงบประมาณยังจัดหาผู้รับจ้างไม่ทัน จึงแบ่งการจ้างออกมา ๒ เดือน โดยวิธีตกลงราคา ส่วนระยะเวลาที่เหลืออีก ๑๐ เดือน จะดำเนินการโดยวิธีสอบราคา จะถือว่าเป็นการแบ่งซื้อแบ่งจ้างตามระเบียบข้อ ๒๒ วรรคสอง หรือไม่

แนวปฏิบัติ

ในหลักการ ระเบียบข้อ ๒๒ วรรคสอง การแบ่งวงเงินที่จะซื้อหรือจ้างในครั้งเดียวกันออกเป็นส่วนๆ ซึ่งมีผลทำให้วิธีซื้อ หรือจ้างหรืออำนาจของผู้อนุมัติสั่งซื้อสั่งจ้างเปลี่ยนแปลงไป จะต้องพิจารณาในขณะที่เริ่มดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง มิใช่พิจารณาจากผลของการดำเนินการ

***เมื่อส่วนราชการมีเหตุผลความจำเป็น ไม่อาจจัดหาในครั้งเดียวกันได้ อันเนื่องมาจากต้องใช้เวลาในการจัดหาผู้รับจ้าง ซึ่งไม่ทันต่อวารสารที่ต้องออกในเดือนตุลาคม- พฤศจิกายน ดังนั้น จึงสามารถจัดจ้างโดยวิธีตกลงราคาได้ โดยไม่ถือว่าเป็นการแบ่งซื้อหรือแบ่งจ้าง

ปัญหา

- ส่วนราชการได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณ
- โครงการจ้างก่อสร้างปรับปรุงอาคารสถานีอนามัย ๒,๖๐๙ แห่ง โดยระบุเงินจำแนกเป็นรายอาคาร แต่ละแห่ง ๆ ละ ๔๒๐,๐๐๐ บาท วงเงิน ๑,๐๙๕,๗๘๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ ส่วนราชการจะแยกจัดจ้างสัญญาแยกกลุ่ม/รายย่อย จะเป็นการแบ่งจ้างหรือไม่

แนวทางแก้ไข

เนื่องจากเงินงบประมาณค่าก่อสร้างปรับปรุงอาคารของแต่ละอาคารแยกออกจากกัน การดำเนินการจัดจ้างก่อสร้างสามารถดำเนินการได้ดังนี้

1. จัดจ้างเป็นรายครั้ง ๆ ละอาคาร
2. จัดจ้างเป็นรายครั้ง ๆ ละกลุ่มอาคาร
3. จัดจ้างเป็นรายครั้ง ๆ ละหลายกลุ่มอาคาร
4. จัดจ้างครั้งเดียวกันรวมทุกอาคาร

แต่กรณีนี้เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วครบอำนาจให้หัวหน้าสถานีอนามัยแต่ละแห่งไปดำเนินการจัดจ้างเองในแต่ละพื้นที่

(กรณีศึกษา) โครงการก่อสร้างใด ได้รับจัดสรรเงิน
งบประมาณให้วงเงินเดียว แต่ให้ดำเนินการหลาย
รายการ ต้องสอบ/หรือประกวดราคาครั้งเดียว

-หากเป็นการดำเนินการคนละห้องที่ ให้กำหนดเงื่อนไข
ว่าจะตัดสินแยกแต่ละรายการ แยกทำสัญญา กำหนดส่ง
มอบงานแต่ละรายการ แต่ละสัญญา

□หน่วยงาน ก ได้รับจัดสรรงบประมาณตามโครงการก่อสร้างทาง
วงเงินจัดสรรให้ ๙ ล้านบาทเศษ ทั้งนี้ กำหนดให้ก่อสร้าง ๔ สายทาง
โดยไม่ระบุงเงินให้ใช้ในแต่ละสายทางว่าเท่าใด

กรณีนี้ หน่วยงาน ก.จะต้องประกาศประกวดราคาครั้งเดียว
แต่เนื่องจากเส้นทางทั้ง ๔ สาย ไม่ติดต่อกัน
ดังนั้น จึงต้องแยกตัดสินแต่ละรายสายทาง

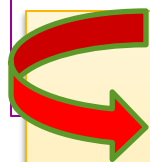

การแบ่งวงเงินและกระจายอำนาจ

ในการจัดจ้างก่อสร้างไปให้หน่วยงานย่อย
ในสังกัดไปจัดหาเอง ไม่ถือว่าแบ่งจ้าง

- แต่เมื่อหน่วยงานย่อยที่ได้รับมอบอำนาจมาแล้ว
หรือได้รับอนุมัติเงินประจำงวดมาในคราวเดียวกัน
- ก็สมควรจัดซื้อจัดจ้างรวมเป็นครั้งเดียวกันด้วย

✓ แต่เพื่อสะดวกในการพิจารณาราคา

- อาจกำหนดเงื่อนไขในการตัดสินใจว่า จะพิจารณา
ราคารวม หรือราคาต่อหน่วย หรือต่อรายการ แล้วแต่
กรณี ตามความจำเป็นได้ด้วย (มติ กวพ.๓๐ก.ย.๕๕)

**(ปัญหา) การกำหนดเงื่อนไขในประกาศสอบราคา
ประกวดราคา งานจ้างก่อสร้าง *ที่ไม่ถือว่าเป็นการแบ่งจ้าง***

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๑๔๙/๒๕๔๙

-อบต. ก ได้รับจัดสรรเงินจ่ายขาดเงินสะสมเป็นค่าซ่อมถนน ๑๙ สาย
๑๙ สัญญา ระบายเงินค่าซ่อมสายทางละ ไม่เกิน ๑ แสนบาท

-อบต. ก.ใช้วิธีตกลงราคาแต่ละสาย ทำสัญญากับผู้รับจ้าง ๔ ราย
รวม ๑๙ สัญญาในวันเดียวกัน

हांข. ส. ฟ้องขอศาลให้สั่ง อบต. ก. รวมเป็นโครงการเดียว
แล้วจ้างโดยวิธีสอบราคา โดยอ้างระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการ
พัสดุของ อบต.ฯ ข้อ ๑๖ และ นส. มท. ที่ มท ๐๓๑๘/ ว ๑๑๕๒ ลว. ๒๖
ส.ค. ๒๕๔๕

และอ้างว่า อบต.หลายแห่งที่มีลักษณะเดียวกันในห้วงเวลาเดียวกันแต่ละ
โครงการไม่เกินแสนบาท แต่ได้รวมการจัดหา โดยวิธีสอบราคา

ศาลพิพากษายกฟ้องสรุปว่า - โดยสภาพทุกโครงการ ไม่อาจรวมเป็นโครงการเดียวกันได้ ถนนพื้นที่เป็นคนละเส้นทางไม่เชื่อมติดต่อกัน การก่อสร้างและปรับปรุงถนนต่างพื้นที่ย่อมมีรายละเอียดแตกต่างกัน เข้าข่ายเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการจ้างในครั้งเดียวกันทั้งจำนวนเงินได้ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจของหน่วยงานที่จะพิจารณาได้ตามข้อยกเว้นของระเบียบบพัสดุข้อ ๑๖ วรรคสาม กรณีจึงเป็นการจ้างที่ชอบด้วยระเบียบฯ แล้ว การที่ อบต.หลายแห่งจ้างโดยวิธีสอบราคาร้านเนื่องจากระเบียบกำหนดให้อำนาจตัดสินใจอย่างอิสระแก่ผู้สั่งซื้อ/จ้างที่จะสั่งซื้อ/จ้างด้วยวิธีอื่นที่สูงกว่าได้ ดังนั้น จึงไม่ผูกมัดให้ อบต. อื่น ๆ สั่งจ้างด้วยวิธีเดียวกัน ซึ่งไม่ว่าจะเลือกใช้วิธีใดก็ล้วนแต่ชอบด้วยกฎหมายทั้งสิ้น และอำนาจใช้ดุลพินิจดังกล่าวนี้เป็นอำนาจการบริหารภายในของฝ่ายปกครองโดยเฉพาะ หากผู้สั่งซื้อ/จ้างได้ใช้ดุลพินิจกระทำการภายในขอบเขตของความชอบด้วยกฎหมายแล้ว ศาลไม่อาจก้าวล่วงไปกำหนดให้ใช้ดุลพินิจเป็นอย่างอื่น

ปัญหา

กรมประมงหรือแนวทางปฏิบัติในการจ้างเหมาเอกชน
ดำเนินงานว่าเป็นการแบ่งซื้อ/แบ่งจ้าง หรือไม่ ?

แนวทางแก้ไข

มติกวพ.ครั้งที่๔๙/๒๕๕๓

- ๑.กรมประมงจำเป็นต้องบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีความชำนาญเฉพาะตัว เพื่อให้ทำงานเฉพาะอย่าง ตามที่แผนงานกำหนดไว้ **โดยเห็นผลงานของผู้นั้นมาก่อนแล้ว ถือว่าเป็นการจ้างผู้มีความชำนาญเฉพาะตัว เพื่อให้ทำงานเฉพาะอย่างตามระเบียบฯข้อ ๒๔(๑)**
✓ดังนั้น ในการทำสัญญาจ้าง กรมฯจึงสามารถจ้างเหมาเป็นรายบุคคลได้โดยไม่ถือว่าเป็นการแบ่งซื้อ/แบ่งจ้างตามระเบียบฯ ข้อ ๒๒ วรรคสอง

๒.วิธีการจ้าง

- ✓ หากวงเงินตามสัญญาแต่ละราย ครั้งหนึ่งมีวงเงิน
 - ไม่เกิน ๑ แสนบาท ก็ชอบที่จะจ้างโดยวิธีตกลงราคาได้
- ✓ - เกิน ๑ แสนบาท ก็ชอบที่จะจ้างโดยวิธีพิเศษได้ตามระเบียบฯ
ข้อ ๒๔(๑) โดยอนุโลม

๓.การจ่ายค่าจ้างเพิ่มเติม กระทำได้ ๓ แนวทางดังนี้

แนวทางที่ ๑ หากได้กำหนดเงื่อนไขการจ่ายค่าตอบแทนอื่น
โดยคิดเป็นค่าจ้างเพิ่มเติมไว้ในสัญญานอกเหนือจากเนื้องาน
ปกติแล้ว ก็กระทำได้

แนวทางที่ ๒

✓ หากไม่ได้ระบุเงื่อนไขการจ่ายค่าจ้างเพิ่มเติมไว้ในสัญญาตั้งแต่แรกตามแนวทางที่ ๑ ก็สามารถแก้ไขสัญญาจ้างได้ แต่ต้องเป็นเรื่องที่อยู่ภายใต้เนื้อหาหรือขอบวัตถุประสงค์เดิม

แนวทางที่ ๓

➤ หากเป็นกรณีที่จะให้ทำงานเพิ่มเติมที่ไม่ได้อยู่ในขอบวัตถุประสงค์ของเนื้อหาตามสัญญาจ้างที่ทำไว้เดิม

- กรณีนี้ย่อมไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาได้ กรมฯ จะต้องจัดหาใหม่ และหากมีเหตุผลที่ต้องจ้างรายเดิม ก็สามารถจ้างโดยวิธีพิเศษตามระเบียบฯ ข้อ ๒๔(๕) ได้โดยอนุโลม

เรื่อง วิธีการจัดซื้อ/จัดจ้าง

วิธีตกลงราคา

วงเงินไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

ปัญหา

ส่วนราชการ ซื้อพัสดุโดยวิธีตกลงราคา มีปัญหาหรือว่า

๑. กรณีเมื่อเจ้าหน้าที่พัสดุไปติดต่อเจรจาตกลงราคากับผู้ขายหรือรับจ้าง แล้ว เจ้าหน้าที่พัสดุจะต้องทำหนังสือขออนุมัติซื้อ/จ้าง ต่อหัวหน้าส่วนราชการอีกหรือไม่ หรือให้ออกใบสั่งซื้อ/จ้างได้เลย
๒. การทำรายงานขอซื้อ/จ้าง ข้อ ๒๗ วรรคสอง วงเงินไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท และกรณีจำเป็นเร่งด่วน ตามระเบียบฯ ข้อ ๒๓(๒) ๒๔(๓) ปฏิบัติอย่างไร?
๓. การที่หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุดอกใบสั่งซื้อหรือใบสั่งจ้าง จะต้องได้รับมอบอำนาจจากหัวหน้าส่วนราชการอีกหรือไม่?

แนวทางปฏิบัติ

ข้อหารือ ๑. ตามระเบียบข้อ ๓๙ วรรคแรก คำว่า “ให้หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุจัดซื้อจัดจ้าง” หมายความว่า หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุสามารถลงนามในสัญญา หรือข้อตกลงเป็นหนังสือ (ใบสั่งซื้อหรือใบสั่งจ้าง) ได้ภายในวงเงินที่ได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าส่วนราชการ โดยไม่ต้องขออนุมัติซื้อหรือจ้างจากหัวหน้าส่วนราชการอีก

ข้อหาข้อ ๒. ระเบียบข้อ ๒๗ วรรคท้าย กำหนดให้ทำรายการขอซื้อ/จ้าง
เท่าที่จำเป็นได้ หมายความว่า กรณีไม่อาจทำรายงานตามข้อ ๒๗ วรรค
แรกได้ ก็ให้เฉพาะรายการเท่าที่จำเป็น **แต่ยังคงต้องออกไปสั่งซื้อ
สั่งจ้าง จะนำใบสั่งซื้อสั่งจ้างมาใช้เป็นรายงานขอซื้อขอจ้างไม่ได้** เนื่องจาก
ระเบียบกำหนดให้ทำแยกต่างหากกัน และเป็นคนละกรณีกัน

ข้อหาข้อ ๓ หัวหน้าส่วนราชการไม่ต้องมอบอำนาจลงนามผูกพัน
สัญญาหรือข้อตกลงให้แก่หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุอีกแต่อย่างใด
เนื่องจากระเบียบข้อ ๓๙ วรรคแรกได้กำหนดให้ถือเป็นหน้าที่ของ
หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุเป็นผู้ลงนามในสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ
(ใบสั่งซื้อ/ใบสั่งจ้าง) ได้โดยตรงเป็นการเฉพาะอยู่แล้ว
ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดขั้นตอนการดำเนินงานในเกิดความ
รวดเร็วยิ่งขึ้น ในกรณีวงเงินไม่สูง

แนววินิจฉัยของกพ.ครั้งที่ ๔๕/๒๕๕๓ เมื่อ ๑๑ พ.ย.๒๕๕๓

วิธีสอบราคา

วงเงินเกิน ๑๐๐,๐๐๐ แต่ไม่เกิน ๒,๐๐,๐๐๐

ปัญหา

ส่วนราชการ ประกาศสอบราคาซื้อพัสดุกำหนดวันยื่นซอง วันที่ ๙ - ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๐ กำหนดเปิดซองใบเสนอราคา วันที่ ๒๑ สิงหาคม ต่อมา คณะรัฐมนตรีมีมติให้วันที่ ๒๐ สิงหาคม ซึ่งเป็นวันยื่นซองวันสุดท้ายเป็นวันหยุดราชการ กรณีนี้ จะขยายเวลายื่นซอง และ วันปิด

แนวทางแก้ไข

ซองใบเสนอราคาได้หรือไม่?

ระเบียบพัสดุ ไม่ได้กำหนดให้มีการเลื่อนวันเวลารับซอง ปิดรับซอง และ เปิดซองสอบราคา ไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้น หากมีความจำเป็นจะต้องกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติม หรือเลื่อนวันดังกล่าว ก็สามารถนำหลักเกณฑ์ในระเบียบฯ ข้อ ๔๗ กรณีประกวดราคามาใช้กับการสอบราคาได้โดยอนุโลม ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นการแข่งขันราคาเหมือนกัน

ประกอบกับระเบียบฯ ข้อ ๒๒ กำหนดให้ผู้มีอำนาจอนุมัติหากเห็นสมควรจะสั่งให้กระทำโดยวิธีที่กำหนดไว้สูงกว่าก็ได้ ดังนั้น เมื่อการสอบราคาไม่ได้กำหนดเงื่อนไขไว้เฉพาะ จึงนำเรื่องประกวดราคามาใช้ได้ดังกล่าว

ปัญหา

ส่วนราชการ ประกาศสอบราคาจ้างเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ปรากฏว่า ผู้
เสนอราคาต่ำสุด ในใบเสนอราคา มีแต่จำนวนเงินตัวเลข ไม่มีตัวอักษร
กำกับ คณะกรรมการจะไม่รับราคา และถือเป็นสาระสำคัญได้หรือไม่ ?

แนวทางแก้ไข

ระเบียบฯ พัสดข้อ ๔๐(๗) ให้กำหนดเงื่อนไขในการเสนอราคา ว่า
ให้ลงราคารวมเป็นตัวเลข และต้องมีตัวหนังสือกำกับไว้ ก็เพื่อต้องการ
ตรวจสอบความถูกต้องแท้จริงของราคา ที่ผู้เสนอราคาได้เสนอไว้

ดังนั้น เมื่อส่วนราชการได้ตรวจสอบว่า ตัวเลขที่เสนอนั้นมีความ
สมบูรณ์ ถูกต้องแท้จริง หากได้พิจารณาเงื่อนไขในเอกสารประกาศสอบ
ราคาแล้ว ถ้าไม่เป็นการผิดเงื่อนไขในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ และจะไม่
ก่อให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างผู้เสนอราคาด้วยกัน ก็อยู่ใน
ดุลยพินิจของส่วนราชการ ที่จะพิจารณาว่าจะรับ หรือไม่รับราคาได้

บริษัท C มอบอำนาจให้ นาย ก. มายื่นซองสอบราคา

๑. นาย ก. ไม่ได้ลงชื่อผู้รับมอบอำนาจ จะถือว่าหนังสือมอบอำนาจสมบูรณ์หรือไม่ ?

๒. และมีผู้เสนอราคาเพียงรายเดียว จะยกเลิกการสอบราคาได้หรือไม่?

วิธีปฏิบัติ/แนวทางแก้ไข

ข้อหารือ ๑. การมอบอำนาจคือการกระทำในลักษณะตัวการ ตัวแทน ตามปพพ. มาตรา ๗๙๗ ดังนั้น สัญญาตัวแทนจึงต้องมีคู่สัญญา ๒ ฝ่ายลงนาม สัญญาจึงจะสมบูรณ์ตามกฎหมาย กรณีที่หารือ เมื่อมีการลงนามเพียงฝ่ายเดียวคือผู้มอบอำนาจ จึงถือว่า หนังสือมอบอำนาจนั้นไม่สมบูรณ์ตามกฎหมาย

ข้อหารือ ๒. การจัดหาพัสดุโดยวิธีสอบราคา กำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการเปิดซองสอบราคา ในระเบียบฯ ข้อ ๔๒ สรุปว่า กรณีมีผู้เสนอราคาถูกต้องเพียงรายเดียว ให้คณะกรรมการฯ พิจารณาคัดเลือกพัสดุ หรืองานจ้างของผู้เสนอราคาที่มีคุณภาพ และคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ โดยไม่จำเป็นต้องยกเลิกการสอบราคา

***แต่ถ้าเห็นว่า ไม่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ ก็ยกเลิกการสอบราคาได้ ...

ปัญหา

บริษัท ก. มอบอำนาจให้ นาย **A** มายื่นซองเสนอราคาแทน

โดยใช้สำเนาหนังสือมอบอำนาจ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง

ต่อมา คกก.เปิดซองสอบราคาให้นำต้นฉบับมาเพิ่ม จะถือว่าถูกต้องหรือไม่

แนวทางแก้ไข

* คณะกรรมการเปิดซองสอบราคามีหน้าที่ตามระเบียบข้อ ๔๒ ที่จะต้องตรวจสอบเอกสารสำเนาหนังสือมอบอำนาจว่าถูกต้องตรงกับต้นฉบับตัวจริงหรือไม่ โดยจะต้องเรียกต้นฉบับมาตรวจสอบ หากตรงกันก็ให้นำต้นฉบับมาแนบกับเอกสารแทนสำเนาหนังสือมอบอำนาจ โดยไม่ถือว่าเป็นการยื่นเอกสารเพิ่มเติม

****** แต่หากไม่ตรงกับต้นฉบับ ถือว่า ยื่นเอกสารไม่ถูกต้องตามเงื่อนไข

******* อนึ่ง หนังสือมอบอำนาจ จะต้องปิดอากรแสตมป์ให้ครบถ้วน จึงต้องตรวจสอบว่า ได้มีการปิดอากรแสตมป์ถูกต้องตามประมวลรัษฎากรด้วย

ปัญหา

ส่วนราชการหนึ่ง หรือว่า ในการสอบราคา

๑. การเสนออนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้าง เป็นหน้าที่ของใคร ?

คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา หรือ หน้าที่ของเจ้าหน้าที่พัสดุ

๒. คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา จัดทำรายงานผลการพิจารณา เสนอต่อหัวหน้าส่วนราชการ ว่า เพื่อโปรดทราบ ถือว่าปฏิบัติหน้าที่ถูกต้องหรือไม่

แนวทางแก้ไข

* กรณีหรือ คณะกรรมการเปิดซองสอบราคามีหน้าที่ตามระเบียบข้อ ๔๒ (๑) - (๕) กล่าวคือ ตรวจสอบเอกสาร คัดเลือกพัสดุที่มีคุณภาพ คุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ สรุปความเห็นเสนอหัวหน้าส่วนราชการเพื่อพิจารณาสั่งการ ผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ เพื่อให้เป็นผู้กลั่นกรองเพื่อประกอบการพิจารณาของหัวหน้าส่วนราชการในการสั่งการอนุมัติสั่งซื้อ หรือสั่งจ้างตามข้อ ๖๕ ต่อไป

ดังนั้น คณะกรรมการฯ จึงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติให้ครบถ้วนตามข้อ ๔๒ (๑) - (๕) ด้วย

ปัญหา

หน่วยงาน ก. สอบราคางานจ้างก่อสร้าง มีห้าง **A** เป็นผู้เสนอราคารายต่ำสุด แต่ปรากฏว่า ราคาที่เสนอในใบเสนอราคา สูงกว่าราคา ในใบแจ้งปริมาณงานและราคา (**BOQ**) ไม่ตรงกัน จะถือราคาใด?

แนวทางแก้ไข

ในงานก่อสร้าง จะมีเอกสารที่แสดงราคา ๒ ส่วน คือใบเสนอราคา และใบแจ้งปริมาณงานและราคา (**BOQ**) ส่วนราชการต้องถือใบเสนอราคาเป็นหลัก ส่วนใบ **BOQ** จะใช้ประกอบใบเสนอราคา เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ของราคาค่าก่อสร้างเท่านั้น เมื่อราคาไม่ตรงกัน คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา จึงมีหน้าที่ต้องเรียกห้าง **A** มาชี้แจง และต่อรองราคาให้สอดคล้องกับใบเสนอราคา พร้อมกับนำใบ **BOQ** มาประเมินราคา เปรียบเทียบกับราคากลางของทางราชการ แล้วปรับลดใบเสนอราคาให้เท่ากับใบ **BOQ** ทั้งนี้ การปรับลดราคาลงจะต้องไม่เกินกว่าราคาในใบเสนอราคา โดยไม่ต้องยกเลิกการสอบราคา

วิธีประกวดราคา

วงเงินเกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ ขึ้นไป

ในการประกวดราคาคณะกรรมการรับและเปิดซองประกวดราคาได้ใช้
ตรายางลายมือชื่อ แทนการลงลายมือชื่อ และมีพยานเซ็นรับรองไว้ ๒ คน
กำกับไว้ในใบเสนอราคาและเอกสารประกอบใบเสนอราคาทุกแผ่น
จะถือว่า เป็นการลงลายมือชื่อตามระเบียบฯ ข้อ ๔๙ ได้หรือไม่?

วิธีปฏิบัติ/แนวทางแก้ไข

ตามระเบียบพัสดุข้อ ๔๙ (๕)มีเจตนารมณ์เพื่อตรวจสอบระหว่างคกก.รับและเปิด
ซองประกวดราคา กับคกก.พิจารณาผลการประกวดราคาว่า หากมีเอกสารหลักฐาน
ต่างๆ เพิ่มเติมในชั้นกระบวนการพิจารณา หลังจากคกก.รับ-เปิดซอง ส่งมอบเอกสาร
ให้คกก.พิจารณาผลฯ โดยไม่มีลายมือชื่อคกก.รับ-เปิดซองฯ อาจจะต้องถือว่า มีการ
ยื่นเอกสารเพิ่มเติมเมื่อพ้นกำหนดเวลารับซองแล้ว

ดังนั้น การประทับตรายางลายมือชื่อ จึงมิใช่ลายมือชื่อตามเจตนารมณ์ของ
ระเบียบฯ ดังกล่าว (คณะกรรมการฯจึงต้องดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องก่อน
ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป)

ผู้เสนอราคาในวิธีประกวดราคางานจ้างก่อสร้าง ถูกต้องรายเดียว แต่
เสนอราคาสูงกว่าราคากลางไม่เกิน ๑๐% แต่ในใบ BOQ มีปริมาณงาน

และราคา บางรายการสูงกว่าราคากลางเกิน ๑๐%
และบางรายการไม่มีในราคากลาง จะรับราคาได้หรือไม่ ?

วิธีปฏิบัติ/แนวทางแก้ไข

ระเบียบข้อ ๕๑ ประกอบข้อ ๕๐(๒)กรณีมีผู้เสนอราคาหลายราย แต่มีผู้ผ่านคุณสมบัติ
เพียงรายเดียว **โดยปกติให้เสนอยกเลิกประกวดราคา** แต่ถ้าเห็นควรดำเนินการต่อไป
โดยไม่ต้องยกเลิก ก็ให้คณะกรรมการตามข้อ ๕๐(๒) คัดเลือกสิ่งของหรืองานจ้างที่มี
คุณภาพคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ

เรื่องนี้ มีการต่อรองราคาตามระเบียบข้อ ๔๓ ถึง ๒ ครั้ง แต่ยังสูงกว่าวงเงิน
งบประมาณเกินกว่า ๑๐% ดังนั้น หน่วยงานต้องไปดำเนินการตามกฎหมายวิธีการ
งบประมาณ ระเบียบ หรือมติคณะรัฐมนตรี ก่อนดำเนินการกระบวนการจัดหาต่อไป

วิธีพิเศษ

วงเงินเกิน ๑๐๐,๐๐๐ ขึ้นไป

หน่วยงานประสงค์จะจัดซื้อรถยนต์ตู้ขนาดใหญ่ ๑๖ ที่นั่ง จำนวน ๖ คัน แต่ในท้องตลาด มีเพียงยี่ห้อ โตโยต้าเท่านั้น **กรณีนี้จะใช้วิธีพิเศษ โดยเชิญผู้แทนจำหน่ายหลายรายมาเสนอราคา ได้หรือไม่**

วิธีปฏิบัติ/แนวทางแก้ไข

ในหลักการ การจัดซื้อโดยวิธีพิเศษ ตามระเบียบฯ ข้อ ๒๓(๕) กรณีหน่วยงาน มีความจำเป็นต้องระบุยี่ห้อหรือเทคนิคของสิ่งของที่จะซื้อ ได้มีหนังสือเวียนแจ้ง ช้อยความเข้าใจแนวปฏิบัติเพิ่มเติม ตามหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร (กวพ) ๑๓๐๕/ว ๑๑๗๐ ลว. ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ ว่าให้ระบุเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องซื้อโดยวิธีพิเศษ รายละเอียดพัสดุให้ชัดเจน และใน ขั้นตอนการเจรจาต่อรองราคาของคณะกรรมการจัดซื้อโดยวิธีพิเศษตาม ข้อ ๕๗ (๖) หากมีผู้ผลิต หรือผู้แทนจำหน่ายจำนวนหลายราย ให้ คณะกรรมการเชิญมาเข้าร่วมเสนอราคาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ประสงค์จะจ้างก่อสร้างอาคารเรียน
โดยวิธีพิเศษ เนื่องจากจำเป็นเร่งด่วนเพราะปัจจุบันอาคารเดิมได้
ถูกรื้อทิ้งไปแล้ว ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการเรียนการสอน

ที่ได้ทำข้อตกลงไว้

วิธีปฏิบัติ/แนวทางแก้ไข

เมื่อมหาวิทยาลัยมีเหตุผลความจำเป็นเร่งด่วน หากล่าช้า
จะเสียหายแก่ทางราชการตามนัยดังกล่าว ก็อยู่ในหลักเกณฑ์ที่
จะดำเนินการจัดจ้างโดยวิธีพิเศษได้ ตามระเบียบฯ พัสดุ ข้อ
๒๔(๓)

ข้อควรรู้

การซื้อ หรือการจ้างเพิ่ม(Repeat Orderตามข้อ ๒๓ (๔)

หรือ ข้อ๒๔(๕) มีเงื่อนไขดังนี้

๑. ต้องเป็นเรื่องซื้อของอย่างเดิม หรือเป็นงานเดิม ที่ต้องทำเพิ่มขึ้น ถ้าเป็นคนละเรื่องงานมิใช่ Repeat Order
๒. ต้องเจรจาต่อรองกับรายเดิม เงื่อนไขเดิมหรือดีกว่า และสัญญาเดิมต้องยังไม่สิ้นสุดเวลาส่งมอบ
๓. ต้องทำสัญญากันใหม่ จะทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมไม่ได้ เนื่องจาก เป็นเพียงการผ่อนปรนให้หน่วยงานไม่ต้องจัดซื้อจัดจ้างใหม่เท่านั้น

ข้อควรรู้

การซื้อ โดยวิธีพิเศษ มีหนังสือเวียนของกพ.ตามระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ และที่แก้ไข
เพิ่มเติมหรือการจ้างที่นร(กพ)๑๓๐๕/ว ๑๑๗๐ ลงวันที่ ๗
ก.พ.๒๕๔๓ สรุปว่า

- ❖ กรณีสิ่งของที่จัดซื้อ จำเป็นต้องระบุยี่ห้อหรือเทคนิคของ
สิ่งของนั้น ในขั้นตอนการดำเนินการเจรจาต่อรองราคา
- ❖ หากมีผู้ผลิต หรือผู้แทนจำหน่ายพัสดุดังกล่าวจำนวนหลาย
ราย ให้คณะกรรมการจัดซื้อโดยวิธีพิเศษ เชิญผู้ผลิตหรือผู้แทน
จำหน่ายเข้าร่วมการแข่งขันราคาให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

(ปัญหา)การจ้างเพิ่มตามระเบียบฯ ข้อ ๒๔(๕) Repeat Order

มติกวพ.(ครั้งที่ ๑๒/๒๓เม.ย.๕๕)ปี พ.ศ.๒๕๕๑ มหาวิทยาลัย ส.จ้างก่อสร้างอาคารเรียนระยะที่๑. ต่อมาปีพ.ศ. ๒๕๕๔ได้รับงบประมาณเพิ่มระยะที่ ๒.จึงหาหรือว่าจะจ้างเพิ่มจากรายเดิมโดยวิธีพิเศษตามข้อ ๒๔(๕) Repeat Order ได้หรือไม่ ?

แนวปฏิบัติการจัดหาตามระเบียบข้อ ๒๔(๕) จะต้องพิจารณาว่างานจ้างที่จะต้องดำเนินงานนั้นมีความจำเป็นต้องจ้างกับผู้รับจ้างรายเดิม โดยผู้รับจ้างรายอื่นไม่อาจดำเนินการต่อไปได้ หรือมีความจำเป็นต้องรีบดำเนินการ หากล่าช้าอาจเกิดความเสียหายได้หรือหากจ้างผู้รับจ้างรายเดิมแล้วจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนราชการมากกว่า ทั้งนี้ จะต้องพิจารณาข้อ ๕๘(๒) ประกอบด้วย คือ ให้เจรจากับผู้รับจ้างรายเดิมตามสัญญาหรือข้อตกลงซึ่งยังไม่สิ้นสุดระยะเวลาการส่งมอบ เพื่อขอให้มีการจ้างตามรายละเอียดและราคาที่ต่ำกว่าหรือราคาเดิม โดยคำนึงถึงราคาต่อหน่วยตามสัญญาเดิม(ถ้ามี) เพื่อให้บังเกิดผลประโยชน์สูงสุดที่ส่วนราชการจะได้รับ สำหรับกรณีของมหาวิทยาลัยฯ หากเห็นว่ามี ความจำเป็นต้องจ้างจากผู้รับจ้างรายเดิมในการดำเนินการดังกล่าว ย่อมอยู่ในดุลพินิจของมหาวิทยาลัยฯที่จะพิจารณาตามนัยหลักเกณฑ์ของระเบียบฯได้

วิธีการหนีพิเศษ

(ข้อ ๒๖ ไม่จำกัดวงเงิน)

การซื้อ/จ้าง โดยวิธีกรณีพิเศษเป็นการซื้อ/จ้างจาก
..ส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ท้องถิ่น/หน่วยอื่นที่ได้รับ
สิทธิพิเศษ ดูรายชื่อได้ที่ www.gprocurement.go.th

ซึ่งเป็นผู้ทำ/ผลิตเอง/จำหน่าย/ให้บริการ

๑.และนายกรัฐมนตรื หรือ

๒.มีกฎหมาย/มติคณะรัฐมนตรี อนุมัติให้ซื้อ/จ้างได้โดยไม่ต้องสอบ/
ประกวดราคา

ลำดับขั้นตอนวิธีปฏิบัติ

๑.ทำรายงานขอซื้อ/จ้าง

๒.ให้ติดต่อตกลงราคา
กับผู้ขาย หรือผู้รับจ้าง
ได้โดยตรง

ได้ไม่จำกัดวงเงิน

-วงเงินไม่เกิน๑ แสนบาท ให้จนท.พัสดุ
สั่งซื้อ/จ้างได้ภายในวงเงินที่ได้รับ
ความเห็นชอบจากหน.ส่วนราชการ

การซื้อ/จ้างโดยใช้วิธีกรณีพิเศษ ปัจจุบันมีหน่วยงานที่ได้รับสิทธิพิเศษอยู่ ๒ ประเภทคือ ประเภทบังคับ/กับไม่บังคับ

☐ ประเภทบังคับ หมายความว่า ส่วนราชการต้องซื้อ/จ้างจากหน่วยงานที่ได้รับสิทธิพิเศษนั้นก่อน ขณะนี้มี ๓ หน่วยงาน ได้แก่

☐ ข้าราชการเดินทางไปตปท. ต้องซื้อตั๋วจากบมจ.การบินไทย ก่อนเว้นแต่ให้บริการไม่ได้ หรือราคาสูงเกิน 25%

☐ ส่วนราชการต้องซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงฯ ตั้งแต่ ๑ หมื่นลิตรขึ้นไป ต้องซื้อจาก.ปตท, สถานีบริการของปตท

☐ ส่วนราชการต้องซื้อนมโรงเรียน สำหรับเด็กอนุบาล-ป ๖ จากออสค.

❖ ประเภทไม่บังคับ หมายความว่า ส่วนราชการจะซื้อหรือจ้างจากหน่วยงานที่ได้รับสิทธิพิเศษหรือไม่ก็ได้

❖ หากประสงค์จะซื้อ หรือจ้างจากหน่วยงานที่ได้รับสิทธิพิเศษ ก็ไม่ต้องสอบราคา หรือประกวดราคาแต่อย่างใด

ต้องดูเงื่อนไขการได้สิทธิพิเศษของแต่ละเรื่องด้วย

บริษัท A มีใช้รัฐวิสาหกิจ แต่ได้มีมติคณะรัฐมนตรี

ให้สิทธิพิเศษในการจำหน่ายพัสดุอุปกรณ์อากาศยานและรับจ้างซ่อม

อากาศยาน และอุปกรณ์จึงหาหรือว่า

๑. จะใช้วิธีจ้างโดยวิธีกรณีพิเศษ ตามข้อ ๒๖ (๒) ได้หรือไม่

๒. จะไม่ทำเป็นสัญญา แต่ทำเป็นบันทึกข้อตกลง ได้หรือไม่

วิธีปฏิบัติ/แนวทางแก้ไข

ตามระเบียบฯ พัสดข้อ ๒๖(๒) ได้กำหนดให้การซื้อการจ้างโดยวิธีกรณีพิเศษ

หมายความว่า การซื้อการจ้างจากหน่วยงานอื่นที่มีกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรี

กำหนดให้ซื้อหรือจ้างด้วย

เมื่อปรากฏว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๖ ตามหนังสือ

สค.ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๔/๑๙๑๓๗ ลว.๒๔ ธ.ค.๒๕๔๖ ให้สิทธิพิเศษแก่บริษัท A

ในเรื่องดังกล่าวข้างต้น ดังนี้ ส่วนราชการย่อมดำเนินการซื้อ/จ้างโดยวิธีกรณีพิเศษได้

สำหรับกรณีที่จะทำเป็นบันทึกข้อตกลง โดยไม่ทำตามแบบสัญญานั้น ย่อมอยู่

ในดุลยพินิจของหัวหน้าส่วนราชการที่ทำได้ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๓๓ (๓)

หน่วยงานแห่งหนึ่ง ประสงค์จะจ้างมหาวิทยาลัยก่อสร้างและติดตั้งระบบ
ผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานลมและแสงอาทิตย์ ซึ่งแบ่งงานออกเป็น ๕
ขั้นตอน ได้แก่ สำรวจ/ ออกแบบ ,สร้าง/ทดสอบ,ผลิตชิ้นส่วนเสาและ
อุปกรณ์ ขนส่งควบคุม/ตรวจสอบ ติดตั้งทำฐานราก ก่อสร้างอาคารปลา
จะใช้วิธีจ้างโดยวิธีกรณีพิเศษ ตามข้อ ๒๖ (๒) ได้หรือไม่

วิธีปฏิบัติ/แนวทางแก้ไข

โดยที่คณะรัฐมนตรีให้มหาวิทยาลัยของรัฐทุกแห่ง ได้รับสิทธิพิเศษใน
การรับจ้างให้บริการทางด้านวิชาการและการวิจัยในขอบเขตสาขาวิชาที่จัดให้มี
การเรียนการสอนภายในมหาวิทยาลัยนั้นๆ เท่านั้น ดังนั้น กรณีตามปัญหา
เป็นเรื่องงานจ้างก่อสร้าง ซึ่งมหาวิทยาลัยของรัฐ ไม่มีอาชีพรับจ้าง
กรณีนี้จึงไม่เข้าข่ายได้รับสิทธิพิเศษ หน่วยงานจึงไม่อาจจ้างโดยวิธี
กรณีพิเศษได้แต่อย่างใด

เรื่อง ปัญหาการคัดเลือก

ผู้เข้าเสนอราคา

งานซื้อ หรืองานจ้าง

ร้านขายวัสดุก่อสร้าง เข้าเสนอราคางานจ้างก่อสร้าง. ได้จดทะเบียนพาณิชย์ ว่า “**จำหน่ายวัสดุก่อสร้างทุกชนิด**” โดยได้แนบหนังสือรับรองผลงานก่อสร้างที่เคยทำมาด้วย จะถือเป็นผู้มีอาชีพรับจ้างก่อสร้างและมีคุณสมบัติถูกต้องตามประกาศ หรือไม่ ?

วิธีปฏิบัติ/แนวทางแก้ไข

ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ (ฉ.๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗(๖) และ พรบ. ทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๘ กำหนดให้ผู้ประกอบพาณิชย์กิจตามข้อ ๔ (๒)สรุปว่า **การขายสินค้าไม่ว่าอย่างใดๆ อย่างเดียวหรือหลายอย่าง...ต้องจดทะเบียนพาณิชย์** ซึ่งการจำหน่ายวัสดุก่อสร้างอยู่ในเงื่อนไขดังกล่าว

ส่วนการรับจ้างนั้นไม่เป็นพาณิชย์กิจที่ต้องจดทะเบียนฯ ดังนั้น จึงต้องพิจารณาตามข้อเท็จจริงว่าร้าน อ.เป็นผู้มีอาชีพรับจ้างก่อสร้างหรือไม่ ?

ผู้เสนอราคา เสนอหลักฐานอันเป็นเท็จ

ถือว่า เป็นการกระทำการขัดขวางการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม

➤เป็นการแสวงหาผลประโยชน์ที่มิควรได้ในระหว่างผู้เสนอราคา หรือผู้
เสนองานด้วยกัน หรือ เพื่อให้ประโยชน์แก่ผู้เสนอราคา /งาน รายใด
รายหนึ่ง เป็นผู้มีสิทธิทำสัญญา หรือเพื่อหลีกเลี่ยงการแข่งขันราคาอย่าง
เป็นธรรม หรือเพื่อให้เกิดการได้เปรียบส่วนราชการ โดยมิใช่เป็นไปใน
ทางการประกอบธุรกิจปกติ

วิธีปฏิบัติ/
แนวทางแก้ไข

ให้ตัดสิทธิผู้เสนอราคารายนั้น
และสั่งเป็นผู้ที่จ้างงานราชการต่อไป

ปัญหา แต่งตั้งผู้แทนบริษัท ก.เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ กำหนด Spec หรือร่าง TOR/บริษัท ก. จะเข้าเสนอราคาไม่ได้

(Rf 10225; ลว.๓๑ มี.ค. ๕๓)

วิธีปฏิบัติ/แนวทางแก้ไข

ระเบียบข้อ ๘(๑)กำหนด เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการร่าง TORว่าให้เป็น
ดุลยพินิจของหน่วยงานที่จัดหาจังหวัด ร. แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของบริษัท
ToT มาร่วมเป็น คกก.ร่าง TOR จัดซื้อกล้องวงจรปิด(cctv)พร้อมติดตั้ง

การที่บริษัท **ToT** มาร่วมเสนอราคาด้วย เมื่อระเบียบฯ ๔๙ ไม่มี
ข้อกำหนดเรื่องการแข่งขันราคากันอย่างเป็นธรรมไว้ จึงต้องนำ
ระเบียบฯ ๓๕ ข้อ ๑๕ ทวิและ ๑๕ จ มาใช้ด้วย

➤ จึงถือได้ว่า เป็นการกระทำการอันเป็นการขัดขวางการแข่งขันราคา
กันอย่างเป็นธรรม ย่อมตัดรายชื่่ออกจากการประกวดราคาครั้งนี้ได้

หน่วยงานหนึ่ง จ้างบำรุงรักษาระบบมีบริษัท ศ. และบริษัท ม. เสนอ
ราคา คณะกรรมการตรวจพบว่า บริษัท ศ ได้มอบอำนาจ ให้นาย A. ซึ่ง
เป็นกรรมการของบริษัท ม. เป็นผู้มีอำนาจเสนอราคา ลงลายมือชื่อและ
กระทำการใด ๆ เท่าที่จำเป็นจนเสร็จการ
กรณีจะถือว่า มีผลประโยชน์ร่วมกันหรือไม่

วิธีปฏิบัติ/แนวทางแก้ไข

หากเชื่อได้ว่าพฤติการณ์ของทั้ง ๒ บริษัท เข้าข่ายเป็นกระทำการอัน
เป็นการขัดขวางการแข่งขันราคากันอย่างเป็นธรรม

✓ก็สามารถตัดบริษัททั้งสองออกจากการเป็นผู้เสนอราคา และเสนอ
ความเห็นต่อปลัดกระทรวงเพื่อพิจารณาเป็นผู้ทำงานต่อไป

ปัญหา หน่วยงาน บ. ยกเลิกการประกวดราคา จ้างก่อสร้าง เนื่องจากมีกลุ่ม
บุคคลเป็นชายฉกรรจ์ ๕-๗ คน ยืนอยู่บริเวณหน้าห้อง มีลักษณะขัดขวาง
การแข่งขันราคากันอย่างเป็นธรรม เป็นเหตุให้บริษัท ก. และตัวแทนไม่
สามารถเข้าไปในห้องเพื่อยื่นซองเสนอราคาได้ เนื่องจากเกรงว่าจะได้รับ

อันตราย ผู้เสนอราคารายหนึ่งฟ้องศาลว่าประกาศยกเลิกไม่ชอบ

วิธีปฏิบัติ/
แนวทางแก้ไข

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด สรุปว่า
คดีหมายเลขแดงที่ อ.๒๓๔/๒๕๕๓

กรณีนี้มีลักษณะเป็นการข่มขู่ว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย “ แม้จะไม่สามารถพิสูจน์
ได้ว่า กระทำโดย ผู้เสนอราคารายใด หรือบุคคลใด แต่การกระทำดังกล่าว
ย่อมหวังให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เสนอราคารายหนึ่งรายใด เพื่อให้มีสิทธิได้ทำ
สัญญาจ้างตามประกาศครั้งนี้” ว่า มีการกระทำการขัดขวางการแข่งขันราคากัน
อย่างเป็นธรรมจึงน่าเชื่อ

✓ ดังนั้น การที่หน่วยงาน ก. ใช้ดุลพินิจยกเลิกการประกวดราคาครั้งนี้ จึง
ชอบด้วยพรบ.ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.
๒๕๔๒ มาตรา ๖,๑๐ และระเบียบฯพัสดุข้อ ๕ แล้ว

❑ **ปัญหา** ในประกาศประกวด/สอบราคา กำหนดเงื่อนไขให้ต้องส่งมอบพัสดุ **ไม่เกิน ๓๐ วัน** นับถัดจากวันลงนามในสัญญาซื้อขาย แต่ผู้ขายเสนอกำหนดส่งมอบพัสดุ **ภายใน ๖๐ วัน**

คณะกรรมการ
ต้องดำเนินการ
อย่างไร ?

การเสนอราคาของผู้เสนอราคาดังกล่าว
ถือว่าเป็นการ **ผิดเงื่อนไขในสิ่งที่เป็นสาระสำคัญ**
✓ จึงไม่อาจผ่อนปรนได้

✓ คณะกรรมการต้องพิจารณาให้ไม่ผ่านคุณสมบัติ

เหตุผล

เนื่องจากกำหนดเวลาส่งมอบพัสดุ นอกจากจะ **เป็นองค์ประกอบ** **หนึ่งของการติดคำนวณราคา** ของผู้เสนอราคาแล้ว ยังเป็นเงื่อนไข **สำคัญที่ผู้เสนอราคา หรือผู้สนใจรายอื่น ๆ จะพิจารณาว่าตนจะ** **สามารถเข้าเสนอราคาในครั้งนี้ได้หรือไม่**

ปัญหา

มีผู้มายื่นซองสอบราคา ๒ ราย คือบริษัท P และบริษัท M
ปรากฏว่า ผู้จัดทำเอกสารสอบราคาเป็นบุคคลเดียวกัน
ซึ่งหน่วยงานเห็นว่าน่าเชื่อว่า **มีลักษณะสมยอมกันในการเสนอราคา**

จึงหาวิธีว่าผู้มารับเอกสารสอบราคา สามารถนำเอกสารสอบราคา
ไปให้ผู้อื่นดำเนินการจัดทำเอกสาร เพื่อยื่นเสนอราคาได้หรือไม่ ?
และมีความผิดอย่างไร ?

แนว
ปฏิบัติ

ระเบียบฯ พัสด. มิได้กำหนดหลักเกณฑ์ในส่วน**การจัดทำเอกสาร**
ของผู้เสนอราคา เพื่อยื่นต่อทางราชการ

อย่างไรก็ดี ระเบียบฯ กำหนดนิยามคำว่า “การขัดขวางการแข่งขันราคากันอย่างเป็นธรรม” **ย่อมมีนัย**
อยู่แล้วว่า ผู้ประสงค์จะเสนอราคาไม่อาจจะมอบอำนาจให้บุคคลคนเดียวกับกับผู้เสนอราคา
รายอื่นจัดทำเอกสาร ใบเสนอราคาได้ ดังนั้น หากพบเหตุอันควรสงสัยว่าผู้เสนอราคานั้นจะ
สมยอมกันในการเสนอราคา ซึ่งเป็นปัญหาข้อเท็จจริง ย่อมเป็นดุลยพินิจของส่วนราชการที่จะ
พิจารณาตามเอกสารหลักฐาน หากเข้าองค์ประกอบความผิดดังกล่าว ย่อมยกเลิกการสอบ
ราคาได้ และดำเนินการตามข้อ ๑๔๕เบญจ ข้อ ๑๕ วรรคสอง ตามควรแก่กรณีต่อไป

ปัญหา

ในประกาศประกวดราคากำหนดเงื่อนไขว่า หาก
ผู้เสนอราคา ไม่มาฟังคำชี้แจงรายละเอียด และ
ดูสถานที่วันนัดชี้แจง จะตัดสิทธิ์เสนอราคา

แนวทาง

การกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวกระทำไม่ได้
เนื่องจาก ถือเป็นสิทธิประโยชน์ของผู้เข้าเสนอราคา
ที่จะเข้ามารับฟังคำชี้แจง หรือดูสถานที่ หรือไม่ก็ได้
โดยไม่สมควรตัดสิทธิ ผู้ไม่มาฟังคำชี้แจง / ดูสถานที่

- ซึ่งถ้าไม่มา ฟังคำชี้แจง/ ดูสถานที่ ก่อนเสนอราคา
ย่อมถือได้ว่า ผู้เสนอราคา ยินยอมสละสิทธิและประโยชน์ ในการ
รับฟังคำชี้แจง / ดูสถานที่ (Rf.07918/3/50)

ผู้เสนอราคา กรอกรายละเอียดไม่เป็นไปตามเงื่อนไขในประกาศ

 งานก่อสร้าง ถ้ากรอกบัญชีรายการวัสดุไม่ครบถ้วน

 แนวทางแก้ไข ข้อวินิจฉัยกวดพ.

- คณะกรรมการฯ จะต้องเปรียบเทียบใบแจ้งปริมาณงาน / ราคา(BOQ)ของผู้เสนอราคารายนั้นกับปริมาณงาน และราคากลางของทางราชการ และของผู้เสนอราคารายอื่นว่า
- จะสามารถนำมาพิจารณาเปรียบเทียบปริมาณ และราคากันได้เพียงใด หรือไม่

ผล - หากกรอกบัญชีรายการวัสดุไม่ครบ เป็นเหตุให้ไม่อาจเปรียบเทียบราคาของส่วนราชการ และของผู้เสนอราคารายอื่นได้

 ย่อมถือว่า เป็นการผิดในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ

ผู้เสนอราคา เสนอหนังสือดำประกันซอง ที่มีระยะเวลา
ดำประกันน้อยกว่า ระยะเวลายื่นราคา

ถือว่าผิดเงื่อนไขในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ

เนื่องจากโดยหลักการ การดำประกันซอง เป็นการประกัน
การเสนอราคาว่า “จะยอมผูกพันราคาตามที่ตนเสนอมา
จนกว่าการพิจารณาจะเสร็จสิ้น หรือพ้นระยะเวลายื่นราคา”

แนวปฏิบัติ

คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา หรือคณะกรรมการพิจารณาผลการ
ประกวดราคา จึงต้องตัดสิทธิ์ผู้เสนอราคารายดังกล่าวให้ไม่ผ่านการ
คัดเลือก

เหตุผล * เนื่องจากหากผู้เสนอราคาต้องผูกพันการเสนอราคาของตน
เป็นระยะเวลาเท่าใด * ธนาคารผู้ค้ำประกัน ย่อมจะต้อง
ผูกพันเช่นเดียวกันกับผู้เสนอราคานั้นด้วย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไม่ยื่นบัญชีรายชื่อหุ้นส่วนผู้จัดการ
หรือบริษัทไม่ยื่นบัญชีชื่อกรรมการผู้จัดการ

แต่คณะกรรมการได้พิจารณาให้ห้างฯและบริษัทฯทั้งสองผ่าน
การคัดเลือกคุณสมบัติเบื้องต้น และมีสิทธิเข้าเสนอราคาได้
ถือว่า เป็นการปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยระเบียบในข้อที่เป็นสาระสำคัญ

เนื่องจากเอกสารประกวดราคาแนบท้ายประกาศ กำหนดให้
ผู้เสนอราคาอย่างน้อยต้องยื่นบัญชีรายชื่อกรรมการผู้จัดการ
หรือ หุ้นส่วนผู้จัดการ แล้วแต่กรณีมาด้วย

วิธีปฏิบัติ/
แนว
ทางแก้ไข

เมื่อยังไม่ได้ทำสัญญา กรณียังอยู่ในวิสัยที่จะแก้ไขให้
การจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปโดยถูกต้องตามระเบียบฯได้

ผู้ประสงค์จะเสนอราคา ไม่ได้ยื่นบัญชีรายชื่อหุ้นส่วน
ผู้จัดการ แต่กรรมการพิจารณารายชื่อที่ปรากฏในหนังสือ
รับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลแล้ว หุ้นส่วนผู้จัดการไม่มี
ผลประโยชน์ร่วมกัน ถือว่าใช้ดุลพินิจที่ชอบด้วยระเบียบแล้ว

แนววินิจฉัยกพ.อ. ๐๔๒๑.๓/๔๐๙๖๓ ลว.๒๙ธ.ค.๒๕๕๔

ในประกาศกำหนดให้ผู้เสนอราคา อย่างน้อยต้องยื่นเอกสารดังต่อไปนี้

- (๑) นิติบุคคล ให้ยื่นสำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียน หนังสือบริคณห์
สนธิ บัญชีรายชื่อกรรมการผู้จัดการ หุ้นส่วนผู้จัดการ ผู้มีอำนาจควบคุม
และบัญชีผู้ถือหุ้นรายใหญ่ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง

แนวทางปฏิบัติ

แม้ไม่ยื่นบัญชีรายชื่อหุ้นส่วนผู้จัดการ แต่สามารถดูได้จากเอกสาร
ที่ปรากฏขณะยื่นมา ก็ถือว่าใช้ดุลพินิจผ่อนปรนความผิดเล็กน้อยและไม่
ก่อให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างผู้เสนอราคารายอื่น ได้

ในส่วนของการเปิดซองไม่ครบถ้วน

หลังปิดการรับซองแล้ว คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา
แจ้งให้ผู้เสนอราคา ยื่นเอกสารเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์

แนวปฏิบัติ

กระทำไม่ได้ เป็นการต้องห้ามตามระเบียบฯ
พัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๔๙ (๔)
✓ ต้องตัดสิทธิผู้เสนอราคารายนั้น

✓ ในกรณีหากมีการยื่นเอกสาร
ครบถ้วน ถูกต้อง ตามเงื่อนไขที่
กำหนดมาตั้งแต่ต้น
แต่หากเห็นว่า มีข้อมูลบางอย่าง
ไม่ชัดเจน

ตอบหรือ 07127/7/04/52

ย่อมสามารถให้ผู้เสนอ
ราคา มาชี้แจง หรือให้ยื่น
เอกสารเพื่อชี้แจงเอกสาร
ที่ผู้เสนอราคา
ได้ยื่นมาตั้งแต่ต้นได้

ปัญหา

**ผู้เสนอราคา ลงนามในเอกสารที่ยื่นมา
แต่ไม่ประทับตราห้านง
อาจถือว่าผิดในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ**

แนวปฏิบัติ

**ให้คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา/หรือดกก.
พิจารณาผลการประกวดราคา แล้วแต่กรณี
พิจารณาจากเงื่อนไขการจดทะเบียนที่ผู้เสนอ
ราคาได้จดทะเบียนไว้ต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า
กระทรวงพาณิชย์ เป็นสำคัญ**

**การจะพิจารณาว่าอะไรเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ประการใด หน่วยงาน
ต้องพิจารณาจากเงื่อนไขในประกาศเป็นสำคัญ จึงขึ้นอยู่กับดุลยพินิจ
ของหน่วยงานที่จะเป็นผู้พิจารณาตามเงื่อนไขประกาศนั้น ๆ**

วิธีการคัดเลือกคุณสมบัติผู้เสนอราคาที่เป็นกิจการร่วมค้า ที่ไม่จดทะเบียนในเรื่องการเสนอผลงาน

ปัญหา

กิจการร่วมค้า “ กข ” มิได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลใหม่
เข้ายื่นเสนอราคา โดยเสนอสัญญาร่วมค้า ตกลงกันระบุ
ให้บริษัท ก. เป็นผู้ค้าหลัก และบริษัท ข. เป็นผู้ค้าร่วม

แนวทาง พิจารณา

ในการเสนอราคา ทั้ง ก และ ข จะต้อง มี
คุณสมบัติทั่วไปครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้
ในเอกสารประกวดราคา ก่อน

เว้นแต่ เฉพาะในส่วนผลงานของกิจการร่วมค้า กข. เท่านั้น ที่จะ
สามารถอ้างอิงนำเอาผลงานของบริษัท ก. ซึ่งตกลงให้เป็น
ผู้ค้าหลักแต่เพียงฝ่ายเดียว มายื่นเพื่อใช้เป็นผลงานของ
กิจการร่วมค้า กข. ได้

ปัญหา

กิจการร่วมค้าที่ไม่จดทะเบียน ไม่ระบุว่าให้ใครเป็นผู้รับผิดชอบหลัก

ดังนั้น การเสนอผลงานก่อสร้างในนามกิจการร่วมค้า จึงไม่อาจใช้

ผลงานของผู้ร่วมค้าเพียงรายเดียวมาเสนอได้

ต้องใช้ผลงานของผู้ร่วมค้าทุกรายมาเสนอ ซึ่งแต่ละรายต้องครบ
จำนวนตามที่ประกาศไว้

แนววินิจฉัยกพ.อ. ๐๔๒๑.๓/๔๐๙๖๓ ลว.๒๙ธ.ค.๒๕๕๔

หลักเกณฑ์ หนังสือเวียนสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร(กพ)๑๓๐๕/ว๒๔๕๗ลว.๑๖ มี.ค.
๒๕๔๓ กำหนดคุณสมบัติผู้เสนอราคาที่เป็นกิจการร่วมค้า กรณีไม่จดทะเบียนไว้สรุปว่า “ผู้
ร่วมค้าต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามประกาศ เว้นแต่ ผลงาน หากกิจการร่วมค้ามี
ข้อตกลงเป็นหนังสือกำหนดให้ผู้ร่วมค้ารายใดเป็นผู้รับผิดชอบหลัก ก็สามารถนำ
ผลงานของผู้ร่วมค้าหลักรายนั้นเพียงรายเดียวซึ่งมีผลงานครบมาเสนอได้”

แนวปฏิบัติ เมื่อกรณีนี้ ไม่ปรากฏว่ามีข้อตกลงดังกล่าว การที่กิจการร่วมค้า **D/S** นำ
ผลงานของ **D** มายื่นเพียงรายเดียว โดยไม่นำผลงานของ **S** ที่ครบมายื่นด้วยดังนั้น
การที่คณะกรรมการฯ ให้กิจการร่วมค้า **D/S** ผ่านคุณสมบัติเบื้องต้น จึงปฏิบัติไม่
ถูกต้องตามระเบียบ ฉะนั้น ในทางปฏิบัติต้องตัดสิทธิผู้เสนอราคารายนี้

ผู้เสนอราคา เสนอราคางานก่อสร้าง ต่ำมาก จนคิดว่าไม่สามารถทำงานได้

มติกวพ.ครั้งที่ ๒๓/๒๕๕๐

❖ ผู้เสนอราคา เสนอราคาต่ำสุด จนคิดว่าไม่สามารถทำงานตามสัญญาได้

แนวทางแก้ไขปัญหา

❖ ให้คณะกรรมการดำเนินการดังนี้-

๑) ให้เปิดโอกาสให้รายต่ำสุดนั้นมาชี้แจง

- หากยังยืนยันว่าสามารถทำงานได้ภายในวงเงินที่เสนอ

❖ ให้ตรวจสอบพยานหลักฐานข้อเท็จจริงตามข้อกล่าว

อ้างว่าเป็นความจริงหรือไม่ ประกอบความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
หรือผู้ชำนาญการในเรื่องการจัดหานั้น ๆ

๒) หากมีความเห็นของส่วนราชการและผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน

- ให้สามารถใช้เป็นดุลพินิจพิจารณาตามความเหมาะสมถูกต้องได้

(ต่อ) ผู้เสนอราคาเสนอราดางานก่อสร้าง ต่ำมาก จนคิดว่าไม่สามารถทำงานได้

- เพราะหากไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาได้ ระเบียบฯ พัสด
ได้กำหนดบทลงโทษเรื่องการทิ้งงานไว้เป็นการเฉพาะอยู่แล้ว
และอาจถูกดำเนินคดีอาญาตามกฎหมายเกี่ยวกับการเสนอ
ราคา ต่อหน่วยงานของรัฐด้วย
- ๓) แต่หากฟังคำชี้แจงของทุกฝ่ายแล้ว ไม่น่าเชื่อว่าจะทำงานได้
- ส่วนราชการก็ชอบที่จะพิจารณาผู้เสนอราคาต่ำรายถัดไปได้
ตามข้อสงวนสิทธิ์ที่ระบุไว้ในประกาศฯ

(ปัญหา)

การตัดไม้พิจารณาผู้เสนอราคารายต่ำสุด เนื่องจากมีคุณภาพ คุณสมบัติไม่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ

- แนวปฏิบัติ กวพ.ข้อหารือ (ปี พ.ศ.๒๕๕๐ และปีพ.ศ.๒๕๕๔)
- หน้าที่ของคณะกรรมการเปิดซองสอบราคาข้อ ๔๒ ในการคัดเลือกผู้เสนอราคา (ประกวดราคาข้อ ๕๐ ใช้เหมือนกัน) ให้พิจารณาตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระเบียบกล่าวคือ
- ขั้นตอนที่ ๑
 - ตรวจคุณสมบัติผู้เสนอราคา / ความถูกต้องครบถ้วนของเอกสารหลักฐานต่าง ๆ แล้วคัดเลือกรายที่ถูกต้อง

การตัดไม้พิจารณาผู้เสนอราคารายต่ำสุด(ต่อ)

➤ ถ้ารายละเอียดที่เสนอแตกต่างไปจากเงื่อนไขที่กำหนด
ในส่วนที่มีใช้สาระสำคัญ/ และไม่ได้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบกัน/
หรือเป็นข้อผิดพลาดเล็กน้อย /ก็ให้ผ่อนปรนได้

➤ ขั้นตอนที่ ๒ - นำรายชื่อผู้ผ่านคัดเลือกตามขั้นตอน ๑ มาคัดเลือกพัสดุ/
งานจ้าง ที่มีคุณภาพ/ คุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ ซึ่งเป็น
เรื่องที่ไม่สามารถกำหนดไว้ในประกาศสอบราคา(ประกวดราคา)ได้ เช่น
ประวัติการบริการหลังการขาย ประวัติการใช้ของสิ่งนั้น เป็นต้น

➤ โดยในขั้นนี้ คณะกรรมการสามารถพิจารณาตัดสิทธิผู้เสนอราคารายที่
เสนอสิ่งของหรืองานจ้างที่มีคุณภาพ หรือคุณสมบัติไม่เป็นประโยชน์ต่อ
ราชการออกได้

➤ ขั้นตอนที่ ๓ หลังจากนั้นจึงจะพิจารณาชื่อหรือจ้าง เฉพาะผู้ที่ผ่านการ
คัดเลือกคุณสมบัติ และรับราคาผู้ที่ได้เสนอราคารายต่ำสุด เท่านั้น

(ต่อ) ปัญหาที่เกิดขึ้น คณะกรรมการคัดเลือกไม่อาจจะพิจารณากลับหลักที่ผู้เสนอราคาได้ผ่านการพิจารณาในเรื่องคุณภาพคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการได้อีก เนื่องจากถือว่าได้ผ่านการพิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้วเลยมาถึงขั้นตอนการพิจารณาราคาแล้ว

แนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง

การที่คณะกรรมการคัดเลือกได้พิจารณารายละเอียดคุณลักษณะและเปรียบเทียบสิ่งของที่ซื้อ หรืองานที่จ้าง และประโยชน์ที่ทางราชการได้รับภายหลังจากการพิจารณาเรื่องดังกล่าวมาแล้ว **และรับราคาของผู้เสนอที่ไม่ใช่ผู้เสนอราคารายต่ำสุด** จึงเป็นการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามนัยหลักการ

แนวทางแก้ไข

ของระเบียบ

จึงเป็นเรื่องที่หน่วยงานต้องพิจารณาให้ถูกต้องตามระเบียบต่อไป (โดยตัดผู้เสนอราคารายนั้น ตามข้อสงวนสิทธิ์ที่กำหนดในประกาศ)

(ปัญหา

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดคดีหมายเลขแดงที่ อ. ๕๕/๒๕๕๓

คู่สัญญาของทางราชการ ขาดคุณสมบัติในชั้นเสนอราคาตั้งแต่นั้น

แต่ได้ทำสัญญาจ้าง/ตรวจรับงาน และจ่ายเงินค่าจ้างไปแล้ว

ต่อมา ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาว่า ศาลมีอำนาจเพิกถอนคำสั่ง
ยกเลิกประกวดราคาครั้งนั้นได้ แต่ไม่มีอำนาจสั่งให้ยกเลิกสัญญา

แนวทางแก้ไข ศาลพิพากษาว่า “แม้การทำสัญญาดังกล่าวเป็นผลมาจากคำสั่งจ้างที่ศาล
วินิจฉัยแล้วว่าไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่มีคำสั่งก็ตาม

แต่เนื่องจากได้มีการทำสัญญาไปแล้ว อันก่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่ตามสัญญาโดยชอบ
ด้วยกฎหมายระหว่างคู่สัญญาตั้งแต่ก่อนศาลมีคำพิพากษา และผู้รับจ้างได้ก่อสร้าง
เสร็จเรียบร้อย และมีการจ่ายเงินค่าจ้างไปครบถ้วนแล้ว ***** ดังนั้น การที่ศาลมีคำ
พิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งที่เทศบาล บ.อนุมัติสั่งจ้างโดยให้ย้อนหลังไปถึงวันออกคำสั่ง
จึงไม่มีผลกระทบต่อความมั่นคงในสถานภาพ หรือภาระหน้าที่ตามกฎหมายของ
คู่สัญญาตามสัญญาจ้างที่ทำไว้กับห้าง ช. แต่อย่างใด ศาลจึงไม่อาจเพิกถอนสัญญาจ้าง

ปัญหา

ส่วนราชการ ประกาศผลผู้ชนะราคาก่อนที่ผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อ
หรือสั่งจ้าง จะอนุมัติตามความเห็นของคณะกรรมการ
✓ จึงถือว่า เป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่สมบูรณ์

เนื่องจากกระบวนการเสนอราคายังไม่สิ้นสุดตามกระบวนการของระเบียบ
กรณีจึงยังไม่มีผลผูกพันผู้มีสิทธิเสนอราคาที่ได้รับทราบ
การแจ้งผลการพิจารณาดังกล่าวรายใด ในอันที่จะสามารถใช้สิทธิ
ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้

✓ แนวทางแก้ไข

**✓ ให้หน่วยงานมีหนังสือแจ้งยกเลิกการแจ้งผลการพิจารณาที่ได้
ดำเนินการไปแล้ว**

และเมื่อผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างได้อนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้าง
แล้ว **จึงให้ประกาศและแจ้งผลการพิจารณาให้ทราบอีกครั้งหนึ่ง**

ปัญหา

เรื่องการปรับลดเนื้องาน

ภายหลังจากผู้ชนะราคารายต่ำสุดแล้วแต่ก่อน
ทำสัญญา กระทำไม่ได้ (Rf14178; ลว.๑๓ ก.ค. ๒๕๕๒)

- มหาวิทยาลัย น.ประกวดราคาจ้างก่อสร้างอาคารเรียน **มีผู้เสนอราคา**
รายต่ำสุด เสนอสูงกว่าวงเงินงบประมาณ จึงต่อรองราคาตามหนังสือ
กรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๘.๓/ว ๑๑๓ ลว.๒๓ มี.ค.๕๙ ข้อ ๒
ที่กำหนดให้ต่อรองราคาให้ต่ำสุดเท่าที่จะทำได้ หากต่อรองไม่ได้ผล
ให้ขอเงินเพิ่ม หรือ ยกเลิกการเสนอราคา
- ต่อมา สำนักงานงบประมาณปรับลดวงเงินงบประมาณ **จึงต้องลดเนื้องาน**
ลงภายหลังจากกระบวนการประกวดราคาสิ้นสุดลงแล้ว กรณีจึงไม่
เป็นไปตามนัย ข้อ ๒ ของหนังสือเวียนดังกล่าว

แนวทางแก้ไข

➡ มหาวิทยาลัย น. จะต้องพิจารณายกเลิกการ
ประกวดราคาครั้งนี้

การจัดหาพัสดุโดยวิธีอื่น

การจัดหาพัสดุโดยวิธีแลกเปลี่ยน (ข้อ ๑๒๓-๑๒๗)

- ❑ **หลัก** แลกเปลี่ยนได้เฉพาะจำเป็น - ครุภัณฑ์ กับ ครุภัณฑ์
- วัสดุ กับ วัสดุ
- ❑ **วิธีการ** ให้หัวหน้างานท.พัสดุ แสดงเหตุผล/ความจำเป็นที่ขอแลก
- ❑ **กรณีแลกเปลี่ยนกับส่วนราชการด้วยกัน/ รัฐวิสาหกิจ/ท้องถิ่น**
- ให้เป็นดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานนั้น ที่จะตกลงกัน
- ❑ **กรณีแลกกับเอกชน**ให้นำวิธีซื้อมาใช้โดยอนุโลม
- ❑ **ข้อยกเว้น** - หากพัสดุที่จะแลก มีราคาซื้อ /ได้มารวมกัน
ไม่เกิน ๑ แสน ให้ใช้วิธีตกลงได้

ให้หัวหน้าส่วนราชการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่ง หรือหลายคณะ ตามความจำเป็น ให้ทำหน้าที่แลกเปลี่ยน (ข้อ ๑๒๕)

ปัญหา

ส่วนราชการ หนึ่ง จะนำเศษซากสิ่งอุปกรณ์เหล็ก ทองแดง
อลูมิเนียม แลกเปลี่ยนกับ เครื่องตัดหญ้าแบบสายสะพาย
จะกระทำได้หรือไม่ ?

✓แนวปฏิบัติ

✓การแลกเปลี่ยน ต้องถือปฏิบัติตามระเบียบพัสดุฯ ข้อ ๑๒๓

✓กรณี ปรากฏว่า การแลกเปลี่ยนไม่ใช่การแลกเปลี่ยน

✓วัสดุ กับ วัสดุ

✓ครุภัณฑ์ กับ ครุภัณฑ์

✓ดังนั้น จึงไม่อาจกระทำได้

ปัญหา ส่วนราชการกำหนดเงื่อนไขในประกาศซื้อลิฟท์ พร้อม
ติดตั้ง แต่มีเงื่อนไขผู้เสนอราคาจะต้องซื้อลิฟท์ตัวเก่า
ไปด้วยกรณี ต้องใช้วิธีแลกเปลี่ยน
ตอบหารือ ด่วนที่สุด ที่ กค(กwp)๐๔๐๘/๑๕๙๔๐ ลว.๙ มิ.ย.๒๕๔๗

แนวทางแก้ไข ในหลักการ ลิฟท์ตัวเก่าเมื่อหมดความจำเป็นใน
การใช้งานแล้ว ต้องใช้วิธีการจำหน่าย โดยขายทอดตลาด
แต่ถ้าจะให้ผู้ขายลิฟท์เป็นผู้เสนอราคาลิฟท์ตัวเก่า ซึ่งเป็นราย
เดียวกันโดยมีเหตุผลว่า ถ้าจ้างคนรื้อลิฟท์ต่างหาก จะขาดความ
ระมัดระวัง และเสียหายได้
-กรณีนี้จะต้องใช้วิธีแลกเปลี่ยน ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๒๓ (๑)

(ปัญหา) โรงพยาบาล บ. จะแลกเปลี่ยนอุปกรณ์ด้ามจับมือถือ
เพื่อปล่อยคลืนเสียงความถี่สูง
ใช้ประกอบเครื่องผ่าตัดต่อกระดูก โดยจ่ายเงินเพิ่ม ก็ทำได้

แนวทางแก้ไข หากโรงพยาบาล บ. ประสงค์จะดำเนินการ
จำหน่ายพัสดุโดยวิธีแลกเปลี่ยน ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๒๓ (๓)
ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ว่า -การแลกวัสดุ กับวัสดุ ประเภทและ
ชนิดเดียวกันที่ไม่ต้องจ่ายเงินเพิ่ม ให้กระทำได้ แต่หากเป็นกรณี
นอกเหนือจากระเบียบฯ ให้ขอตกลงกับกระทรวงการคลัง
-กรณีหากแลกครุภัณฑ์กับครุภัณฑ์ชนิดเดียวกัน ให้แลกเปลี่ยนได้
เว้นแต่ ต้องจ่ายเงินเพิ่ม ต้องขอตกลงกับสำนักงานประมาณก่อน
ดังนั้น จึงต้องถือปฏิบัติตามระเบียบข้างต้น

การจัดหาพัสดุโดย วิธีการเช่า (ข้อ๑๒๘-๑๓๐)

หลัก ๑. เช่าสังหาริมทรัพย์ ให้นำวิธีซื้อมาใช้โดยอนุโลม

๒. เช่าอสังหาริมทรัพย์ ให้ใช้วิธีตกลงราคา ทำได้กรณีดังนี้

① เช่าที่ดิน เพื่อใช้ประโยชน์ของส่วนราชการ

② เช่าสถานที่ เพื่อใช้เป็นที่ทำการ

③ เช่าสถานที่ เพื่อใช้เป็นที่พัก สำหรับผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าที่พัก

④ เช่าสถานที่ เพื่อใช้เป็นที่เก็บพัสดุ

๓. อัตราจ่ายค่าเช่าล่วงหน้า จ่ายเฉพาะสัญญาเช่าไม่เกิน ๓ ปี

- เช่าจากหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ จ่ายล่วงหน้าได้ไม่เกิน ๕๐%

- เช่าเอกชน จ่ายล่วงหน้าได้ไม่เกิน ๒๐%

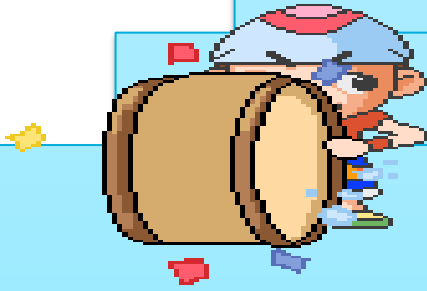
(ปัญหา)เข้าสถานที่ของเอกชนไว้เพื่อ
เป็นที่เก็บพัสดุ/หรือ ที่จอดรถยนต์ของทางราชการ ข้าราชการ
ลูกจ้าง/พนักงานราชการ/บุคคลภายนอกที่มาติดต่อ

แนวทางปฏิบัติ

เป็นการเช่าอสังหาริมทรัพย์ ตามข้อ ๑๒๙
ที่เก็บพัสดุ...ตามข้อ ๑๒๙(๔)
ที่จอดรถยนต์...ตาม ข้อ ๑๒๙(๒)

ระเบียบข้อ ๑๒๙ วรรคสอง กำหนดให้ใช้วิธีตกลงราคาโดยส่วนราชการ
สามารถเจรจาต่อรองราคากับผู้ให้เช่าได้โดยตรง ภายใต้เงื่อนไขข้อ ๑๓๐

๑. ให้เจ้าหน้าที่พัสดุทำรายงานเสนอหน.ส่วนราชการขอเช่า
๒. ราคาที่ผู้ให้เช่าเสนอ /รายละเอียดอสังหาริมทรัพย์ที่เช่า/สถานที่เช่า/
ราคาค่าเช่าครั้งหลังสุด
๓. อัตราค่าเช่าซึ่งมีขนาด /สภาพใกล้เคียงกับที่เช่า(ถ้ามี)

การทำสัญญา การบริหารสัญญา และ หลักประกันสัญญา

เรื่อง การทำสัญญา

ปัญหา

การทำสัญญาที่ต้องการผลสำเร็จของงาน
ที่แบ่งออกเป็นหลายส่วน ให้ทำสัญญาแยกกันออกเป็นแต่ละฉบับ
ทั้งนี้ เพื่อป้องกันปัญหาการบริหารสัญญา

ข้อหารื้อ จังหวัดชลบุรี

ทำสัญญาจ้างก่อสร้าง

บ้านพักข้าราชการ ระดับ

๗-๘ จำนวน ๘ หลัง วงเงิน

๘ ล้านบาทเศษ **แบ่งงวด**

งาน/งวดเงิน ๕ งวดทำเป็น

สัญญาฉบับเดียว

เมื่อผิดสัญญา จะขยาย

สัญญา/จะคิดค่าปรับ

อย่างไร

แนวทางแก้ไข

ตัวอย่างสัญญาที่กวพ.กำหนด มี
เจตนารมณ์ให้ส่วนราชการใช้สัญญาจ้าง
หนึ่งฉบับ ลงนามผูกพันเพียงงานเดียว
มิได้มุ่งหมายให้มีหลาย ๆ งานรวมกัน
และรวมถึงงานที่อาจแบ่งหรือกำหนด
ผลสำเร็จของงานออกได้หลาย ๆ ส่วน
โดยแต่ละส่วนเป็นอิสระแยกต่างหาก
จากงานส่วนอื่น ๆ ด้วย (ต่อ)

เหตุผล

❖ ทั้งนี้ เป็นไปเพื่อป้องกันการบริหารสัญญาที่อาจ
เกิดขึ้น เช่น การส่งมอบพื้นที่ก่อสร้าง การควบคุมงาน
ก่อสร้าง การตรวจรับงาน การคำนวณค่าปรับ การงด
หรือลดค่าปรับ และการขยายระยะเวลาทำการตาม
สัญญา ตลอดจนการเบิกจ่ายเงินให้แก่คู่สัญญา เป็นต้น

- ✓ สัญญาที่จังหวัดชลบุรีทำไว้ ไม่แยกบ้านพักเพื่อทำสัญญาแต่ละ
หลัง ในสัญญาก็ไม่ได้กำหนดเงื่อนไขการจ่ายเงินตามผลสำเร็จ
ของงานในแต่ละหลังเป็นเกณฑ์ แต่กำหนดจ่ายเงินตามผลสำเร็จ
ของรายละเอียดของก่อสร้างบ้านพักทุกหลัง เมื่อสัญญาให้คิดค่าปรับ
เป็นรายวัน วันละ ๘,๑๔๗.๒๐ บาท โดยคำนวณจากค่าจ้างทั้งสัญญา
- ✓ ดังนั้น การคิดค่าปรับจึงมีผลให้ต้องคิดค่าปรับทั้งสัญญา

การทำสัญญาจ้างก่อสร้างทุกประเภท ต้องมีเงื่อนไข ให้มีการทำสัญญาแบบปรับราคาได้(ค่าK)

ยกเว้น งานก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน

☐ มติคณะรัฐมนตรี หนังสือของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ที่นร ๐๒๐๓/ ว ว ๑๐๙ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๒ กำหนดเรื่อง
การพิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการอาชีพก่อสร้าง

✓ โดยให้ทุกส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานตามกฎหมาย
ว่าด้วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นที่มีกฎหมาย
บัญญัติให้มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของ
รัฐ ถือปฏิบัติ โดยมีเงื่อนไข/ หลักเกณฑ์ สรุปว่า

๑.ให้ใช้กับงานก่อสร้างทุกประเภท รวมถึงงานปรับปรุง และซ่อมแซม
ซึ่งเบิกค่างานในหมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
หมวดเงินอุดหนุน และหมวดรายจ่ายอื่นที่เบิกจ่ายในลักษณะเดียวกัน

๒.ให้ใช้ทั้งกรณีเพิ่ม หรือลด ค่างานจากค่างานเดิมตามสัญญา เมื่อ
ดัชนีราคาซึ่งจัดทำขึ้นโดยกระทรวงพาณิชย์ มีการเปลี่ยนแปลง
สูงขึ้นหรือ ลดลงจากเดิม ขณะเมื่อวันเปิดซองราคา

๓.ให้แจ้งไว้ในประกาศและระบุไว้ในสัญญาด้วยว่า จะทำสัญญาแบบ
ปรับราคาได้ พร้อมทั้งกำหนดประเภทของงานก่อสร้าง สูตร/วิธี
คำนวณ ให้ชัดเจน/

ถ้ามีงานก่อสร้างหลายประเภทอยู่ในสัญญาเดียวกัน ให้แยก
แต่ละประเภทให้ชัดเจน ตามลักษณะของงานก่อสร้างนั้น ๆ ให้
สอดคล้องกับสูตรที่กำหนดไว้

๔.การขอเงินเพิ่มค่างานตามสูตรนี้ เป็นหน้าที่ของผู้รับจ้าง ต้องเรียกร้องภายใน
๙๐ วัน นับแต่วันส่งมอบงานงวดสุดท้าย หากพ้นกำหนดนี้ ผู้รับจ้างไม่มีสิทธิ
เรียกร้อง อีกต่อไป

แต่กรณีหน่วยงานจะต้องเรียกเงินคืนจากผู้รับจ้าง ให้รีบเรียกเงินคืน
โดยเร็ว หรือหักจากค่างานงวดถัดไป หรือหักจากเงินประกันสัญญา แล้วแต่กรณี

ในประกาศประกวดราคาจ้าง ไม่มีเงื่อนไขว่า
จะทำสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K)

แต่ได้ทำสัญญาแบบปรับราคาได้ มีประเภทงานก่อสร้าง สูตรและ
วิธีการคำนวณที่ใช้กับสัญญาแบบปรับราคาได้ (ค่า K) โดยมีเงื่อนไข
ว่าเอกสารแนบท้ายสัญญา และให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๓๒๗/๒๕๕๑

กรณีนี้ ถือว่าคู่สัญญามีเจตนาทำสัญญาแบบปรับราคาได้”

หน่วยงานของรัฐผู้ถูกฟ้องคดีจะอ้างว่าไม่มีเงื่อนไขในประกาศไม่ได้

เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีกำหนดให้ทุกหน่วยงานของรัฐต้อง
เขียนไว้ในประกาศ เมื่อไม่เขียนไว้ถือว่าเจ้าหน้าที่ปฏิบัติผิดมตค.ร.ม.

เหตุเพียงเท่านั้นมิได้ทำให้สัญญาตกเป็นโมฆะแต่อย่างใด

ดังนั้น หน่วยงานของรัฐผู้ถูกฟ้องคดี จึงต้องจ่ายเงินค่า K ให้แก่ผู้รับจ้าง
ตามเงื่อนไขสัญญา

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดคดีหมายเลขแดงที่ อ. ๕๕/๒๕๕๓

ทำสัญญาจ้าง/ตรวจรับงานจ้าง และจ่ายเงินค่าจ้างไปแล้ว

ต่อมา ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาว่า คู่สัญญาของทางราชการ
ขาดคุณสมบัติในชั้นเสนอราคา ศาลมีอำนาจเพิกถอนคำสั่งยกเลิก
ประกวดราคาครั้งนั้นได้ แต่ไม่มีอำนาจสั่งให้ยกเลิกสัญญา

“ฟ้องว่าเทศบาล บ. สอบราคาจ้างก่อสร้างท่อระบายน้ำและบ่อพักท่อฯ คณะกรรมการฯ
และเทศบาล บ. มีคำสั่งให้ห้างฯ ช. เป็นผู้ชนะราคาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทำให้ห้างฯ
ส. ซึ่งเป็นผู้เสนอราคารายต่ำลำดับสองได้รับความเสียหายไม่ได้เข้าทำสัญญา จึงขอให้
ศาลเพิกถอนคำสั่งอนุมัติจ้าง”

ศาลพิพากษาสรุปได้ว่า “แม้การทำสัญญาดังกล่าวเป็นผลมาจากคำสั่งจ้างที่
ศาลวินิจฉัยแล้วว่าไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่มีคำสั่งก็ตาม
(ต่อ)

แต่เนื่องจากได้มีการทำสัญญาไปแล้ว อันก่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่ตามสัญญาโดยชอบด้วยกฎหมายระหว่างคู่สัญญาตั้งแต่ก่อนศาลมีคำพิพากษา ทั้งนี้ เพื่อให้การบริการสาธารณะมีความต่อเนื่องอันเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับ ผู้รับจ้างได้ก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว และมีการจ่ายเงินค่าจ้างไปครบถ้วนแล้ว

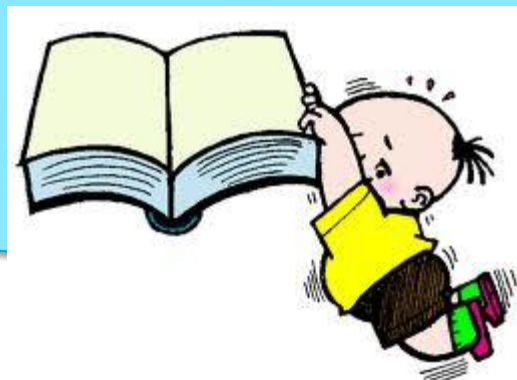
***** ดังนั้น การที่ศาลมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งที่เทศบาล บ. อนุมัติสั่งจ้างโดยให้ย้อนหลังไปถึงวันออกคำสั่ง จึงไม่มีผลกระทบต่อความมั่นคงในสถานภาพ หรือภาระหน้าที่ตามกฎหมายของคู่สัญญาตามสัญญาจ้างที่ทำไว้กับห้าง ช. แต่อย่างใด

ศาลจึงไม่อาจพิพากษาให้เพิกถอนสัญญาจ้างดังกล่าว

การวางหลักประกันของ และ หลักประกันสัญญา

การทำสัญญาจ้างคู่สัญญาต้องนำหลักประกันสัญญา อย่างหนึ่ง อย่างใด มาวางด้วย มี ๕ อย่าง (ส่วนราชการ ข้อ ๑๔๑/อปท.ข้อ ๑๓๔)

๑.

เงิน
สด

๒.เช็ค

ที่ธนาคาร เซ็นส่งจ่ายลง
วันที่ใช้เช็ค ชำระต่อ
เจ้าหน้าที่หรือก่อนวัน
นั้นไม่เกิน ๓ วันทำการ
(คือเช็คเงินสด/
แคชเชียร์เช็คเท่านั้น)

๓.

หนังสือ
ค้ำประกัน
ธนาคาร
ภายใน
ประเทศ

๔.

หนังสือค้ำ
ประกันของ
บริษัทเงินทุน
หลักทรัพย์ตาม
รายชื่อที่ธปท.
แจ้งเวียนรายชื่อ

๕.

พันธ
บัตร
รัฐบาล

ข้อควรรู้... กรณีเสนอหนังสือค้ำประกัน/หรือพันธบัตรรัฐบาลต้อง
ระบุค้ำประกันต่อนิติบุคคล
เช่น กรม, จังหวัด,เทศบาล อบจ . อบต. เป็นต้น

มูลค่าหลักประกัน

(ระเบียบข้อ ๑๔๒) คิดร้อยละ ๕ ในวงเงินเต็มของ

หลักประกันของ

- คิดร้อยละ ๕ ของวงเงิน
งบประมาณ

หลักประกันสัญญา

- คิดร้อยละ ๕ ของวงเงิน
ที่ทำสัญญา

เว้นแต่ การจัดหาที่สำคัญพิเศษ กำหนดสูงกว่าได้ไม่เกิน ๑๐%

ข้อ ๑๔๓ ส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจ-หน่วยงานของรัฐ

☐ เป็นผู้เสนอราคา หรือเป็นคู่สัญญา – ได้รับยกเว้น

☐ ไม่ต้องวางหลักประกันของ/หรือหลักประกันสัญญา

แนวปฏิบัติที่ถูกต้องในการออกหนังสือค้ำประกันธนาคาร (เพื่อใช้เป็นหลักประกันสัญญา)

✓ หนังสือเวียนสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร(กwp) ๑๓๐๕/ว
๓๖๕๙ ลว. ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๑ กำหนดวิธีปฏิบัติไว้ดังนี้

(๑.)

ส่วน
ราชการ
ต้อง
จัดพิมพ์
ร่างสัญญา
ให้
สมบูรณ์

(๒.)

กำหนดวัน
ทำสัญญา
ชื่อชาย
หรือ
สัญญาจ้าง

(๓.)

นัดหมาย
ผู้ขาย/
ผู้รับจ้าง
ล่วงหน้า
ว่าจะทำ
สัญญาใน
วันใด

(๔.) กำหนดเลขที่สัญญา
เพื่อให้ผู้ขาย/ผู้รับจ้างนำ
ร่างสัญญาไปออกหนังสือ
ค้ำประกันของธนาคาร
- เพื่อให้ธนาคารผู้ออกหนังสือ
ค้ำประกัน กรอกข้อความ
ในหนังสือค้ำประกันได้อย่าง
สมบูรณ์ ครบถ้วน

หลักเกณฑ์การใช้พันธบัตรรัฐบาลเป็นหลักประกันของ หรือ หลักประกันสัญญา (แก้ไขใหม่ล่าสุด)

หนังสือเวียนกระทรวงการคลังที่ กค ๐๙๐๐๐/ว ๖๕ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖

สรุปว่า

๑.ให้ยกเลิก

หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๐๒/๓๘๓๐๘ ลว. ๒๗ ก.ย. ๒๕๒๕

หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๕๐๗/๔๘๔๐๕ ลว. ๒๗ ก.ย. ๒๕๒๖

กำหนดหลักเกณฑ์แนวปฏิบัติใหม่ดังนี้

- ให้ทุกส่วนราชการผู้รับหลักประกัน ขอให้ผู้ประสงค์จะนำพันธบัตรรัฐบาลมาใช้เป็นหลักประกัน นำพันธบัตรดังกล่าว มาจดทะเบียนการใช้พันธบัตรเป็นหลักประกันที่ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ก่อนจะรับไว้เป็นหลักประกัน
- -ทั้งนี้ เมื่อมีการผิดสัญญา วิธีการบังคับหลักประกัน ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงฯ ข้อ ๓๔ ซึ่งสามารถค้นหาได้ในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๘ ก.ค. ๒๕๕๐ เล่มที่ ๑๒๔ ตอนที่ ๓๕ ก หน้า ๑๗ **หรือที่ www.pdmo.go.th**

วิธีการรับพันธบัตรรัฐบาลไทยเป็นหลักประกันของ หรือหลักประกันสัญญา และการบังคับหลักประกัน

๑. ให้แจ้งให้ผู้เสนอราคาทราบไว้ในประกาศสอบ/ประกวดราคาฯ หรือกรณี
การจัดหาพัสดุโดยวิธีอื่น ว่า

หากประสงค์จะนำพันธบัตรรัฐบาลไทยมาวางเป็นหลักประกันของ
ประกวดราคาฯ หรือหากได้รับการคัดเลือกแล้ว ประสงค์จะนำพันธบัตร
รัฐบาลไทยมาวางเป็นหลักประกันสัญญา ให้นำพันธบัตรฯ ไปจดแจ้งการ
ลงทะเบียนเป็นหลักประกัน ณ ธนาคารแห่งประเทศไทย ก่อน (กรณี
พันธบัตรฯ เป็นชื่อของผู้อื่น ให้มีหนังสือยินยอมจากผู้ทรงพันธบัตรด้วย)

๒. การวางหลักประกัน ให้นำพันธบัตรฯ มามอบให้หน่วยงานโดยนำ
บทบัญญัติลักษณะ ๑๓ บรรพ ๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มา
ใช้โดยวิธีการจําหน่ายโดยอนุโลม

๓. ให้หน่วยงานออกหลักฐานการรับให้ไว้ และเก็บรักษาในที่ปลอดภัย

๔. ให้สำเนาพันธบัตรฯ ให้ ธปท. ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

๕. การบังคับหลักประกัน

- ในกรณีพันธบัตรถึงกำหนดชำระ ให้หน่วยงานเรียกเก็บเงินตามพันธบัตรในวันถึงกำหนด โดยไม่ต้องบอกกล่าวแก่ผู้ให้หลักประกัน

- กรณีพันธบัตรยังไม่ถึงกำหนดชำระ

ให้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ให้หลักประกันเพื่อชำระหนี้ภายในเวลาอันควร หากไม่ปฏิบัติตาม

จะนำพันธบัตรฯ ไปขายทอดตลาด หรือขายในตลาดซื้อขายตราสารหนี้ที่ทำการซื้อขายโดยทั่วไปก็ได้

หากชำระหนี้แล้วมีเงินเหลือ ให้คืนแก่ผู้ให้หลักประกัน

- หากชำระไม่พอ ให้เรียกในส่วนที่ยังขาดอยู่

กวพ.อนุมัติผ่อนผันให้นำหลักประกันของ ที่เป็น**เงินสด** หรือ**เช็คที่ธนาคารเซ็นสั่งจ่าย** มาใช้เป็นหลักประกันสัญญา ได้

□ หนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ด่วนที่สุด ที่กค(กวพ) ๐๔๐๘.๔/ว ๑๓๐ ลว.๒๐ ต.ค.๒๕๔๙ กำหนดวิธีการไว้ดังนี้:-

ในชั้นเสนอราคา กรณีผู้เสนอราคานำ**เงินสด หรือเช็คที่ธนาคารเซ็นสั่งจ่าย** ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๔๑(๑)และ(๒) มาเป็นหลักประกันของ

ในชั้นทำสัญญา ต่อมาผู้เสนอราคาได้รับการคัดเลือกเข้าทำสัญญา และประสงค์จะขอนำหลักประกันของดังกล่าวมาเป็นหลักประกันสัญญา ก็ได้

ในวันทำสัญญา ให้ส่วนราชการทำหลักฐานการคืนหลักประกันของ พร้อมทั้งจัดทำหลักฐานการรับหลักประกันสัญญาให้แก่คู่สัญญา ให้เสร็จสิ้นในวันเดียวกันโดยต้องมีเงินเพิ่ม-ลด ให้เท่ากับหลักประกันสัญญาด้วย

กวพ.ผ่อนผันการให้สัญญาเช่า / จ้างที่ลักษณะต้องกระทำ ต่อเนื่องไปในปีงบประมาณใหม่

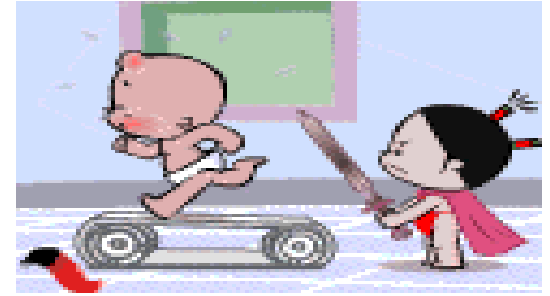
มีผลย้อนหลังถึงวันที่เช่า/ทำงาน/จริงได้ (หนังสือแจ้งเวียน
ด่วนที่สุด ที่ กค(กวพ)๐๔๐๘.๔/ว ๓๕๑ ลว.๙ ก.ย.๒๕๕๘)

❑ เพื่อแก้ปัญหาในช่วงต้นปีงบประมาณ หากมีการเช่าหรือจ้าง ที่โดย
ลักษณะงาน จำเป็นต้องกระทำต่อเนื่องติดต่อกันไปในปีงบประมาณใหม่
แต่ยังลงนามสัญญาไม่ได้ เนื่องจากพรบ.งบประมาณรายจ่ายประจำปี
ยังไม่มีผลใช้บังคับ หรือยังไม่ได้รับใบอนุญาตเงินประจำงวด

❑ ต่อมา ลงนามสัญญาได้แล้ว ก็ให้สัญญามีผลย้อนหลัง
ไปจนถึงวันเริ่มต้นปีงบประมาณ หรือวันทำงานจริง
เช่น เช่าเครื่องถ่ายเอกสาร จ้างทำความสะอาด

จ้างเหมาบุคคลธรรมดารายตัว มาช่วยงานข้าราชการ เป็นต้น
ต่อ

ข้อสังเกต ไม่ใช้กับงานซื้อ

ทั้งนี้ สัญญาจะมีผลย้อนหลังได้
จะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขดังนี้

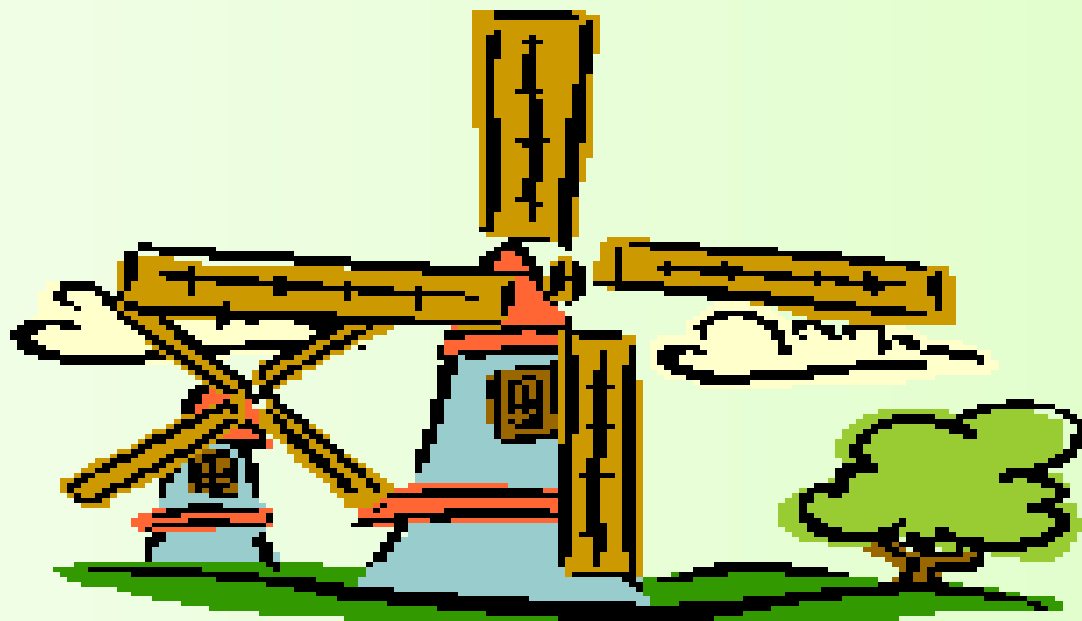
๑. ให้เจ้าหน้าที่พัสดุจัดหาผู้รับจ้าง หรือผู้ให้เช่าไว้ก่อนสัญญา
จะสิ้นสุด

๒. รีบเสนอให้ผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งให้เช่าหรือสั่งจ้าง ทำการ
อนุมัติให้เสร็จเรียบร้อยก่อนสัญญาจะสิ้นสุด

๓. หลังจากนั้นแจ้งให้ผู้รับจ้างเข้าทำงาน หรือใช้พัสดุที่เช่าได้
ทันทีในวันเริ่มต้นปีงบประมาณ

และเมื่องบประมาณมาถึง ให้การลงนามสัญญามีผลย้อนหลัง
ไปตั้งแต่วันเริ่มต้นปีงบประมาณหรือวันที่เช่าหรือวันที่ทำงานจริง

การบริหารสัญญา

ใคร ? จะเป็นผู้มีหน้าที่บริหารสัญญา

คำวินิจฉัยกพ.ด่วนที่สุด ที่ กค(กพ)๐๔๐๘.๔/๒๘๕๑๔ลว.๑๒ ต.ค.๕๘

☐ เจ้าหน้าที่พัสดุ/ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือ
คณะกรรมการตรวจการจ้าง

แนวทางปฏิบัติ

โดยปกติ ต้องมีหน้าที่บริหารสัญญา กล่าวคือ เมื่อสัญญา
ครบกำหนด จะต้องแจ้งให้ผู้ขายหรือรับจ้างส่งมอบงาน
ตามสัญญา เจ้าหน้าที่ดังกล่าว จะต้องเสนอหัวหน้าส่วน
ราชการให้มี หนังสือแจ้งเตือน แจ้งปรับ แล้วแต่กรณี
หากมิได้ดำเนินการ จะถือว่าละเลยไม่ดำเนินการตามหน้าที่

สัญญาเมื่อลงนามแล้ว ห้ามแก้ไข/เปลี่ยนแปลง

ยกเว้น มีความจำเป็น เพื่อประโยชน์ราชการ

หรือ ไม่ทำให้ทางราชการเสียประโยชน์ (ระเบียบฯ ข้อ ๑๓๖)

❑ การแก้ไขสัญญา ถ้าจำเป็นต้อง:-

-เพิ่ม / ลดวงเงิน / ขยายเวลาการส่งมอบ/ก็ให้ตกลงไปพร้อมกัน

❑ กรณีงานเกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรง/งานเทคนิคเฉพาะอย่าง

-ต้องได้รับการรับรองจากสถาปนิก/วิศวกรฯ ที่รับผิดชอบ ก่อนการแก้ไข

แนวทางปฏิบัติ

➤ ระยะเวลาที่จะแก้ไขสัญญา :-

“จะแก้ไขเมื่อใดก็ได้ แต่ต้องก่อนการตรวจรับงานงวดสุดท้าย”

(ตอบข้อหารือ ด่วนที่สุด ที่กค(กwp)๐๔๒๑.๓/๑๔๘๕๔

ลว.๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๓

และที่ กค (กwp)๐๔๒๑.๓/๓๒๒๐๒ ลว.๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๕)

ปัญหา

ผู้ขายผิดสัญญาไม่สามารถส่งของตามทีระบุในสัญญาได้
และขอเปลี่ยนพัสดุนใหม่ เนื่องจากรุ่นเดิมเลิกผลิตแล้ว
และส่งมอบเกินกำหนดสัญญา(RF.0421.3/33489./พ.ย./2553)

แนวทางปฏิบัติ

๑.กรณีผิดสัญญา(ฉบับเดิม)ไปแล้ว(ส่วนแรก)

- ให้คิดค่าปรับนับถัดจากวันครบกำหนดสัญญาจนถึงวันที่ผู้ขายส่งมอบ
สิ่งของถูกต้อง หักด้วยจำนวนวันที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ได้ใช้
ไปในการตรวจรับออกจากจำนวนวันที่ต้องถูกปรับด้วย (เช่น ครบ
อายุสัญญา๓๑ ม.ค. ค่าปรับเริ่มคิดวันที่ ๑ ก.พ. เป็นต้นไป --ถ้า
ผู้ขายส่งมอบพัสดุนวันที่ ๒๐ ก.พ. คกก.ตรวจรับถูกต้องเสร็จสิ้นวันที่
๒๓ ก.พ. ใช้เวลาตรวจรับไป ๓ วัน(ค่าปรับนับ ๑ ถึง ๒๓ ลบด้วย ๓
ค่าปรับเท่ากับ๒๐ วัน)

๒.กรณีนี้เมื่อผู้ขายแจ้งขอแก้ไขเปลี่ยนพัสดุนั้นใหม่

- หากส่วนราชการเห็นว่ามีได้ทำให้ทางราชการเสียประโยชน์สมควรรับไว้
- ถือได้ว่าเป็นการยกเลิกสัญญาเดิม หรือแปลงหนี้ใหม่ กรณีนี้สัญญาเดิมย่อมระงับไป ตามปพพ.มาตรา ๓๔๙
- ส่วนราชการผู้ซื้อ ต้องสงวนสิทธิเรียกร้องค่าปรับที่มีอยู่ตามสัญญาเดิมไว้ด้วย
- โดยต้องกำหนดรายละเอียดให้ชัดเจนว่า มีค่าปรับที่คำนวณได้ตามสัญญาเดิม เป็นจำนวนเท่าใด
- และจะต้องกำหนดระยะเวลาส่งมอบของใหม่ให้ชัดเจนรวมไว้ในสัญญาที่ได้แก้ไขใหม่ด้วย

คู่สัญญาขอแก้ไขงวดงาน และงวดเงินใหม่

ให้เหมาะสม กระทบทำได้ (RF๐๕๐๗๙/๑๗/๐๒/๒๕๕๓)

❑ หากมีความจำเป็นต้องแก้ไขสัญญา ย่อมเป็นดุลพินิจของ
ส่วนราชการ ที่จะต้องพิจารณา ตามนัยระเบียบฯพัสดุ ข้อ ๑๓๖

กล่าวคือ

❑ ต้องเป็นการแก้ไขเพื่อประโยชน์ของทางราชการ

❑ —หรือไม่ทำให้ทางราชการเสียประโยชน์

✓ โดยการแก้ไขต้องไม่กระทบต่อวัตถุประสงค์ของสัญญาเดิม
แต่ทั้งนี้ งวดงาน และงวดเงินที่แก้ไขใหม่ต้องสัมพันธ์กันด้วย

➤ และกรณีใดจะเป็นประโยชน์ต่อทางราชการหรือไม่นั้น

ให้คำนึงถึงความเป็นธรรมด้วย

การแก้ไขสัญญา เพื่อเปลี่ยนหลักประกันสัญญา ทำได้

□ คู่สัญญาขอเปลี่ยนหลักประกันสัญญา เป็นอย่างไรตามข้อ
๑๔๑(๑)-(๔) ย่อมแก้ไขสัญญาได้
ทางราชการมิได้เสียประโยชน์

➤ เนื่องจากระเบียบข้อ ๑๔๑ กำหนดว่า หลักประกันของ
หรือหลักประกันสัญญา ให้ใช้หลักประกันอย่างหนึ่ง อย่างใด
ดังต่อไปนี้

➤ เงินสด / เช็คที่ธนาคารเซ็นส่งจ่ายซึ่งเป็นเช็คลงวันที่ใช้เช็คนั้น
ชำระต่อเจ้าหน้าที่ หรือก่อนวันนั้นไม่เกิน ๓ วันทำการ/ หนังสือ
ค้ำประกันของธนาคารภายในประเทศตามตัวอย่างที่ กวพ.
กำหนด/ หนังสือค้ำประกันของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ตาม
รายชื่อที่ธปท.แจ้งเวียน/ พันธบัตรรัฐบาลไทย

งานก่อสร้าง หากมีการเปลี่ยนแปลงฐานรากงาน ก่อสร้างสามารถแก้ไขสัญญาและเพิ่มลดค่างานได้

หนังสือตอบข้อหารือของกวพ./๓๔๓๑๐ ลว.๒๗ ส.ค.๒๕๕๕

สัญญากำหนดให้ตอกเสาเข็มให้สามารถรองรับน้ำหนักปลอดภัยได้ ๔๐,๐๐๐ กก./ต้น แต่จากผลสำรวจดินต้องใช้เสาเข็ม ๐.๓๐/๐.๓๐ ม. ยาว ๙.๑๐ ม. และ ๑๐.๕ ม ผู้รับจ้างขอใช้ ๐.๓๐/๐.๓๐ ม. ยาว ๙ ม. สามารถรองรับน้ำหนักปลอดภัยได้ ๔๐,๐๐๐ กก./ต้น.

✓ ขณะตอก ผู้รับจ้างพบว่าเสาเข็มมีความยาวเกินกว่าการสำรวจ ทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น กรณีนี้เมื่อสัญญามีได้กำหนดเงื่อนไขเป็นทางเลือกไว้แต่ต้น จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงฐานรากที่ไม่ได้กำหนดไว้ในรายการประมาณราคาก่อสร้าง หน่วยงานจึงต้องแก้ไขสัญญา และปรับลดค่างานไปพร้อมกันตามระเบียบฯ พัสดุดข้อ ๑๓๖

(อปท. ข้อ ๑๒๙ วรรคสอง)

❑งานก่อสร้าง หากผู้รับจ้างฝ่าฝืนคำสั่งหยุดงานเฉพาะส่วน ของผู้
ควบคุมงาน หรือของคกก.ตรวจการจ้าง และทำงานต่อไปจนส่วนนั้นแล้ว
เสร็จ จะไม่ตรวจรับเฉพาะส่วนนั้น หรือทั้งหมด ได้หรือไม่ ?

แนววินิจฉัย กวพ.

❖ ในสัญญาจ้างข้อ ๗ กำหนด
ว่า ถ้าผู้รับจ้างเพิกเฉย ไม่
ปฏิบัติตามคำสั่งคกก.ตรวจการ
จ้าง หรือผู้ควบคุมงาน ผู้ว่าจ้าง
มีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ และมี
สิทธิให้ผู้รับจ้างรายใหม่เข้า
ทำงานของผู้รับจ้างให้ลุ่่วงไป
ได้ด้วย

❖ และสัญญาข้อ ๑๕ กำหนดให้
ผู้ควบคุมงาน มีอำนาจสั่งแก้ไข
เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติม หรือ
ตัดทอน ซึ่งงานตามสัญญานี้ได้
❖ หากผู้รับจ้างไม่ปฏิบัติตาม
คกก.ตรวจการจ้าง หรือผู้ควบคุม
งานมีสิทธิสั่งให้หยุดกิจการนั้น
ชั่วคราวได้ ความล่าช้าไม่เป็นเหตุ
ให้ขยายเวลาสัญญา

ดังนั้น หากส่วนราชการผู้ว่าจ้าง

ไม่ใช่สิทธิบอกเลิกสัญญา มีแนวทางปฏิบัติดังนี้

๑.

□ อาจสั่งให้
ผู้รับจ้างแก้ไข
เปลี่ยนแปลง
งานจ้างให้
ถูกต้องตรง
ตามสัญญาจ้าง
ได้

๒.

□ หรือกรณีที่ผู้รับจ้างทำงานต่อไป
จนกระทั่งแล้วเสร็จ และส่งมอบงานแล้ว

□ ผู้ควบคุมงาน และคณะกรรมการ
ตรวจการจ้าง จะต้องตรวจรับให้
ถูกต้องครบถ้วน เป็นไปตามแบบรูป
รายการละเอียด และข้อกำหนดใน
สัญญา

การตรวจรับงานก่อนการแก้ไขสัญญา

เมื่อนำของมาใช้แล้ว จึงอนุมัติให้แก้ไขสัญญาหลังการตรวจรับได้เป็นกรณีพิเศษ(มติกวพ.ครั้งที่๒๖/๒๕๕๔ -๒๒/๑๒/๕๔)

กรม จ. จ้างติดตั้งปรับปรุง/ระบบกล้อง CCTV ระหว่างสัญญา มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเนื้อหา/ปรับลดเงินค่าจ้างให้สอดคล้องกับเงินงบประมาณ

✓ซึ่งตามระเบียบฯข้อ ๑๓๖ กำหนดให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ จะต้องรายงานหัวหน้าส่วนราชการแก้ไขสัญญาก่อนตรวจรับ

➤แต่คณะกรรมการฯไม่ได้แก้ไขสัญญา กลับไปตรวจรับงานดังกล่าว จึงถือว่ามีได้ปฏิบัติตามระเบียบ

อย่างไรก็ดี เมื่อทางราชการนำสิ่งของมาใช้ในราชการแล้ว จึงอนุมัติผ่อนผันการไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯเพื่อประโยชน์ราชการต่อไป

ปัญหาใคร ?

เป็นผู้เสนอความเห็นต่อหัวหน้าส่วนราชการ เพื่อ
แก้ไข/เปลี่ยนแปลงสัญญา หรือข้อตกลง การงด
ลดค่าปรับ/ขยายเวลาสัญญา/ข้อตกลง

- หนังสือแจ้งเวียนของสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร
(กwp) ๑๓๐๕/ว ๑๑๙๔๘ ลว.๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๓
ข้อ ๓ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของ :-
 - คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือ
 - คณะกรรมการตรวจการจ้าง
- แล้วแต่กรณีเป็นผู้เสนอความเห็นในแต่ละครั้งด้วย

การงด ลดค่าปรับ หรือการขยายเวลา ทำการตามสัญญา (ข้อ ๑๓๙)

ให้พิจารณาได้เฉพาะเหตุดังต่อไปนี้

- (๑) เหตุเกิดจากความผิด/ความบกพร่องของส่วนราชการ
- (๒) เหตุสุดวิสัย
- (๓) เหตุเกิดจากพฤติการณ์ ที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบ

เงื่อนไข

- คู่สัญญาของทางราชการจะต้องมีหนังสือแจ้งเหตุที่เกิดขึ้นตาม ข้อ ๑๓๙ (๒) หรือ (๓) ให้ทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่เหตุนั้นสิ้นสุดลง

อำนาจอนุมัติ

- หัวหน้าส่วนราชการ

(ปัญหาความรู้) การพิจารณาอนุมัติให้งด/ ลดค่าปรับ หรือ การขยายระยะเวลาสัญญาไม่ต้องทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติม

(หนังสือตอบหารือ กค๐๔๒๑.๓/๐๖๑๘๘/๒๕/๐๒/๒๕๕๓)

- **วิธีปฏิบัติ** เมื่อหัวหน้าส่วนราชการพิจารณาให้งด หรือลดค่าปรับ หรืออนุมัติให้คู่สัญญาขยายระยะเวลาการส่งมอบพัสดุหรืองานจ้างตามสัญญาแล้ว
 - ส่วนราชการไม่จำเป็นต้องแก้ไขสัญญาเพิ่มเติมแต่อย่างใด เนื่องจากเป็นสัญญาฝ่ายเดียว ไม่จำเป็นต้องให้คู่สัญญายินยอม
 - ✓ เพียงแต่ให้เจ้าหน้าที่พัสดุนำคำอนุมัติให้แก้ไขสัญญาของหน.ส่วนราชการแนบติดไว้ในสัญญา พร้อมกับแจ้งให้คู่สัญญาทราบการงด / ลดค่าปรับ / หรือการขยายเวลาว่าอายุสัญญาสิ้นสุดเมื่อใด
 - ✓ เพื่อให้คู่สัญญาทราบเท่านั้น

ผู้รับจ้างขอขยายสัญญามาก่อนถึงวันครบอายุสัญญา
แต่หัวหน้าส่วนราชการอนุมัติให้ขยายสัญญาล่าช้า
จนล่วงเลยวันครบอายุสัญญาไปแล้ว...มีวิธีปฏิบัติอย่างไร?

มีวิธีปฏิบัติดังนี้

☐ เมื่อครบกำหนดสัญญา

๑. ให้ส่วนราชการรีบ**แจ้งการเรียกค่าปรับ**ตามสัญญา และ
สงวนสิทธิ์การเรียกค่าปรับ ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๓๔ วรรคท้าย

๒. ต่อมา เมื่อส่วนราชการได้อนุมัติให้ขยายเวลาทำการตามสัญญา/
ข้อตกลงตามที่ผู้รับจ้างร้องขอแล้ว

-ก็ให้นำระยะเวลาดังกล่าวมาพิจารณางด หรือลดค่าปรับให้ ต่อไป โดยไม่
ต้องแก้ไขกำหนดวันครบสัญญาใหม่อีกแต่อย่างใด

สรุป

ผู้รับจ้างขอขยายเวลา
ทำการตามสัญญาออกไปอีก

วันครบกำหนดสัญญา

๑. ถ้าหัวหน้าส่วนราชการ
อนุมัติทันภายในอายุสัญญา

ให้ใช้วิธีขยายสัญญาออกไป

๒. ถ้าหัวหน้าส่วนราชการ
อนุมัติให้ขยายไม่ทัน โดย
อนุมัติหลังจาก
ครบกำหนดสัญญาไปแล้ว

ให้ใช้วิธีงด/หรือลดค่าปรับ

ผู้รับจ้างยื่นขอ/งด หรือลดค่าปรับ หลังจากครบ
กำหนดสัญญาไปแล้ว เพราะเหตุสุดวิสัย

ผล /อนุมัติให้ได้

วิธีติดค่าปรับ ตามสัญญา

การส่งมอบของ-ส่งมอบงานจะต้องให้
ผู้ขาย/รับจ้างมีหนังสือส่งมอบทุกครั้ง

ในการติดค่าปรับจะต้องเริ่มติดค่าปรับนับถัดจากวันที่ครบกำหนด
แล้วเสร็จตามสัญญาหรือข้อตกลง เป็นต้นไป จนถึงวันที่บริษัทส่ง
มอบของ หรือส่งมอบงานถูกต้องครบถ้วนตามสัญญา หักด้วย
ระยะเวลาที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือ / (กรณีงานก่อสร้าง)
หรือ ผู้ควบคุมงาน และคณะกรรมการตรวจการจ้าง ได้ใช้ไปในการ
ตรวจรับ

กรณีศึกษา ผู้รับจ้างของด / ลดค่าปรับ โดยอ้างเหตุ

สุดวิสัย ซึ่งเกิดขึ้นภายหลังจากผิดสัญญาแล้ว

ผู้ว่าจ้างสามารถนำมางด/ลดค่าปรับได้

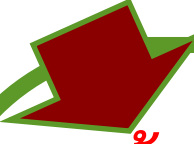
(คำวินิจฉัยของสำนักงานอัยการสูงสุดที่ ๑๒๙,๑๓๐/๒๕๔๐)

❖ กรณีเหตุสุดวิสัย เกิดขึ้นหลังจากครบกำหนดเวลาตามสัญญาจ้างแล้ว ผู้รับจ้างย่อมไม่อาจอ้างปพพ.มาตรา ๒๐๕ เพื่อให้พ้นความรับผิดชอบตามสัญญาได้

❖ แต่อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ได้ความว่า ผู้รับจ้างยังมิได้บอกเลิกสัญญา ผู้รับจ้างซึ่งเป็นฝ่ายผิดสัญญา จะต้องชำระค่าปรับนับถัดจากวันที่กำหนดแล้วเสร็จตามสัญญา จนถึงวันที่ทำงานแล้วเสร็จจริงตามสัญญา ข้อ ๑๗

ดังนั้น การที่ผู้รับจ้างยังคงทำงานต่อไป แม้จะล่วงเลย
กำหนดระยะเวลาตามสัญญา ซึ่งแสดงว่า คู่สัญญา
ยังผูกพันต่อกันตามสัญญาจ้าง

แต่ในระหว่างนี้ มีเหตุอุทกภัยซึ่งเป็นภัยธรรมชาติมา
ขัดขวาง เป็นเหตุให้ไม่สามารถทำงานต่อไปได้

✓ จึงถือได้ว่า เป็นเหตุสุดวิสัยที่ผู้รับจ้างไม่ต้องรับผิดชอบ
และเมื่อผู้รับจ้างได้แจ้งให้ผู้ว่าจ้างทราบแล้วตามระเบียบฯ
พัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ ข้อ ๑๓๙(๒)และให้อำนาจหัวหน้าส่วน
ราชการผู้ว่าจ้างที่จะพิจารณางด หรือลดค่าปรับ ดังนั้น
จึงพิจารณางด ลดค่าปรับได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุอุทกภัยจริง

คำวินิจฉัยสำนักงานอัยการฯ ที่ ๑๓๐ ให้เหตุผลต่อไปว่า

✓ระเบียบฯ พัสตุ พ.ศ.๒๕๓๕ ข้อ ๑๓๙ มิได้กำหนดว่า
“เหตุสุดวิสัย” จะต้องเป็นเหตุที่เกิดขึ้นก่อนสิ้นสุดระยะเวลา
ตามสัญญา จึงเห็นว่า ผู้ว่าจ้างมีอำนาจงด หรือลดค่าปรับ
ตามระเบียบ ข้อ ๑๓๙ ได้

✓นอกจากนี้ “เหตุเป็นความผิด/บกพร่องของทางราชการ” ก็
ถือได้ว่าเป็นเหตุที่จะนำมางด / ลดค่าปรับ หลังจากสัญญาสิ้นสุด
แล้วด้วย

✓ส่วนกรณีที่ผู้รับจ้างขออนุมัติให้มีการหยุดงานนั้น เห็นว่า ผู้รับ
จ้างได้หยุดงานโดยเหตุน้ำท่วม ซึ่งเป็นเหตุสุดวิสัยอยู่แล้ว จึงไม่
มีกรณีต้องให้ผู้ว่าจ้าง อนุมัติให้หยุดงานแต่อย่างใด ###

ผู้รับจ้างของดค่าปรับ อ้างว่า ส่วนราชการใช้เวลาพิจารณาอนุมัติขยายเวลา ทำการตามสัญญา ล่าช้า

- ปัญหางานจ้างก่อสร้าง ผู้รับจ้างมีหนังสือขอขยายเวลาสัญญา
- กรมฯ ใช้เวลาพิจารณาอนุมัติให้ขยายเวลาสัญญาล่าช้า
- แต่ในระหว่างที่ กรม ฯ.ใช้เวลาพิจารณาคำขอขยายเวลา กรม ฯ มิได้สั่งให้บริษัทหยุดงานแต่อย่างใด บริษัทยังคงสามารถทำงานตามสัญญาได้ตามปกติ
- การใช้เวลาพิจารณาขยายเวลา มิได้มีส่วนสัมพันธ์ หรือส่งผลกระทบต่อการดำเนินการตามสัญญาแต่อย่างใด
- ✓ ดังนั้น กรณีนี้จึงมิใช่เหตุที่จะนำมาอ้างให้งด ลดค่าปรับตามระเบียบฯข้อ ๑๓๙ (๑) แต่อย่างใด

ปัญหาส่วนราชการจ่ายเงินล่าช้า

ทำให้บริษัทขาดสภาพคล่องทางการเงิน จะอ้างเป็นเหตุ
ที่จะงด ลดค่าปรับ ขยายเวลาสัญญาไม่ได้

- ☐ เหตุที่กรม ส. จ่ายเงินล่าช้า มิใช่ผลกระทบโดยตรงต่อการปฏิบัติงานตามสัญญาที่ทำให้ผู้รับจ้างต้องหยุดการทำงาน
- ☐ เนื่องจาก ในระหว่างการปฏิบัติงานตามสัญญา ผู้รับจ้างมีหน้าที่จะต้องเตรียมความพร้อมในการจัดหาเงินทุนหมุนเวียนมาใช้ในการทำงานให้เพียงพอ
- ☐ ดังนั้น ปัญหาที่ผู้รับจ้างขาดสภาพคล่องทางการเงิน ในกรณีนี้ จึงไม่อาจนำมาอ้างเป็นเหตุที่จะงด หรือลดค่าปรับ ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๓๙(๑)
- ☐ แต่ผู้รับจ้างมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดจากการผิดนัดไม่ชำระหนี้ตามสัญญาได้

เรื่องการบอกเล็ก
และ การตกลงกันเล็ก
สัญญา/ข้อตกลง

(ปัญหา) การบอกเลิกสัญญา มีผลทันที จะถอนไม่ได้

- มหาวิทยาลัย น. มีหนังสือแสดงเจตนาบอกเลิกสัญญากับห้างฯ.
- ผู้รับจ้างก่อสร้าง เมื่อ ๘ มิ.ย.๒๕๕๓

แนวทางแก้ไข

กรณีจึงเป็นไปตามปพพ.มาตรา ๓๘๖ คือ การแสดงเจตนาดังกล่าว มีผลทันที ย่อมไม่อาจถอนได้ และเมื่อสัญญาเลิกกันแล้ว คู่สัญญาแต่ละฝ่ายจะต้องให้อีกฝ่ายหนึ่งกลับคืนสู่ฐานะเดิม ตาม ปพพ.มาตรา ๓๙๑

กรณีมหาวิทยาลัยฯ ให้ห้างฯ ก กลับเข้าทำงานตามสัญญาอีก ถือว่าได้ตกลงทำสัญญากันขึ้นมาใหม่ มิได้จัดหาตามปกติจึงไม่ชอบด้วยระเบียบฯ

กรณีมหาวิทยาลัยฯบอกเลิกสัญญาครั้งแรก หากมีค่าปรับ ต้องคิดค่าปรับ และฟ้องเรียกค่าเสียหายได้ด้วย

กรณีมหาวิทยาลัยฯยอมให้ผู้รับจ้างกลับเข้าทำงานภายหลังบอกเลิกสัญญาแล้ว จะถือว่าเป็นการก่อกวนสัมพันธไมตรีหรือไม่ ให้หารือส.อัยการสูงสุด

คู่สัญญาส่งมอบไม่ตรงงวดงาน ในสัญญา ยังไม่ถือว่าผิดสัญญา จึงปรับระหว่างงวดงานไม่ได้

↪ สัญญากำหนดเงื่อนไขการปรับว่า

หากผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามที่กำหนดไว้ในสัญญา ผู้รับจ้างจะต้องชำระค่าปรับให้แก่ผู้รับจ้างนับถัดจากวันที่กำหนดแล้วเสร็จตามสัญญา

คำวินิจฉัย

☐ การแบ่งงวดงานแต่ละงวดในสัญญา

เป็นเงื่อนไขที่คู่สัญญาตกลงแบ่งงวดงาน เพื่อประโยชน์ในการจ่ายเงินค่าจ้างเป็นงวด ตามผลงานที่ดำเนินการไปแล้ว

☐ มิใช่เป็นการกำหนดเวลาแล้วเสร็จของงานตามสัญญา

▶ เมื่อผู้รับจ้างส่งงานไม่เป็นไปตามงวด จึงไม่อาจนำมาคิดค่าปรับตามสัญญาได้

วิธีปฏิบัติในการบริหารสัญญา กรณีค่าปรับจะเกิน ๑๐ %

กค(กวพ)๐๔๒๑.๓/๓๓๑๕๘ลว.๕พ.ย.๕๓

ข้อหารื้อ

จังหวัด ล.จ้างปรับปรุงภูมิทัศน์วงเงิน ๙.๗ ล้านบาท มืงานก่อสร้างรวมอยู่ด้วย งวดสุดท้ายผู้รับจ้างส่งลิฟท์ไม่ถูกต้องแจ้งให้แก้ไขแล้ว แต่ไม่ยอม เมื่อครบสัญญา จังหวัดแจ้งเรียกค่าปรับ จำนวน ๘๙๔,๙๐๐ บาท จะเกิน ๑๐% ของวงเงินค่าจ้าง จึงหาวิธีว่า เงินค่าจ้างงวดสุดท้ายเหลืออีก ๑.๙๙๕ ล้านบาทกรณีนี้จะบอกเลิกสัญญา ตามข้อ ๑๓๘ จะมีวิธีปฏิบัติอย่างไร เพื่อประโยชน์ของทางราชการ

มติ กวพ. - การจะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาตามข้อ ๑๓๗ หากมืงานที่รับไว้และใช้ประโยชน์ในราชการได้ตามสัญญาแล้ว จังหวัดในฐานะผู้ว่าจ้าง ก็จะต้องชดใช้ราคาให้แก่ผู้รับจ้าง โดยจะต้องหักค่าปรับและค่าเสียหายอื่นๆ (ถ้ามี) ออกก่อน

➤ ข้อยกเว้น ถ้างานที่รับไว้ หากผู้ว่าจ้างไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในราชการตามสัญญาได้ ให้ถือว่า งานนั้นไม่ควรค่าแห่งการชดใช้เงินตาม ปพพ.มาตรา ๓๙๑

❑ สำหรับในส่วนที่จะเกิน ๑๐% นั้น ให้ถือว่าเงินทั้งสัญญาไม่ใช่ค่าจ้างงวดใดงวดหนึ่ง

➤ หากจังหวัดจะผ่อนปรนการบอกเลิกสัญญา เพื่อให้ผู้รับจ้างทำงานให้แล้วเสร็จเพื่อประโยชน์ต่อทางราชการ

🇹🇭 จะต้องแจ้งให้ผู้รับจ้างยินยอมเสียค่าปรับในส่วนที่เกินกว่า ๑๐% ของวงเงินค่าจ้างทั้งสัญญา โดยไม่มีเงื่อนไขใดๆทั้งสิ้น ตามระเบียบข้อ ๑๓๘

คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ (กวพ) ด่วนที่สุด ที่ กค(กวพ)

๐๔๒๑.๓/ว ๒๖๗ ลว.๑๖ ก.ค.๒๕๕๕ แจ้งเวียนวิธีปฏิบัติ

ในการผ่อนปรนการบอกเลิกสัญญา **กรณีคู่สัญญา**

ผิดสัญญา และมีค่าปรับจะเกินร้อยละ ๑๐ ไว้สรุปได้ดังนี้

๑. ให้ส่วนราชการมีหนังสือ
แจ้งบอกกล่าวแก่คู่สัญญาว่า
จำนวนค่าปรับที่เกิดขึ้น จะเกิน
ร้อยละ ๑๐ แล้ว

และจะดำเนินการบอกเลิก
สัญญาต่อไป

เว้นแต่ คู่สัญญาจะยอมเสีย
ค่าปรับภายในเวลาที่กำหนด
โดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น

๒. กรณีคู่สัญญามีหนังสือแจ้ง

ยอมเสียค่าปรับโดยไม่มี
เงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้นภายใน
เวลาที่กำหนด ให้ผ่อนปรน
เท่าที่จำเป็น

**โดยให้ประเมินว่า หากผ่อน
ปรนแล้วงานจะแล้วเสร็จ
หรือไม่/หรือควรใช้สิทธิบอก
เลิกสัญญา โดยมีหลักเกณฑ์
ดังนี้**

๒.๑ ถ้าเห็นว่าควรผ่อนปรนการบอกเลิกสัญญา ให้แจ้ง
คู่สัญญาทราบและดำเนินการตามสัญญา โดยเร็ว
พร้อมกับให้กำหนดแผนและระยะเวลาการทำงาน
ให้แล้วเสร็จให้ชัดเจน

๒.๒ กรณีควรบอกเลิกสัญญา ให้มีหนังสือแจ้งไปยังคู่สัญญา
โดยเร็ว พร้อมแจ้งค่าปรับและริบหลักประกันสัญญา (ถ้ามี)

๒.๓ กรณีคู่สัญญามีหนังสือแจ้ง ยอมเสียค่าปรับโดยมีเงื่อนไข
หรือไม่มีหนังสือแจ้งภายในเวลาที่กำหนด โดยไม่มีเหตุผล
สมควร ให้มีหนังสือแจ้งบอกเลิกสัญญาโดยเร็ว พร้อมแจ้ง
ค่าปรับและริบหลักประกันสัญญา (ถ้ามี)

หนังสือตอบหาหรือของคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด่วนที่สุด ที่ กค (กwp)
๐๘๒๑.๓/๐๐๕๗๐ ลว.๙ มกราคม ๒๕๕๕ เรื่อง เรียกค่าปรับแม่เกิน10%ตาม
สัญญา หากเห็นว่าไม่ชอบ ให้ใช้สิทธิทางศาลเพื่อให้ศาลลดค่าปรับเอาเอง

(กรณีศึกษา) ผู้รับจ้างผิดสัญญา กรม จ. ไม่บอกเลิกสัญญา และแจ้งให้ยอมเสีย
ค่าปรับส่วนที่เกินร้อยละ ๑๐ ผู้รับจ้างไม่ยอมเสียค่าปรับ โดยอ้างคำพิพากษาศาล
ปกครองสูงสุดที่เคยมีคำพิพากษาไว้ในคดีอื่น ที่ให้จ่ายเพียงไม่เกิน ๑๐% ตาม
ระเบียบแต่กรม จ. ยังคงบังคับตามสัญญาที่ได้ตกลงกันไว้ โดยคิดค่าปรับนับถัดจาก
วันครบกำหนดส่งมอบงานตามสัญญา หรือถึงวันส่งมอบงานถูกต้องตามสัญญา

**กwp. เห็นว่าในหลักการ คำพิพากษาศาลแต่ละคดี มีผลผูกพันเฉพาะคู่กรณี
เท่านั้น ไม่มีผลผูกพันบุคคลภายนอกเป็นการทั่วไป**

ดังนั้น หากบริษัทเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมก็สามารถใช้
สิทธิทางศาล เพื่อขอลดค่าปรับสูงเกินส่วนได้ เนื่องจากเป็นอำนาจเฉพาะ
ของศาล ตามปพพ. ม.๓๘๓ ซึ่งส่วนราชการไม่มีอำนาจตามกฎหมายหรือ
ระเบียบใดที่จะงด ลดค่าปรับ หากไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามระเบียบพัสดุ

ข้อ ๑๓๙

ภายหลังบอกเลิกสัญญา
จะดำเนินการบังคับตามสัญญา
อะไรได้บ้าง?

❑ สิทธิหลังจากการบอกเลิกสัญญา/จะริบหลักประกันสัญญาทั้งหมด/หรือริบแต่เพียงบางส่วน ได้หรือไม่?

• กรณีศึกษา(มติกวพ.)

- เมื่อบอกเลิกสัญญาแล้ว ส่วนราชการผู้ซื้อจะใช้สิทธิริบหลักประกันสัญญาตามเงื่อนไขที่ระบุในสัญญา ข้อ ๘ เต็มจำนวนหลักประกันทั้งหมด หรือเพียงบางส่วน ก็ได้
- ✓ แต่การจะริบทั้งหมด หรือ บางส่วน นั้น ขึ้นอยู่กับว่า จำนวนค่าปรับ และค่าเสียหายอื่น (ถ้ามี) รวมกันแล้วไม่เกินกว่าจำนวนเงิน ตามหลักประกัน
- ✓ ส่วนราชการผู้ซื้อ อาจใช้ดุลพินิจริบหลักประกัน เพื่อชดใช้ได้ตามจำนวนค่าเสียหายที่แท้จริง

การใช้สิทธิตามสัญญา ภายหลังบอกเลิกสัญญาแล้ว

❖ มติกวพ. ๔๗/พ.ย.๕๒ กรม ว. ใช้สิทธิบอกเลิกสัญญา ตามเงื่อนไขของสัญญาซื้อเครื่องตรวจวิเคราะห์ทางอิมมูโนเอสเสย์ แบบอัตโนมัติไป แล้ว ย่อมมีสิทธิดังนี้

๑. รีบหลักประกันสัญญา หรือเรียกร้องจากธนาคารผู้ค้ำประกัน

๒. กรณีมีค่าปรับ ให้เรียกร้องจากคู่สัญญาให้ชำระค่าปรับโดยคิดตั้งแต่วันถัดจากวันครบกำหนดตามสัญญา จนถึงวันบอกเลิกสัญญา หักด้วยจำนวนวันที่ส่วนราชการใช้ไปในการตรวจรับ

๓. หากต้องซื้อใหม่ และมีราคาเพิ่มขึ้นจากวงเงินตามสัญญาเดิม ย่อมเรียกให้ชดใช้ราคาส่วนที่เพิ่มขึ้นได้ด้วย

๔. ค่าเสียหายอื่น ๆ (ถ้ามี) ได้แก่ ค่าขาดรายได้ หรือขาดประโยชน์จากการรับจ้างวิเคราะห์

การใช้สิทธิตามสัญญาภายหลังบอกเลิกสัญญา (ต่อ)

- ❑ ทั้งนี้ ให้นำค่าเสียหายข้างต้นทั้งหมดมาหักจากเงินประกันสัญญา ถ้าเหลือให้คืนบริษัทฯคู่สัญญา
- ❑ หากมีค่าเสียหายท่วมจำนวนหลักประกันให้ยึดไว้ทั้งหมดโดยไม่ต้องคืนหลักประกันสัญญา และใช้สิทธิเรียกร้องเพิ่มจนครบจำนวนด้วย

ส่วนราชการจะนำค่าจ้างของสัญญาหนึ่ง ไปหักกลบลบหนี้กับค่าเสียหายที่เกิดขึ้นกับอีกสัญญาหนึ่งซึ่งเป็นคนละสัญญาไม่ได้

มหาวิทยาลัย ศ. ทำสัญญาจ้างก่อสร้างอาคารเรียน กับ บริษัท ก. ไว้ ๒ สัญญา / สัญญาที่ ๑ ผิดสัญญา จึงบอกเลิกสัญญาและอยู่ระหว่างพิจารณาสั่งท้งงาน ส่วนสัญญาที่ ๒ ได้ส่งมอบงานงวด ที่ ๑ ถูกต้องแต่ยังไม่ได้จ่ายค่าจ้างให้ จึงหาวิธีว่า จะไม่จ่ายค่างานตามสัญญาที่ ๒ โดยจะนำมาหักชำระค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจากการบอกเลิกสัญญาที่ ๑ ได้หรือไม่?

มติ บริษัท ก. ย่อมมีสิทธิได้รับสินจ้างตามผลแห่งการงานมหาวิทยาลัย ศ. จึงมีหน้าที่ต้องจ่ายค่าจ้างดังกล่าวให้แก่บริษัทฯ ตามสัญญาต่อไป ทั้งนี้ มหาวิทยาลัย ศ. ย่อมไม่อาจอาศัยเหตุที่มหาวิทยาลัย ศ. ได้บอกเลิกสัญญากับบริษัท ก. ในอีกสัญญาหนึ่งมาอ้างเหตุเพื่อที่จะไม่เบิกจ่ายเงินให้แก่บริษัท ก. ในอีกสัญญาหนึ่งได้

(กรณีศึกษา) กรม.ช.แจ้งบอกเลิกสัญญาไปแล้ว แต่ผู้รับจ้าง
ยังคงทำงานต่อไปอีกจนแล้วเสร็จ และขอให้ทบทุนและ
ยกเลิกการบอกเลิกสัญญาเสีย / แต่คกก.ตรวจการจ้างได้ตรวจ
รับงานจ้างงวดสุดท้ายแล้ว และขอเบิกเงินค่าจ้างงวดสุดท้าย

82

(มติกวพ. หนังสือตอบ ด่วนที่สุด / ๑๕๔๗๐/ลว.๒/๐๒/๒๕๕๕)

-กรณีนี้เมื่อบอกเลิกสัญญา และสงวนสิทธิ์ตามสัญญาแล้ว

คู่สัญญาจึงต้องกลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม

-ซึ่งหากมีงานที่ผู้ว่าจ้างได้รับไว้ และใช้ประโยชน์ในราชการได้ ผู้ว่าจ้าง
จะต้องใช้ราคาให้ผู้รับจ้าง โดยจะต้องหักค่าปรับและค่าเสียหาย
อื่น ๆ (ถ้ามี) ออกก่อนด้วย

-เว้นแต่ งานนั้นไม่สามารถนำไปใช้ในราชการได้ตามสัญญา จึงต้องถือ
ว่า งานนั้นไม่ควรค่าแห่งการชดใช้เงินคืน ตามปพพ.มาตรา ๓๙๑ โดย
ส่วนราชการผู้ว่าจ้างไม่สามารถยกเลิกการบอกเลิกสัญญาจ้างดังกล่าวได้

(ต่อ) ส่วนประเด็นเรื่องการตรวจรับงานจ้างก่อสร้าง ที่ผู้รับจ้างส่งมอบงานภายหลังบอกเลิกสัญญา

- -เนื่องจาก ตามหลักการของระเบียบฯ พัสดข้อ ๗๒ (อปท.ข้อ ๖๕)
คณะกรรมการตรวจการจ้างจะต้องตรวจรับงานให้เป็นไปตาม
แบบรูปรายการและข้อกำหนดในสัญญา

- กรณีดังกล่าว เมื่อผู้ว่าจ้างได้มีหนังสือบอกเลิกสัญญาก่อนที่ผู้รับจ้างจะส่งมอบงานตามที่กำหนดไว้ในสัญญา จึงถือว่า คู่สัญญามีได้มีนิติสัมพันธ์ต่อกันตามสัญญาเดิม ผู้ว่าจ้างจึงไม่สามารถตรวจรับงานจ้างตามหลักการดังกล่าวได้ ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า คณะกรรมการตรวจรับงานจ้าง ได้ดำเนินการตรวจรับงานจ้างงวดสุดท้ายภายหลังจากบอกเลิกสัญญาไปแล้ว จึงเป็นการปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยระเบียบฯ พัสด/

การตรวจรับพัสดุ
และการควบคุมงานก่อสร้าง
ตามระเบียบฯ ข้อ ๗๑ ข้อ ๗๒ ข้อ ๗๓

กำหนดระยะเวลาการตรวจรับพัสดุและ การตรวจรับงานจ้างก่อสร้าง

ส.เวียน สำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร.๑๓๐๕/ว.๕๘๕๕ ลว. ๑๑ กค.๕๕
เรื่อง ระยะเวลาตรวจรับงานจ้างก่อสร้าง และการตรวจรับพัสดุ

□ หลักการ

✓ ให้ตรวจรับวันที่มีหนังสือนำพัสดุมาส่งตามเงื่อนไขสัญญา
และต้องมีหลักฐานการส่งมอบเป็นหนังสือด้วย เพื่อ:-

- ให้ใช้เป็นหลักฐานยืนยันวันที่ส่งมอบตามสัญญา
และเป็นประโยชน์ในการคิดคำนวณค่าปรับ

ระยะเวลาในการตรวจรับพัสดุ/ตรวจการจ้างก่อสร้าง

นร (กwp) 1002/ว 9
ลว. 4 เม.ย. 33

- ให้ หน.ส่วนราชการหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้ง กำหนดระยะเวลา
- ปฏิบัติงานทุกครั้ง/ให้ คกก.ตรวจรับ / ตรวจการจ้าง รายงานผล
- ภายในกำหนด + ถ้าล่าช้า ให้ขอขยายเวลา

นร 1305/ว 5855 ลว. 11 ก.ค. 44 + สร 1001/ว 35 ลว. 30 ธ.ค. 25

ระยะเวลาตรวจรับพัสดุ

ระยะเวลาตรวจการจ้าง

ระยะเวลาเริ่มตรวจ

ระยะเวลาการตรวจ

ระยะเวลาเริ่มตรวจ

ระยะเวลาการตรวจ

วันที่ส่งมอบ

ตรวจให้เสร็จสิ้นโดยเร็วที่สุด
แต่อย่างช้าไม่เกิน 5 วันทำการ
(ไม่รวมเวลาที่ใช้ทดลอง)

ตารางถัดไป

กำหนดระยะเวลาในการตรวจรับ/ตรวจการจ้าง

งานจ้างก่อสร้างแบบราคาเหมารวม (**Lump Sum**)

วันทำการ

ราคาค่างาน	ผู้ควบคุมงาน		คณะกรรมการตรวจการจ้าง	
	งวดงาน	งวดสุดท้าย	งวดงาน	งวดสุดท้าย
ทุกราคาค่างาน	3 วัน	3 วัน	3 วัน	5 วัน

งานจ้างก่อสร้างแบบราคาต่อหน่วย (**Unit Cost**)

วันทำการ

ราคาค่างาน	ผู้ควบคุมงาน		คณะกรรมการตรวจการจ้าง	
	รายงวด	ครั้งสุดท้าย	รายงวด	ครั้งสุดท้าย
ไม่เกิน 30 ล้านบาท	4 วัน	8 วัน	3 วัน	5 วัน
ไม่เกิน 60 ล้านบาท	8 วัน	12 วัน	3 วัน	5 วัน
ไม่เกิน 100 ล้านบาท	12 วัน	16 วัน	3 วัน	5 วัน
เกิน 100 ล้านบาทขึ้นไป	16 วัน	20 วัน	3 วัน	5 วัน

**** ทำไม่เสร็จภายในกำหนด ให้รายงาน สน.ส่วนราชการ + สำเนาแจ้งคู่สัญญาทราบ ****

☐ การนับระยะเวลาตรวจรับงานก่อสร้าง ให้นับตั้งแต่เมื่อใด ?

☐ ผู้ควบคุมงาน
งวดงานละ ๓ วันทำการ

☐ ให้นับถัดจากรับ
หนังสือส่งมอบจาก
ผู้รับจ้าง

คกก.ตรวจการจ้าง

☐ งวดงานละ ๓ วันทำการ
งวดสุดท้าย ๕ วันทำการ

☐ ให้นับถัดจากวันที่
ผู้ควบคุมงานตรวจเสร็จ
และรายงานให้ประธาน
กรรมการตรวจการจ้าง
ทราบแล้ว

ปัญหา

เรื่องการตรวจรับพัสดุ

การตรวจรับงาน ก่อนแก้ไขสัญญา

เมื่อนำของมาใช้แล้ว ย่อมมีหน้าที่ชำระหนี้ตามสัญญา

(มติกวพ.ครั้งที่๒๖/๒๕๕๔ -๒๒/๑๒/๕๔)

กรม จ. จ้างติดตั้งปรับปรุง/ระบบกล้อง CCTV ระหว่างสัญญา
มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเนื้อหา/ปรับลดเงินค่าจ้างให้สอดคล้องกับ
เงินงบประมาณ

✓ซึ่งตามระเบียบฯพัสดุ กำหนดให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ
จะต้องรายงานหัวหน้าส่วนราชการแก้ไขสัญญาก่อนตรวจรับ

➤แต่คณะกรรมการฯไม่ได้แก้ไขสัญญา กลับไปตรวจรับงานดังกล่าว
จึงถือว่ามิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบ

อย่างไรก็ดี เมื่อทางราชการนำสิ่งของมาใช้ในราชการแล้ว จึงต้องเบิก
จ่ายเงินไปชำระหนี้ตามเงื่อนไขของสัญญา

(กรณีศึกษา)ผู้ขายส่งมอบของพัสดุดูขาด / เกิน

☞ กรม ร.ซื้อ/กระสุนปืน ๙ มม.และ .๓๘ สเปเชียล

ตามสัญญา ซื้อกระสุนขนาด ๙ มม. ๑๘,๗๘๕ นัด

แต่ส่งของ - ๙ มม. ๑๐,๐๐๐ นัด ขาดไป ๘,๙๘๕ นัด

- .๓๘ สเปเชียล ๑๘,๗๘๕ นัด

ส่งเกินไป ๘,๗๘๕ นัด

(ต่อ) ผู้ขายส่งของพัสดุดูขาด / เกิน

มติกวพ. แนวปฏิบัติที่ถูกต้อง----

- โดยหลักการ---- ต้องรับมอบกระสุนปืนพกที่ถูกต้องตามสัญญา
- ๑.) กรณี กระสุนลูกโม .๓๘ บริษัทฯ ที่ส่งมาเกินกรมฯ ต้องรับให้ครบตามจำนวนที่กำหนดในสัญญาจำนวน ๑๐,๐๐๐ นัด เท่านั้น
- ๒.) กรณีบริษัท ส่งมอบกระสุนปืนขนาด ๙ มม.ขาดจำนวนไป
ต้องเรียกให้บริษัทส่งให้ถูกต้อง ครบถ้วน ตามสัญญาได้
 - หากบริษัทฯ ไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาข้อหนึ่งข้อใด
 - กรมมีสิทธิบอกเลิกสัญญา และเรียกชดใช้ค่าเสียหายที่เพิ่มขึ้นได้ตามจำนวนค่าเสียหายที่ต้องซื้อกระสุนปืน จำนวนดังกล่าว
กับผู้ขายรายใหม่และค่าเสียหายอื่น ๆ (ถ้ามี)
- ทั้งนี้ กรมฯ จะต้องแก้ไขสัญญาก่อนตรจรับตามจำนวนที่แท้จริง ก่อน

(กรณีศึกษา) การตรวจรับเครื่องปรับอากาศ

ส. เวียน กวพ. ว. ๒๖๒๑ ล.๒๙ มี.ค. ๔๕

- การซื้อ/จ้าง ที่ระบุ พร้อมติดตั้งเครื่องปรับอากาศ
- ถ้าเครื่องปรับอากาศไม่เสียภาษีสรรพสามิตให้

ถูกต้อง จะทำให้มีปัญหาครอบครอง และใช้งานตามปกติ

✓ วิธีปฏิบัติ จึงควรขอความร่วมมือ จนท. สรรพสามิตมาช่วย

ตรวจสอบ หรือ มาร่วมเป็นกรรมการตรวจรับ **ก็ได้**

- ถ้าเสียภาษีไม่ถูกต้อง ถือว่าผิดสัญญา เพราะ
 ๑. ราคาสิ่งของ/ค่าจ้างจ้าง รวมภาษีทั้งปวงไว้แล้ว
 ๒. อาจถูกสั่งเป็นผู้ทิ้งงาน ต่อไป
 ๓. อาจถูกปรับ

ปัญหา ชื่อของ กำหนด SPEC ไว้ ๖ รายการ ใน CATALOG มี ๓๑ รายการ ส่งครบ ๖ รายการ ถูกต้องแล้ว

- ❑ แม้สัญญาจะกำหนดให้ CATALOG เป็นส่วนหนึ่งของสัญญาก็ตาม แต่คู่สัญญามีเจตนาซื้อที่มีคุณลักษณะ ๖ รายการ ตามเงื่อนไขที่ประกาศกำหนด
- ✓ คณะกรรมการตรวจรับ จึงต้องพิจารณาเจตนาที่แท้จริงของคู่สัญญา
- ✓ เมื่อบริษัทฯ ส่งมอบครบ ๖ รายการ ไม่ครบ ๓๑ รายการ
- ✓ **ก็ถือว่า** – บริษัทฯ ส่งมอบถูกต้องตามเจตนารมณ์ของคู่สัญญาทั้ง ๒ ฝ่ายแล้ว

(ส.ตอบข้อหารือ ที่ กค. (กวพ.๐๔๐๘/๒๐๐๕๔ ลว. ๑๓ กค. ๕๕)

คณะกรรมการตรวจรับแล้ว นำของไปฝากไว้กับผู้ขาย

ปัญหา

จังหวัด ร. ซื้อพัสดุ และและผู้ขายส่งมอบพัสดุแล้ว แต่จึงจำเป็นต้องเก็บรักษาไว้ก่อนเพื่อรอการก่อสร้างให้แล้วเสร็จ โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ทำหนังสือฝากไว้กับผู้จำหน่าย โดยมี เงื่อนไขว่า เมื่อมีการส่งคืนพัสดุที่ฝากไว้ คณะกรรมการจะดำเนินการตรวจรับอีกครั้ง

แนวทางแก้ไข

- ❑ กรณีนี้ ถือว่า สิ่งของดังกล่าวได้ตรวจรับเรียบร้อยแล้วตามระเบียบฯ
- ดังนั้น การตรวจรับอีกครั้งตามข้อตกลงฝากครุภัณฑ์ จึงไม่ใช่การตรวจรับพัสดุตามระเบียบฯ แต่อย่างใด
- แต่เป็นการตรวจรับตามสัญญาฝากทรัพย์สิน ซึ่งอยู่ภายใต้บังคับตามปพพ.ลักษณะ ๑๐ ฝากทรัพย์สิน

มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่า การที่จังหวัด.ได้ฝากพัสดุ ซึ่งได้ทำการ ตรวจรับแล้วไว้กับผู้ขายนั้น ชอบด้วยระเบียบฯ ข้อ ๑๕๑ และ ข้อ ๑๕๒ เรื่อง การเก็บรักษาพัสดุ หรือไม่ ?

- เนื่องจาก โดยหลักการ เมื่อส่วนราชการได้รับพัสดุไว้แล้ว ไม่ว่าจะได้อายุประการใด และเจ้าหน้าที่พัสดุได้รับมอบแล้ว เจ้าหน้าที่พัสดุมีหน้าที่ต้องลงบัญชีหรือทะเบียนเพื่อควบคุมพัสดุ แล้วแต่กรณี แยกเป็นชนิด และแสดงรายการตามตัวอย่างที่ กวพ. กำหนด
 - โดยให้มีหลักฐานการรับเข้าบัญชีหรือทะเบียนไว้ประกอบรายการด้วย และเก็บรักษาพัสดุให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ปลอดภัย และให้ครบถ้วนถูกต้อง ตรงตามบัญชีหรือทะเบียน หากจังหวัดระยองไม่มีสถานที่เพียงพอสำหรับเก็บพัสดุ ก็ชอบที่จะเช่าสถานที่เพื่อเก็บรักษาพัสดุได้ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๒๙
 - การที่จังหวัด ร.ได้ฝากพัสดุของทางราชการไว้กับผู้ขาย อันอาจทำให้ส่วนราชการไม่สามารถทำการควบคุมและตรวจสอบพัสดุได้ตามระเบียบฯ
 - เป็นเหตุให้พัสดุของทางราชการเกิดการสูญหายหรือได้รับคืน ไม่ถูกต้องครบถ้วนตามหลักฐานการฝาก
- ✓ จึงเป็นการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามระเบียบฯ ทั้งนี้ การกระทำดังกล่าวอาจเข้าข่ายเป็นความผิดตามระเบียบฯ ข้อ ๑๐ ด้วย

การตรวจรับพัสดุบางส่วน

ปัญหา

- สำนักงาน ศ.ได้ทำสัญญาซื้อขายเครื่องปรับอากาศพร้อมติดตั้งจำนวน ๘๐ เครื่อง กับบริษัทฯ โดยผู้ขายได้ส่งมอบเครื่องปรับอากาศ จำนวน ๘๐ เครื่องให้แก่ผู้ซื้อภายในกำหนดเวลาตามสัญญา
- แต่ปรากฏว่า เครื่องปรับอากาศที่มีขนาดต่ำกว่า ๓๐,๐๐๐ บีทียู จำนวน ๓๔ เครื่อง ไม่ได้รับมาตรฐานประหยัดพลังงานเบอร์ ๕ ตามเงื่อนไข ที่กำหนดไว้ในสัญญา
- ✓ จึงเป็นการส่งมอบครบถ้วน แต่ไม่ถูกต้องตามสัญญาบางส่วน
- สำนักงานฯ ควรบอกเลิกสัญญากับบริษัทฯ หรือ ควรตรวจรับบางส่วน โดยแก้ไขสัญญาเพื่อให้รับในส่วนที่ถูกต้องจำนวน ๔๖ เครื่อง และไม่ตรวจรับจำนวน ๓๔ เครื่อง

ตามระเบียบพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๗๑ (๕)

๑. หากส่วนราชการประสงค์จะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญา ตามข้อ ๙

○ คู่สัญญาแต่ละฝ่ายจำเป็นต้องให้อีกฝ่ายหนึ่ง ได้กลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม แต่ทั้งนี้จะให้เป็นที่ย่อมเสียแก่สิทธิของบุคคลภายนอกหาได้ไม่ ตามปปพ.มาตรา ๓๙๑

○ โดยผู้ซื้อจะต้องชดใช้เงินคืนตามควรค่าแห่งงาน

○ หากมีการงานหรือพัสดุที่ได้รับไว้และใช้ประโยชน์ในราชการได้ตามสัญญาแล้ว ผู้ซื้อจะต้องมีการชดใช้ราคาให้แก่ผู้ขาย และจะต้องมีการหักค่าปรับและค่าเสียหายอื่นๆ (ถ้ามี) ออกก่อนด้วย

□ เว้นแต่การงานหรือพัสดุที่รับไว้ ผู้ซื้อไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ตามสัญญาได้ จึงต้องถือว่าพัสดุหรืองานนั้น ไม่ควรค่าแก่การชดใช้เงินคืน

อนึ่ง เมื่อหน่วยงานได้มีการบอกเลิกสัญญาไปแล้ว และหน่วยงานได้จัดซื้อสิ่งของจากบุคคลอื่น ผู้ขายจะต้องชดใช้ราคาที่เพิ่มขึ้นจากราคาที่กำหนดไว้ในสัญญานี้ด้วย

- ๒. หากส่วนราชการผู้ซื้อเห็นว่า การตรวจรับเฉพาะส่วนที่ถูกต้องไว้ใช้ในราชการ จะเป็นประโยชน์แก่ทางราชการมากกว่าการบอกเลิกสัญญา ก็สามารถที่จะตรวจรับบางส่วนไว้ใช้ในราชการได้ ตามเงื่อนไขของสัญญา ข้อ ๕ วรรคสามดังกล่าว และเบิกจ่ายเงินให้แก่ผู้ขายตามจำนวนที่ส่งมอบถูกต้องตามเงื่อนไขของสัญญา
- ทั้งนี้ การตรวจรับเครื่องปรับอากาศบางส่วนดังกล่าว เนื่องจากสัญญาฯ กำหนดให้มีการจ่ายเงินงวดเดียวเท่านั้นเมื่อผู้ขายส่งมอบของครบถ้วนถูกต้องตามสัญญา
- ดังนั้น หากจะตรวจรับเฉพาะส่วนตามสัญญาข้อ ๕ **จึงต้องแก้ไขสัญญาตามระเบียบฯ ข้อ ๑๓๖ ด้วย** เพื่อให้สามารถแบ่งจ่ายเงินเป็นงวดได้ และจะต้องสงวนสิทธิการปรับในจำนวนที่ส่งมอบไม่ถูกต้องไว้ด้วย
- สำหรับการคิดค่าปรับจะเริ่มคิดเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาตามสัญญาแล้ว โดยเริ่มนับถัดจากวันสิ้นสุดระยะเวลาตามสัญญาไปจนถึงวันที่ผู้ขายส่งมอบสิ่งของถูกต้องครบถ้วนตามสัญญาที่ได้ตกลงกันไว้ หักด้วยจำนวนวันที่ส่วนราชการใช้ไปในการตรวจรับ

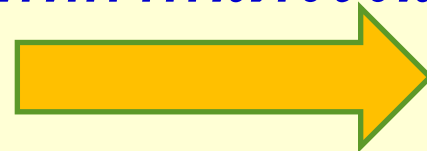
(ปัญหา) งานก่อสร้าง หน้าที่ของคณะกรรมการ ตรวจการจ้าง มีขอบเขตอย่างไร ?

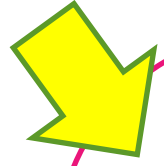
แนวปฏิบัติ (มตีกวพ.ครั้งที่ ๒๗/๒๕๕๓(๑๗/๐๖/๕๓)

๑.ปฏิบัติตามข้อกำหนดในระเบียบฯ ข้อ ๗๒

- กล่าวคือ หากคณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบ
รายงานการปฏิบัติงานของผู้รับจ้าง และเหตุการณ์แวดล้อม
ที่ผู้ควบคุมงานรายงาน โดยตรวจสอบกับแบบรูปรายการ
ละเอียด และข้อกำหนดในสัญญาแล้วมีข้อสงสัย หรือ
มีกรณีที่เห็นว่า ตามหลักวิชาช่างไม่น่าจะเป็นไปได้

✓ -ให้ออกตรวจงานจ้าง ณ สถานที่ที่กำหนดไว้ใน
สัญญาหรือข้อตกลงให้ทำงานจ้างนั้น ๆ

➤ โดยให้มีอำนาจสั่งเปลี่ยนแปลง แก้ไขเพิ่มเติม หรือตัด
ทอนงานจ้างได้ตามที่เห็นสมควร และตามหลักวิชาช่าง
เพื่อให้เป็นไปตามแบบรูปรายการละเอียด และข้อกำหนด
ในสัญญา เท่านั้น

➤ และหากคณะกรรมการตรวจการจ้างเห็นสมควรแก้ไข
เปลี่ยนแปลง ให้งานที่นอกเหนือจากที่กำหนดในแบบรูป
รายการละเอียดและข้อกำหนดในสัญญา

➤ จะต้องนำเสนอหัวหน้าส่วนราชการเพื่อแก้ไขสัญญา
ก่อนดำเนินการต่อไป และหากหน่วยงานเห็นว่า
จำเป็นต้องแก้ไขสัญญา ย่อมต้องปฏิบัติตามระเบียบฯ
พัสดุ ข้อ ๑๓๖

**ตัวอย่าง
การตรวจรับ
งานก่อสร้าง**

(กรณีศึกษา)การนำพัสตูป้ใช้ก่อนการตรวจรับ

ถือว่าเป็นการรับมอบแล้วโดยปริยาย

☒ **เทศบาลจ้างบริษัทฯ ก่อสร้างถนน** จ่ายค่าจ้าง ๑๓ งวด
ผู้รับจ้างส่งงานงวดที่ ๑๓ สุดท้าย ปรากฏว่ามีเนื่องานงวด
ก่อน ๆ ทั้ง ๑๒ งวด ซึ่งจ่ายเงินค่างวดไปแล้ว กลับมีความชำรุด
บกพร่องอีก กรรมการสั่งให้แก้ไขซ่อมแซม

☐ ระหว่างการแก้ไข **เทศบาลเปิดถนนให้ประชาชนใช้สัญจร** ไป-มา
ถือได้ว่า เป็นการยอมรับมอบงานงวดที่ ๑๓ ไปแล้ว โดยปริยาย

☐ **เทศบาลต้องจ่ายเงินค่าจ้างตามสัญญา**

➤ ส่วนปัญหาความชำรุดบกพร่องในงวดงานใด บริษัทผู้รับจ้างต้อง
ซ่อมแซมแก้ไขตามเงื่อนไขสัญญา ข้อ ๖ เรื่องประกันความชำรุด
บกพร่อง

การส่งมอบและตรวจรับข้ามงวดงาน ทำได้หรือไม่?

○มติกวพ.(ธ.ค.๕๘) ในหลักการ

○“สัญญาที่มีการแบ่งงวดงาน และจ่ายเงินเป็นงวด ๆ ก็ เพื่อให้การก่อสร้างเป็นไปตามลำดับขั้นตอนตามหลักวิชาการก่อสร้าง

○การแบ่งจ่ายเงินเป็นงวด ๆ ก็ เพื่อให้ใช้เป็นทุนหมุนเวียนในระหว่างการทำงานให้ผู้รับจ้างเกิดสภาพคล่องทางการเงิน.”

○สัญญาจ้างแบ่งงวดงาน ๑๐ งวด มิได้มีข้อกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น จึงตรวจรับงาน และจ่ายเงินข้ามงวดงาน นอกไปจากที่สัญญากำหนดไม่ได้

○เว้นแต่ เห็นว่า งานงวดใด เป็นอิสระไม่เกี่ยวข้องกันและ ประสงค์จะรับไว้ก่อน ก็ต้อง แก้ไขสัญญา เพื่อให้คกก.ตรวจการจ้าง ตรวจรับงานตามเงื่อนไขสัญญา

ความเสียหายเกิดขึ้นก่อนตรวจรับงานงวดสุดท้าย ผู้รับจ้างต้องรับผิดชอบซ่อมแซมให้คืนดี แม้เกิดเหตุสุดวิสัย

❖ หนังสือเวียน กวพ.สร.๑๐๐๑/ว.๒๘ลว.๑๘พ.ย๒๕
และในแบบสัญญาที่กวพ.กำหนด

① การตรวจรับงานจ้างแต่ละงวด มิใช่การตรวจรับมอบงานจ้าง
ไว้ใช้ในราชการ

② แต่เป็นเพียงเพื่อจะออกใบตรวจรับงานจ้าง ให้ผู้รับจ้างไว้เป็น
หลักฐานเพื่อใช้ประกอบการเบิกจ่ายเงินค่างวดงานต่อไปเท่านั้น

③ หากความเสียหายใด ๆ เกิดขึ้นแก่งานจ้าง ระหว่างงวด
งานแม้จะเกิดขึ้นเพราะเหตุสุดวิสัย ผู้รับจ้างก็ต้องรับผิดชอบใน
ความเสียหายนั้น โดยจัดหาใหม่/หรือแก้ไขซ่อมแซมให้คืนดี

ผู้รับจ้างนำงานไปให้ผู้รับจ้างช่วงทำ โดยไม่ได้รับอนุญาต
เมื่อได้ตรวจรับไว้ใช้งานแล้วโดยไม่ทักท้วง
ถือว่ายอมรับแล้วว่า งานถูกต้อง

- ผู้รับจ้างนำงานไปให้ผู้รับจ้างช่วงทำ

กรมฯ กำหนดเงื่อนไขห้ามผู้รับจ้างนำงานไปให้ผู้รับจ้างช่วง
ดำเนินงาน โดยมีได้รับความยินยอมจากผู้ว่าจ้างก่อน

ปรากฏว่า ► บริษัทฯ ผู้รับจ้างนำงานไปให้ผู้รับจ้างต่อโดยมิได้
ได้รับความยินยอม จึงเป็นการผิดสัญญาข้อ ๗

แต่ เมื่อส่งมอบของให้กรมฯ และกรมฯ ตรวจรับไว้ใช้งาน
เรียบร้อยแล้ว โดยมีได้ทักท้วงถือว่ายอมรับแล้ว

❖ งานก่อสร้าง ในใบ BOQ แตกต่างจากแบบรูปรายการ คณะกรรมการ ต้องตรวจรับตามแบบรูปรายการตามสัญญา

☞ มหาวิทยาลัย ส. จ้างก่อสร้างระบบระบายน้ำ/และที่พักรับบุคลากร
ตามประกาศประกวดราคา ข้อ ๑๒.๒ กับสัญญาจ้างข้อ ๑๓ กำหนด
ตรงกันว่า เรื่องแบบรูป และรายละเอียดตลาดเคลื่อนไว้สรุปว่า

“เอกสารประมาณราคางาน รายละเอียดปริมาณราคาวัสดุ และ
ค่าแรงงานแต่ละรายการของมหาวิทยาลัย ไม่ถือเป็นข้อผูกพันที่ต้อง
พิจารณาหรือปฏิบัติไปตามนั้น ”

→ ผู้เสนอราคาต้องรับผิดชอบตรวจสอบแบบรูป ถอดแบบ คำนวณ
ราคาแต่ละรายการของงานเอง

❑ จะกล่าวอ้างปฏิเสธความรับผิดชอบ ตลาดเคลื่อนไปจากหลักการ
ทางวิศวกรรม จะปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของ คกก. ตรวจสอบการจ้าง
หรือผู้ควบคุมงานของผู้ว่าจ้าง (มหาวิทยาลัย) โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย
เพิ่ม

แนวทางปฏิบัติ

- ❑ เมื่อปรากฏว่า รายละเอียดงานที่กำหนดไว้ในใบแจ้งปริมาณงานและราคา (BOQ) BILL OF QUANTITY ของผู้รับจ้าง แตกต่างไปจากรูปแบบรายการตามสัญญา
- ✓ ผู้รับจ้างจะปฏิเสธความรับผิดชอบไม่ได้
- คณะกรรมการตรวจการจ้าง (มหาวิทยาลัย)
ต้องยึดถือตามรูปแบบรายการตามที่ปรากฏในเงื่อนไขของสัญญา

❖ งานก่อสร้าง/การตรวจรับงานกรณี BOQ กับสัญญาขัดกัน

๑. ราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการไม่มีเครื่องกำเนิดไฟฟ้า แต่มีอยู่ในแบบรูปรายการแนบท้ายสัญญา

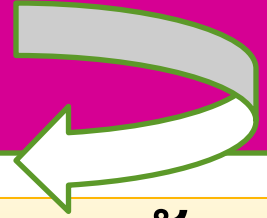
๒. ผู้เสนอราคาก็ไม่ได้เสนอราคาค่าครุภัณฑ์มาในใบ BOQ

แนวทางปฏิบัติ มติกวพ. RF00281/ม.ค./53

❑ เงื่อนไขในประกาศประกวดราคา กำหนดให้ผู้รับจ้างต้องรับผิดชอบถอดแบบ คำนวณราคาเองจะนำราคากลางของราชการมาปฏิเสธความรับผิดชอบและเรียกร้องค่าก่อสร้างภายหลังไม่ได้

➤ เงื่อนไขสัญญาเขียนว่า ผู้รับจ้างต้องรับรองว่าได้ตรวจสอบ และทำความเข้าใจแบบรูปรายการละเอียดโดยถี่ถ้วนแล้ว หากผิดพลาดเคลื่อนไปจากหลักการทางวิศวกรรม ผู้รับจ้างต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการตรวจการจ้าง และผู้ควบคุมงาน จะเรียกร้องเพื่อให้งานแล้วเสร็จสมบูรณ์ จะคิดค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นไม่ได้

วินิจฉัยว่า

- ✓ ในใบเสนอราคากำหนดให้ผู้รับจ้างต้องกรอกปริมาณวัสดุ จำนวนวัสดุ ราคาต่อหน่วยและค่าแรงต่อหน่วยซึ่งต้องตรวจสอบอย่างถี่ถ้วน เมื่อใบ BOQ ไม่มีรายการครุภัณฑ์
- ✓ จึงเป็นการคำนวณผิดพลาดของผู้รับจ้างเอง

➤ โดยที่ราคากลางของราชการเป็นเพียงการประมาณราคาเพื่อ
ใช้เปรียบเทียบกับราคาของผู้รับจ้างเท่านั้น

➤ ผู้รับจ้างจะอ้างว่ารายการครุภัณฑ์ดังกล่าว ไม่มีในราคากลาง
ไม่ได้

*** แม้ส่วนราชการผู้ว่าจ้างจะอ้างว่า**

*** ทรูภัณฑ์เครื่องกำเนิดไฟฟ้า ไม่มีความประสงค์จะซื้อ**

*** และไม่ได้ตั้งงบประมาณเพื่อการนี้ไว้แต่ต้น**

*** แต่กลับมีในแบบรูปรายการ**

*** หากผู้รับจ้างไม่ทำตามแบบรูปรายการ อาจทำให้เกิดการ
ได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างผู้เสนอราคาด้วยกัน**

*** เนื่องจากในประกาศ มีรายการดังกล่าว**

ดังนั้น กรณีนี้ ส่วนราชการจึงต้องพิจารณาวินิจฉัย โดย
ต้องตีความโดยสุจริต และคำนึงถึงประเพณีปฏิบัติว่า
วัตถุประสงค์ในการต่อเติมดังกล่าว รวมถึงการใช้งาน
ต้องการให้มีเครื่องกำเนิดไฟฟ้าหรือไม่ และรายการที่ขอตั้ง
งบประมาณประกอบด้วยค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง เป็นต้น

งานก่อสร้าง ในใบ**BOQ**ของผู้รับจ้างมีมั่งลวด/เหล็กดัด
แต่ในแบบรูปรายการของทางราชการไม่มี

ถือว่าผู้รับจ้างได้เสนอค่างานและคำนวณมั่งลวดเหล็กดัดมาแล้ว
ในขั้นตอนเสนอราคา จึงต้องผูกพันตามเงื่อนไขที่ตนเสนอ

คำวินิจฉัย อกพ. ครั้งที่ ๒๔/๒๕๕๔ เมื่อ ๒๓ มิ.ย.๒๕๕๔

สัญญาก่อสร้างข้อ ๒ วรรคท้าย สรุปว่า”ความใดในเอกสารแนบท้าย
สัญญาที่ขัดแย้งกับข้อความในสัญญา ให้ใช้ข้อความในสัญญาบังคับและ
กรณีเอกสารแนบท้ายสัญญา หรือแบบรูปรายการขัดแย้งกันเอง ผู้รับจ้าง
ต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของผู้ว่าจ้าง”

ซึ่งโดยหลักการ เมื่อผู้รับจ้างเสนอเงื่อนไขอย่างไรแล้ว
ย่อมต้องผูกพันตามคำเสนอของตน โดยไม่อาจถอนได้

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ใบแจ้งปริมาณงานและราคา
(**BOQ**) ของผู้รับจ้าง มีข้อเสนอโดยระบุรายละเอียด
และมีค่างาน มุ่งลวดและเหล็กดัดไว้

และกรม ร.ได้สนองรับราคาและมีการทำสัญญาแล้ว

ดังนั้น ผู้รับจ้างจึงต้องผูกพันตามเงื่อนไขที่เสนอ อีกทั้งแบบรูปและ
รายการละเอียดและใบยื่นข้อเสนอบัญชีปริมาณวัสดุและราคาก่อสร้าง
(**BOQ**)ผู้รับจ้างได้เสนอเป็นเอกสารแนบท้ายสัญญา อันถือว่าเป็นส่วน
หนึ่งของสัญญาทั้งสิ้น

ดังนั้น เมื่องานติดตั้งมุ่งลวดและเหล็กดัด ปรากฏอยู่ในใบ **BOQ**-ของ
ผู้รับจ้าง กรม ร. จึงต้องยึดถือบัญชีปริมาณวัสดุและราคาก่อสร้าง
BOQ ดังกล่าวเป็นหลักในการวินิจฉัยให้ผู้รับจ้างปฏิบัติงานดังกล่าว
ต่อไป

❖ งานก่อสร้าง หากมีการส่งมอบครั้งละหลาย ๆ งวด ก็
กระทำได้แต่ต้องถูกต้องตามขั้นตอนของงานแต่ละงวด

❑ บริษัทฯ ก ผู้รับจ้างก่อสร้างอาคารเรียน ๙ ชั้น พร้อมลิฟท์ ตามสัญญา
แบ่งงวดงานออกเป็น ๑๘ งวด งานล่าช้ากว่าสัญญา

❑ บริษัทฯ ธิบก่อสร้าง และส่งงานงวดที่ ๑๒ – งวดสุดท้าย(งวดที่ ๑๘)
ในคราวเดียว ก็ชอบที่จะกระทำได้
แต่คณะกรรมการตรวจการจ้างต้องตรวจรับงานดังกล่าวให้ถูกต้องตามสัญญา

ข้อสังเกต การแบ่งงวดงาน เป็นไปเพื่อประโยชน์ในการแบ่งจ่ายเงินให้
ผู้รับจ้างใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการทำงาน เมื่อผู้รับจ้างทำตามขั้นตอนของ
งานแต่ละงวดถูกต้องตามสัญญา

-การส่งมอบงานเป็นงวด-หลาย ๆ งวด จึงเป็นสิทธิของผู้รับจ้าง

ผู้รับจ้างไม่เข้าซ่อมแซมงานก่อสร้างที่ชำรุดบกพร่อง สามารถแจ้งให้ธนาคารผู้ค้ำประกันรับผิดชอบได้

- แบบสัญญาค้ำประกันข้อ ๑สรุปว่า “ธนาคารผู้ค้ำประกันยอมผูกพันตนที่จะค้ำประกันชนิดเพิกถอนไม่ได้ตามสัญญาเช่นเดียวกับลูกหนี้ชั้นต้นไม่เกินวงเงินที่กำหนดไว้ โดยไม่จำเป็นต้องเรียกร้องให้ผู้รับจ้างชำระก่อน
- การที่หน่วยงาน แจ้งให้ผู้รับจ้างเข้าซ่อมแซมงานที่ชำรุด แล้วไม่มาจึงจำเป็นต้องว่าจ้างผู้รับจ้างรายอื่นมาซ่อมแซมแทน
- ค่าใช้จ่ายดังกล่าว จึงเป็นค่าเสียหายอันเกิดจากการที่ผู้รับจ้างไม่ปฏิบัติตามสัญญา จึงมีผลผูกพันธนาคารผู้ค้ำประกันในฐานะลูกหนี้ชั้นต้น
- หน่วยงานจึงเรียกให้ธนาคารผู้ค้ำประกันชำระหนี้ได้ภายในวงเงินไม่เกินหลักประกัน โดยไม่ต้องเรียกร้องให้ผู้รับจ้างชำระหนี้ก่อน

ด้านการควบคุมพัสดุ

การจัดหาพัสดุ โดยวิธีการยืม (ข้อ๑๔๖-๑๕๐)

- ☛ การให้ยืม/นำพัสดุไปใช้ ที่มีใช้ประโยชน์ทางราชการ ทำไม่ได้
- ☛ หลักเกณฑ์การยืม-ผู้มีอำนาจอนุมัติ
 - ▶ ยืมใช้ระหว่างส่วนราชการ-หัวหน้าส่วนราชการ เป็นผู้อนุมัติ
 - ▶ ยืมใช้ในหน่วยงานเดียวกัน-หน.หน่วยงานที่รับผิดชอบพัสดุนุมัติ
 - ▶ หน่วยงานเดียวกันยืมไปใช้นอกหน่วยงาน-หน.ส่วนราชการอนุมัติ
- ☛ ทำหลักฐานการยืมไว้ด้วย - ผู้ให้ยืม มีหน้าที่ทวงคืน
- ☛ การส่งคืน - ส่งคืนในสภาพที่ใช้การได้เรียบร้อย
 - หากชำรุดต้องซ่อมให้อยู่ในสภาพเดิม หรือ
 - ชดใช้เงิน ตามสภาพที่เป็นอยู่ในขณะยืม

การลงบัญชี/ทะเบียน ควบคุมพัสดุ (ข้อ ๑๕๑)

❑ พักตร์ไม่ว่าจะได้อมาด้วยวิธีใด ๆ

✓ ให้เจ้าหน้าที่พัสดุลงบัญชี/ลงทะเบียนควบคุม ตามตัวอย่างกพ.

✓ อะไรเป็นวัสดุ /ครุภัณฑ์ ให้ดูแลหลักการจำแนกประเภทรายจ่ายตามหนังสือเวียนสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๔/ว ๓๓ ลว. ๑๘ ม.ค.๒๕๕๓

วิธีลงทะเบียน(ด่วนที่สุดที่ กค(กพ)๐๔๐๘.๔/ว๑๒๙ ลว.๒๐ต.ค๕๙)

๑) วัสดุ- ลงบัญชีวัสดุตามแบบที่ กพ. กำหนดไว้เดิม

๒) วัสดุ ที่มีอายุการใช้งานเกินกว่า ๑ ปี ซึ่งมีราคาต่อหน่วย หรือต่อชุดไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท **และครุภัณฑ์**

-ให้ลงทะเบียนควบคุมทรัพย์สินตามแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนดไว้
แต่วัสดุที่มีอายุใช้งานนานที่ไม่ถึง ๕ พันบาท ไม่ต้องคิดค่าเสื่อมราคา

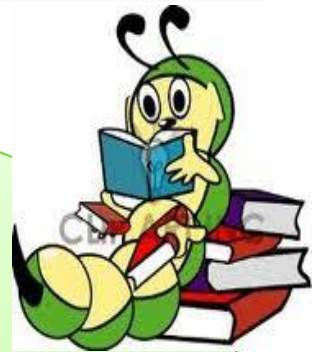
✓ ตามส.ด่วนที่สุด ที่ กค๐๕๒๘.๒/ว ๓๓๕๔๕ ลว.๑๖ พ.ย. ๒๕๔๙

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๑ ทวิ* บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่มหาวิทยาลัย
ได้มาโดยมีผู้ทิตให้ หรือได้มาโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยน
จากรายได้ของมหาวิทยาลัย ไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุ
และให้เป็นกรรมสิทธิ์ ของมหาวิทยาลัย

หากไม่มีข้อกำหนดวิธีการควบคุมไว้เป็น
อย่างอื่นเป็นการเฉพาะ จะต้อง
ลงทะเบียนควบคุมตามแบบที่ กวพ.
กำหนด ตามระเบียบฯพัสดุข้อ ๑๕๑

ผู้มีหน้าที่เบิก-จ่ายพัสดุ ไปใช้งาน (ข้อ ๑๕๓-๑๕๔)

□ ผู้เบิกพัสดุ ได้แก่

๑. ระดับกอง/หรือหน่วยงานแยกจากกรม/หน่วยงานในส่วนภูมิภาค → จะเบิกพัสดุกับกรม - ให้หัวหน้าหน่วยงานเป็นผู้เบิก
๒. หน่วยพัสดุของหน่วยงานในภูมิภาค/หรือหน่วยงานแยกต่างหากจากกรม - ให้หัวหน้างานที่ต้องใช้พัสดุ เป็นผู้เบิก

□ ผู้สั่งจ่ายพัสดุ ได้แก่

หัวหน้าหน่วยพัสดุ/ระดับแผนกหรือต่ำกว่าแผนกแต่มีหน้าที่ควบคุมพัสดุ หรือข้าราชการที่ได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าหน่วยพัสดุ เป็นผู้สั่งจ่ายพัสดุ

- ผู้สั่งจ่ายต้องตรวจสอบใบเบิก เอกสารประกอบแล้วลงบัญชี หรือทะเบียนทุกครั้งที่มีการจ่าย เก็บใบเบิกจ่ายไว้เป็นหลักฐานด้วย

“ การตรวจสอบพัสดุประจำปี” (ข้อ ๑๕๕)

ก่อนสิ้นเดือนกันยายนของทุกปี ให้ **หส.ราชการ / หรือ**
หน.งาน ตามข้อ ๑๕๓ แต่งตั้งผู้ตรวจสอบพัสดุทำหน้าที่ดังนี้

□ โดยให้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในส่วนราชการ/หน่วยงาน นั้น
ซึ่งมิใช่เจ้าหน้าที่พัสดุ คนหนึ่ง/หรือหลายคน

❖ ผู้ได้รับแต่งตั้งจะทำการตรวจสอบพัสดุ
“งวดตั้งแต่ ๑ ตุลาคมปีก่อน ถึง ๓๐ กันยายนปีปัจจุบัน”

- โดยให้เริ่มตรวจในวันเปิดทำการแรก ของเดือนตุลาคม ว่า:-

★ มีพัสดุ ขำรุด เสื่อมคุณภาพ สูญไป เพราะเหตุใด
หรือไม่จำเป็นต้องใช้งานต่อไป

★ ให้ตรวจเสร็จสิ้นภายใน ๓๐ วัน นับแต่แต่งตั้ง

 แล้วให้รายงานผลการตรวจสอบ **ต่อผู้แต่งตั้ง ๑ ชุด / สตง. ๑ ชุด**

การจำหน่ายพัสดุ (ข้อ ๑๕๗)

👉 พัสดุใดหมดความจำเป็นในการใช้งาน / ใช้งาน

👉 จะสิ้นเปลือง ค่าใช้จ่ายมาก

👉 ให้ส.ราชการ พิจารณาสั่งจำหน่ายโดยวิธีใดวิธีหนึ่ง ดังนี้

① ขาย/ขายทอดตลาด (ถ้าขายให้ส่วนราชการ / รัฐวิสาหกิจ/
หน่วยงานอื่นของรัฐ ให้ขายโดยวิธีตกลงราคา)
(เว้นแต่ การขายครั้งหนึ่งได้มารวมกันไม่เกิน ๑ แสน ใช้วิธีตกลงราคา)

② แลกเปลี่ยน (ให้ทำตามข้อ ๑๒๓-๑๒๗)

③ โอน ให้โอนแก่ส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจ ท้องถิ่น องค์การ
สถานสาธารณกุศลตามมาตรา ๔๗(๗) มีหลักฐานการโอนเป็น
หนังสือไว้ด้วย

④ แปรสภาพ หรือทำลาย (ให้ส่วนราชการเป็นผู้กำหนด)
(ข้อ ๑๖๐ เมื่อดำเนินการตามระเบียบแล้ว ให้จ่ายออกจากทะเบียน)

ปัญหาและแนวทางปฏิบัติในการจำหน่ายพัสด

✓ เรื่องที่ ๑ ส่วนราชการ ก. จะขอขายรถยนต์ประจำตำแหน่งให้แก่ข้าราชการหรือเปิดประมูลให้แก่ข้าราชการภายในหน่วยงานก่อนโดยไม่ขายทอดตลาดไม่ได้

✓ เรื่องที่ ๒ มติกวพ.๕๒ วิธีการขายทอดตลาด-ให้คณะกรรมการประเมินราคาทรัพย์สินที่จะขาย จากราคาในท้องตลาดปัจจุบันตามหนังสือเวียนกรมบัญชีกลาง ที่ กค(กวพ)๐๔๒๑.๓/๒๕๗ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๒) และใช้วิธีขายทอดตลาดตาม ปพพ.มาตรา มาตรา ๕๐๙-๕๑๗

เรื่องที่ ๓ การขายทอดตลาดครั้งหนึ่ง หากมีวงเงินที่ได้มารวมไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ให้ขายโดยตกลงราคาได้ โดยไม่ต้องรอให้มีวงเงินที่ได้มารวมกัน ๑ แสนบาท ก่อนจึงจะขายทอดตลาดได้

เรื่องที่ ๔ ผู้ขายส่งมอบตัวอย่างไม่ถูกต้อง มหาวิทยาลัยผู้ซื้อ แจ้งผู้ขายให้นำตัวบคืนไป ผู้ขายไม่มาเอาคืน จะจำหน่ายโดยขายทอดตลาดไม่ได้ เพราะไม่ใช่ทรัพย์สินราชการ กรณีนี้ต้องนำไปวางไว้ ณ สำนักงานวางทรัพย์สิน กรมบังคับคดี ตาม ปพพ.มาตรา ๓๓๑ โดยไม่ต้องถอนคืนการวางทรัพย์สิน หากมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น ให้หักเอาจากหลักประกันสัญญาได้

ถาม — ตอบ ปัญหา

Boy 1

Boy 2

Boy 3

Boy 4

Boy 5

Boy 6

